

САМЮЪЛ ДИЛЕЙНИ СЕЧЕНИЕТО НА АЙНЩАЙН

Превод от английски: Юлиан Стойнов, 1997

chitanka.info

*На Дон Уолхайм, човек на думата във
всички значения на този израз, и на
Джак Джоуфан, за всички извън него.*

1

То затъмнява целия този наш многообразен свят.
Джеймс Джойс,
„Пробуждането на Финеган“

*С което не искам да твърдя, че всяка илюзия, или
заблуда на ума, трябва да бъде наречена лудост.*
Еразъм Ротердамски,
„Възхвала на глупостта“

Има един кух, покрит с дупки, цилиндър, който преминава от дръжката до върха на моето мачете. Духна ли през мундщука в дръжката, от острието започва да се лее музика. Звукът е печален, ако затисна всички странични дупки, и малко дразни слуха, макар инак да се лее гладко. Ако пък отворя дупките, той се понася надалеч, звънти като скършен метал и кара слънцето да блещука в бликналите ми сълзи. Дупките са двацет на брой. Откакто съм почнал да свиря са ме наричали с всички възможни синоними на глупак — далеч по-често, отколкото да ми викат Лобей, както всъщност ми е името.

Как изглеждам ли?

Грозноват и захилен в повечето случаи. Сиреч, грамаден нос, сиви очи и зейнала уста — всичко това натъпкано върху едно дребничко кафеникаво лице, дето щеше да върви на лисица, и заобиколено в рамка от лъщяща като бронз четина. На всеки два месеца гледам да я поокастрия с мачетето. Расте много чевръсто. Странно, като се има пред вид, че съм на двацет и три и още не ми е поникнала същинска брада. Тялото ми е като кегла — бедрата, пищялите и стъпалата са си съвсем човешки (горилешки?), но от кръста нагоре се смалявам. Имало прилив на хермафродити в годината,

когато съм се родил, та докторите и мен взели за такъв. Все си мисля, че грешат.

Грозник, както вече казах. Пръстите на краката ми са дълги почти колкото тези на ръцете и крайните са срещулежащи. Не се стряскайте, защото с тяхна помощ веднъж спасих живота на Малък Джон.

Катерехме се, значи, по Берилиевата стена, краката ни се пързалиха по стъклената ѝ повърхност, когато изведнъж Малък Джон изгуби равновесие и увисна на пръстите на едната си ръка. Аз също висях на ръце, но протегнах надолу крак, сграбчих го за китката и го изтеглих до една площадка.

Когато го разказах на Ло Ястреба, той скръсти важно ръце, кимна с престорена мъдрост, та брадата му се навря в косматите му гърди, и попита: „И какво, въобще, има да търсят двама Ло-младоци на Берилиевата стена? Мястото е опасно, а знае се, че опасностите трябва да се избягват. Напоследък раждаемостта непрестанно намалява. Глупаво ще е да изгубим по този начин двама плодовити мъжкар.“

Падала била раждаемостта — дрън-дрън. Но Ло Ястреба си е такъв. Всъщност иска да каже, че с всяка година намалява общият брой на *нормалните*. Иначе раждаемостта си е същата. Ло Ястреба е от поколението, когато броят на нефункционалните, идиотите, монголоидите и кретените е надвишавал петдесетте процента. В наше време функционалните са далеч повече от нефункционалните, че грижата му е нахалост.

Та от гореизложеното следва, че мога да си гриза не само пръстите на ръцете, но и на краката.

Помня, веднъж седях на входа на една пещера, от която блика искрящо поточе и се вие надолу из гората, а на камъка до мен клечеше кръволочещ паяк, едър като пестника ми, с натъпкан до пръсване пулсиращ корем. И тогава отнякъде се появи Ла Керол, преметнала през рамо връзка плодове и с детето под мишница, (Неведнъж сме спорили дали отрочето е мое или не. В някои дни има моите очи, нос и уши. Друг път: „Не виждаш ли, че цялото е на Ло Перко, бе човек? Гледай колко е яко!“ Накрая всеки от нас си намери друг и пак станаме приятели.) зърна ме, значи, облещи се ядосано и ми вика:

— Ти пък какво търсиш тука?

— Гриза си ноктите на краката. А ти какво си мислеше?

— Айде де! — рече тя, поклати недоверчиво глава и свърна към селото.

Е, по-често гледам да лежа на някоя скална площадка, да дремя или да си мисля за разни неща, докато точа острието на мачетето. Това било моя привилегия, казва ми Ла Злата.

Веднъж, скоро беше, Ло Малък Джон, Ло Перко и Ло аз пасяхме козите на близките скали (затова щъкаме по Берилиевата стена, там има хубава тревичка). Тримата сме страхотна компания. Малък Джон, макар с година по-млад от мен, до самата си кончина ще си остане същият четиринадесетгодишен хлапак с гладка като вулканично стъкло кожа. Той се поти само по дланите, ходилата и езика (щото си няма потни жлези и пишка често като диабетик през зимата или някое нервозно куче). Главата му е покрита със сребърна козина — не бяла, *сребърна*. Пигментацията ѝ се основава на високо пречистен метал, а кожата е черна заради свързаните с оксиди белтъци. Нищо общо с ръждивокафявото на меланина, дето слънцето го формира при мен и другите. Малко е тъп, не пее, а реве с цяло гърло, търчи наоколо и подскача та плаши козите, с тая лъщяща коса и космати подмишници и слабини, после спира да вдигне крак до някое дърво (досуц като нервозно куче, нали ви казах?) и се оглежда засрамено с онези черни, блестящи очи. Ухили ли се, от очите му направо струи светлина. А, има и дълги, закривени нокти. Твърди са и много остри. По-добре е да не му се изпречвате на пътя, когато е побеснял.

Ако питате за Перко, той е направо грамаден (сигурно има три метра), космат (чак по корема и по гърба, че и къдрав даже), як (сто и петдесет кила чиста проба твърди като скала ръбести мускули, пристегнати с широк кожен колан), но кротък и отстъпчив. Ядосах му се веднъж, когато една от разплодните кози падна в някакъв скален комин.

Знаех, че ще стане. Беше оная едра, сляпа коза, дето от осем лета ни ражда съвсем нормални тризнаци. Стърчах на един крак, а с другите три хвърлях камъни и пръчки. Камък по главата е задължителното условие да предизвикате вниманието на Перко, а той беше много по-близо от мен до заблудената коза.

— Отваряй си очите, нефункционален, лишен от Ло монголоид такъв! Ще падне в... — и в тоя момент козата падна.

Чак тогава Перко спря да ме гледа с оня „какво мяташ по мен камъни“ поглед, забеляза, че козата драска по ръба, метна се към нея, не уцели, и двамата в един глас заблеяха отчаяно. Фраснах го още веднъж с камък право по задника и той заврещя по-силно.

Все пак се измъкна от дупката, но козата падна вътре и си строши врата на дъното. А Перко само се блещеше към мен и повтаряше: „Стига си ме удрял, бе човек! Малко ли ми е, като я гледам как се мъчи.“ Какво да го правиш такъв Ло? Перко също има дълги нокти, но ги използва само да се катери по титановите палми и да бере манго за дечурлигата.

Като изключим тоя и други подобни случаи, нямаме кой знае какви проблеми с козите. Веднъж Малък Джон скочи от едно дърво на гърба на изгладнял лъв и му разкъса гръкляна преди да се е добрал до кротките ни животинки (като го довърши, огледа се засрамено и веднага изтича зад близкия камък да пишка). Перко пък може да е отстъпчив, но помня как строши гръбнака на една черна мечка без да се запоти даже. И аз не падам по-долу с моето мачете, въртя го с всички ръце и крака. Мда, бива ни тримцата. Биваше ни, искам да река.

Преди да се случи онова с Къдруша.

Къдруша, или „Ла Къдруша“ открай време си е тема за спор на старите докторя и дъртофелниците, дето още си падат по титлите. Изглежда си съвсем нормално — стройна, кафеникава, разцъфнали устни, широк нос, бакърени очички. Все си мисля, че се е родила с шест пръста, но последният се е оказал нефункционален, та някакъв странстващ знахар го ампутирал. Косата ѝ е къса, черна и къдрава. Така я носеше, макар веднъж да я беше привързала с червено шнурче. В онзи ден си беше сложила гривни, гердан от медни мъниста и обеци. Беше много хубава.

И мълчалива. Като съвсем малка я напъхали в клетка с други нефункционални, защото не можела да пълзи. Никакво Ла. Сетне пазачът открил, че не пълзи защото вече знае да ходи — беше подвижна и чевръста като сянката на катерица. Извадиха я от клетката. Върнаха ѝ Ла-то. Но пак ѝ го взеха, като навърши осем и се оказа, че е няма. Не им даваше сърце обаче, да я напъхат обратно в клетката. Беше си съвсем функционална, плетеше кошници, ореше и много я биваше да ловува с *бола*. Тогава се почнаха големите дебати.

Ло Ястреба настояваше: „По мое време, Ло и Ла бяха титли, запазени само за абсолютно нормалните. Гледахме стриктно да спазваме това правило за определяне функционалността, или нефункционалността на нещастниците, случили да бъдат родени в тези объркани времена.“

На което пък Ла Злата отвърна: „Времената се менят, с тях се менят и понятията. Въпросът сега по-скоро е докъде се простира дефиницията за функционалност. Нима способността за говорно общуване е *sine qua non*^[1]? Тя е интелигентна, научава бързо и помни добре. Аз гласувам за Ла Къдруша.“

Докато вървеше дискусията за социалното ѝ положение момичето седеше край огъня и си играеше с бели камъчета.

„Началото на края, началото на края.“ — мърмореше Ло Ястреба. „Трябва да запазим поне нещичко.“

„Краят на началото“ — поправи го Ла Злата. „Рано или късно всичко се променя“ — или нещо подобно, доколкото си спомням.

Разказват че някога, много отдавна, преди още да съм се родил, Ло Ястреба се скарал с някои хора в селото, изпаднал в немилост и го напуснал. След време се разнесъл слухът, че заминал за една от луните на Юпитер да добива метал, който се стичал като венозна кръв из пукнатините на тамошните скали. По-късно: напуснал спътника и плавал из димящите морета на някакъв свят с три слънца, хвърлящи сенките му по палубата на кораб, по-голям от нашето село. Още по-късно: отишъл да добива вещество, което се топи до отровни димни кълбета на една планета, толкова отдалечена, че даже нямало звезди, а само безкрайна тъмна нощ. Когато изминали седем години Ла Злата решила, че е време да се връща. Тя също напуснала селото, но се прибрала само след седмица — с Ло Ястреба. Казват, че не се бил променил много, така че никой не го разпитвал къде е бил. Но от времето на завръщането му датира онзи инак спокоен спор, който сближил Ло Ястреба и Ла Злата по-бързо от любовта.

Ло Ястреба: „... да се запази.“

Ла Злата: „... да се промени.“

По правило Ло Ястреба се предава пръв, защото Ла Злата е жена начетена, образована и с голям дух, а Ло Ястреба на младини е бил велик ловец и ненадминат войн. Достатъчно е разумен за да признае,

че отдавна никой не се нуждае от последното — с дела, ако не с думи. Но не и в този случай:

„Общуването е жизнено важно, ако искаме някога да станем човешки същества. По-скоро бих допуснал някое тъпоносо куче от хълмовете, което знае трийсет-четирийсет думи, колкото да разберем какво иска, отколкото няма дете. О, какви битки са виждали очите ми на младини! Когато се сражавахме с гигантските паяци; като ни заля вълната лигави гъби от джунглата; когато посипвахме със сол петметровите плужеци, които излизаха от земята — всички тези битки ги спечелихме защото можехме да разговаряме помежду си, да викаме заповеди, предупреждения, да шептим планове в мрака на пещерите. Да, по-скоро ще дам това Ла или Ло на някое говорещо куче!“

„И без това Ле не би могъл да ѝ дадеш.“ — подхвърли някой подигравателно и другите се закискаха. Но старейшините не обърнаха внимание на подобна нетактичност. Така е, никой не го е грижа за нещастните Ле. А въпросът така и остана неразрешен. Като се скри луната хората взеха да се разотиват и някой предложи да отложат разговора за друг път. Чуваше се топуркане на крака и недоволно сумтене и само Къдруша си седеше кротичко край огъня — мрачна и хубава.

Както вече ви казах, като съвсем малка не си падаше много по пълзенето, защото просто го можеше. Докато я наблюдавах, озарена от отблясъците на огъня (тогава бях едва осемгодишен), за първи път ми мина през ума защо не Къдруша не говори: тя вдигна едно камъче и го запрати, ядно, по главата на онзи, дето беше подхвърлил подигравателната забележка за „Ле“. Беше ужасно чувствителна, макар само осемгодишна. Не го уцели, но само аз я видях. Зърнах също как гневно се изкриви лицето ѝ, раменете ѝ подскочиха и пръстите на краката ѝ се сгърчиха — седеше със скръстени крака. После го хвърли. Ръцете ѝ лежаха свити в юмруци в скута ѝ. Разбирате ли, тя въобще не ги използва. Камъчето просто се вдигна от прахта, литна успоредно на земята и пропусна целта на косъм. Но аз видях — тя наистина го хвърли.

[1] (лат.) задължително условие — Бел.прев. ↑

2

Всяка нощ в продължение на цяла седмица бях излизал да скитосвам по ветровитата алея на вълнолома, заобиколен отляво от струпаните един върху друг дворци, мятаци сияещи отблясъци върху водната повърхност. Но тази нощ, когато се върнах на просторния трапецoid, оформящ Плацата, мъглата бе скрила върховете на стърчащите от водата прътове. „Сечението на Айнщайн“ вървеше в странна посока. Седнах в подножието на близката кула и взех да нанасям бележки за бъдещите изпитания на Лобей. По-късно напуснах разлагащото се злато и индиго на Базиликата и се зареях из тъмните улички на града, в очакване да настъпи полунощ. Спрях за малко на един изгърбен мост над тесен, озарен от нощните светлини, канал. Стресна ме пронизителен крясък. Извърнах се, за да видя цяла дузина разбеснели се котки, преследващи охранен кафеникав плъх. Минаха съвсем близо до мен и по гърба ми полазиха ледени тръпки. Надзърнах отново към канала — по мазната повърхност се носеха шест рози. Проследих ги, докато една моторница не заля основите на моста с поредица от вълни. Сетне се насочих към серията от малки мостове на Канале Грандо, откъдето взех вапоретото обратно за Феровиа. Навътре в залива излезе вятър, който бръснеше ниската палуба, но аз все не можех да прогоня от мислите си гледката на розите, подивелите котки, нито пък премеждията на Лобей — те се наслаждаха едно върху друго, свързани по някакъв все още невидим за мен начин. Орион танкуваше върху вълните. Сияние заля канала, когато преминавахме покрай Риалто.

Дневникът на автора,
Венеция, октомври 1965

В няколко изречения ще опиша колко добродетелен бе Малдорор през първите си години, добродетелен и щастлив. Едва по-късно взел да осъзнава, че по рождение е зъл. Каква нелепа участ!

Изидор Дюкасе (конт де Лотремон),
„Песните на Малдорор“

Което беше пролог към това защо Перко, Малък Джон и аз вече не извеждаме козите на паша.

С течение на времето загадъчната и мургава Къдруша се присламчи към нас, припкаше и подскачаше с Малък Джон, сборичкваше се на игра с Перко и се разхождаше ръка за ръка с мен край езерата — кой ще те Лаосва и Лоосва, когато заедно пасете козите, смеете се или се любите. А това правехме двамата с Къдруша. Понякога спираше и се заглеждаше втренчено в очите ми. Или пък се втурваше насреща ми отдалеч, за да се озове в обятията ми засмяна — единственият звук, който издаваше, оформяйки го с цялата обич, на която бе способна.

С нея в живота ми навлязоха безброй хубави неща. Тя ме пазеше от опасностите. Мисля, че го правеше по същия начин, по който хвърли онзи камък. Един ден открих, че лошите и страшни неща просто са престанали да се случват — нямаше ги лъвовете, нито прилепите-кондори. Козите вече не се разбягваха, малките не се губеха, нито падаха от скалите.

— Малък Джон, няма нужда да идваш тази сутрин.

— Добре, Лобей, щом смяташ...

— Хайде, остани си у дома.

А Перко, Къдруша и аз излязохме с козите.

Хубавите неща са като ято албиносови ястреби, приближаващи езеро. Като майка на мармот, донесла децата си да ги видим.

— Перко, нещо взехме да се прескачаме. Защо не си намериш работа някъде другаде?

— Приятно ми е с вас, Лобей.

— Двамата с Къдруша ще се погрижим за стадото.

— Не ми се ще...

— Разкарай се, Перко.

Той измърмори още нещо, та се наложи да вдигна един камък и да го подхвърля заплашително. Имаше смутен вид, докато се отдалечаваше. Представяте ли си, да се държиш така с Перко.

Останахме двамата с Къдруша — и козите. Беше си все така хубаво, докато тичахме сред обсипаната с цветя поляна. Ако е имало отровни змии — свили са се в дупките си и въобще не са показали глави. А каква музика само свирех!

Нещо я уби.

Беше се спотаила в ниска горичка от надвиснали плачуци върби, а аз я търсех, виках я и се смеех — и тогава изпищя. Единственият звук, който съм чувал от устата ѝ — освен смеха. Козите взеха да бляят.

Открих я под едно дърво — заровила лице в пръстта.

Блеенето не спираше, а аз седях смутен, объркан и отчаян, неспособен да помръдна.

Отнесох я обратно в селото. Спомням си лицето на Ла Злата, когато излязох на площада, с безжизненото ѝ тяло на ръце.

— Лобей, какво по дяволите... Тя как... О, не! Лобей, не!

Перко и Малък Джон поеа отново стадото. А аз се върнах при входа на пещерата, точех острието на мачетето, гризях си ноктите и мислех за какво ли не върху плоския къс скала.

Така започва тази история.

Веднъж Перко дойде да ми говори.

— Ей, Лобей, помогни ни с козите. Лъвовете пак се навъртат насам. Не са много, но може да ни потрѣбваш. — Той клекна — дори така все още бе надвиснал над мен — и поклати глава. — Бедничкият Лобей. — Вдигна ръка и разроши косата ми. — Липсваш ни. А и ти имаш нужда от нас. Ще ни помогнеш ли да открием две заблудени животинчета?

— Махай се.

— Бедният Лобей. — Но все пак си тръгна.

По-късно дойде Малък Джон. Повъртя се около мен, явно се чудеше как да ме заговори. Докато му хрумне, вече го бе хванало притеснението, та изприпка зад храсталака да пишка. Така и не се върна.

Ло Ястреба също идва.

— Ела на лов, Ло Лобей. На около миля на юг са видели грамаден бик. Казват, че рогата му били дълги колкото ръката ми.

— Днес се чувствам доста нефункционален — изръмжах в отговор. Ло Ястреба хич не обича такива подмятания. Тръгна си, като сумтеше недоволен. Пет пари не давах за архаичните му маниери.

Виж, друго беше когато цъфна Ла Злата. Както вече ви казах, тя е жена с голям дух и високо образована. Дойде, настани се на съседния камък и зачете книга — цял час. Накрая не издържах.

— Какво търсиш тук?

— Вероятно същото, каквото и ти.

— И кое е то?

Имаше напълно сериозен вид.

— Защо ти не ми кажеш?

— Острия си мачетето — отвърнах и наистина се захванах да го търкам в камъка.

— Аз пък си подострям ума — рече тя. — Работата, която трябва да се свърши, ще изисква и двете неща да са заострени.

— Ъ?

— Това ще да е закодиран начин да попиташ за какво става въпрос.

— Ъ? — повторих объркано. — Амче да. За какво става въпрос?

— Да убием това, което уби Къдруша. — Тя затвори книгата. — Ще ми помогнеш ли?

Наведох се напред, стиснал юмруци, с разчекната уста, а лицето на Ла Злата се люшна зад влажната пелена на сълзите. Опрях чело в студената скала и изплаках.

— Ло Лобей — заговори тя, уж официално като Ло Ястреба, но някак различно. Сетне погали косата ми като Перко. Но пак беше различно. Овладях се, но не преди да почувствам вълната на топлота и състрадание, която излъчваше. Като Малък Джон, но различно.

Изтърколих се на една страна свит на топка и дадох воля на огромната празнина вътре в мен. Ла Злата потърка раменете ми и заговори, разрушавайки последната преграда:

— Време е да си поговорим за митологията, Лобей. Но по-добре отпърво слушай. Имали сме предостатъчно време да усвоим рационалното в този свят. Ирационалното е не по-малко предизвикателство. Спомняш ли си легендата за битълсите? Спомни

си, че битълсът Ринго е изоставил любимата си, макар тя да го е обичала всеотдайно. Според други предания именно той бил битълсът, който никога не пеел. Една нощ след тежък ден той и останалите битълси били разкъсани от истерични момичета, но по-късно се завърнали като неразделна част от великия рок и великия рол. — Бях положил глава в скута ѝ. Тя продължи. — Всъщност, този мит вероятно се базира на едно още по-старо и не така добре съхранено предание. Предание за онези далечни времена, когато дори не е имало плочи на 33 и 45 оборота. Съществуват само няколко писмени версии, но младите днес нямат особено влечение към четенето. Та в по-старото предание Ринго се наричал Орфей. Той също бил разкъсан от истерични момичета. Разликата е в подробностите. Орфей изгубил любимата си — казвала се Евридика — и тя отишла право във великия рок и великия рол, откъдето Орфей трябвало да си я върне. Започнал да пее — за разлика от Ринго, Орфей бил прочут певец, а не мълчаливец. В митовете героите често се превръщат в своите противоположности, когато една версия идва на мястото на друга.

— Но как е могъл да отиде във великия рок и великия рол? — попитах аз. — Това е целият живот и смъртта в едно.

— Направил го е.

— И върнал ли я е?

— Не.

— Значи е излъгал. Никъде не е ходил. Най-вероятно е поскитал из горите, докато скалпи достоверна история.

— Може би — прошепна Ла Злата.

Вдигнах глава.

— Искал е да си я върне — рекох. — Зная добре колко го е искал. Но е знаел, че ако отиде там, където е тя, не ще може да се завърне без нея. Това го е принудило да измисли останалата част от историята. За великия рок и великия рол и другите дрънканици.

— Животът е ритъм — продължи тя. — Смъртта също, само че приглушен. — Тя вдигна мачетето. — Изсвири нещо. Направи музика. — Опрях устни в дръжката, изтегнах се по гръб, омотах с ръце и крака блестящото, смъртоносно острие и засвирих. Просто издишах в кухия канал всичко, което се бе натрупало в мен.

Започнах от ниско, съвсем ниско, затворил очи, усещайки всяка една нота да вибрира през тялото ми надолу към студения камък.

Звуците излизаха с ритъма на моето дишане, но пръстите на ръцете и краката ми постепенно взеха да тичат все по-бързо по дупките, доближавайки честотата на сърцето. Погребалният ми химн се друсаше.

— Лобей, когато беше момче, често тупкаше с крака в ритъма на рокендрола. Удряй сега, Лобей!

Пуснах мелодията да набере скорост и вдигнах с една октава, за да я задържа. Пръстите ми хвърчаха.

— Удряй, Лобей!

Зашляпах с ходила по скалната повърхност.

— Удряй!

Отворих очи, колкото да зърна припкащите наоколо уплашени паяци. Мелодията се смееше. Бум и бум, трас и прас, сега вече се смееше и Ла Злата, приклепнала до мен, а по врата ми вече се стичаха първите потни ручейчета, пръстите и лактите ми танцуваха и острието на мачетето святкаше на слънцето.

— Удряй, мой Ло Ринго, свири мой Ло Орфей — извика Ла Злата. — О, Лобей! — тя пляскаше с ръце.

По-късно, когато единственият звук бе измореното ми дишане, шепотът на листата и ромонът на ручея, тя кимна засмяно:

— Сега вече я оплака както трябва.

Сведох поглед. Гърдите ми блестяха от пот, коремните ми мускули бяха свити на възли. Козината по краката ми бе сплъстена от влажна прах.

— Вече си почти готов за онова, което трябва да се свърши. Върви, ловувай, паси козите и продължавай да свириш. Скоро Ле Портик ще дойде за теб.

В мен утихнаха всички звуци. Спря дишането, дори сърцето заглъхна. Съвсем както е преди смъртта.

— *Ле Портик?*

— Тръгвай. Наслаждавай се на последните часове, преди да поемеш на път.

Разтърсих уплашено глава, обърнах се и побягнах далеч от пещерата.

Ле...

3

Неочаквано малкото чудовище се втурна презглава, оставяйки в скута ми — О, ужас — една размазана какавида с човешка глава.

„Къде е душата ти, за да я яхна!“

Алойсиус Берtrand,

„Джуджето“

Горе главата! Живееш в епохата на ПЕПСИ!

Реклама

... Портик!

Час по-късно вече се бях спотаил край клетката. Но пазачът, Ле Портик, не се виждаше никакъв. Дребно бяло същество (помня когато жената, беше майката на Перко, го измъкна от утробата си и го захвърли с писък, преди да издъхне) бе допълзяло да хленчи до електрическата ограда. Сигурно и то скоро щеше да умре. Чувах смеха на Грига, но не го виждах. Някога той беше Ло Грига — докато навърши шестнайсет. Тогава нещо — никой нямаше представа дали е генетично или не — взе да разяжда мозъка му и го караше непрестанно да се смее. Така изгуби своето Ло и бе настанен в клетка. Ле Портик сигурно беше някъде вътре за да разнося храна, да лекува болните, или да убива онези, които са отвъд лечението. Толкова много мъка и болка бяха насъбрани на това ужасно място, невъзможно бе да си представиш, че някой от подопечните му са били хора. Макар и не съвсем чисти, но все пак човеци. Дори Ло Ястреба е особено чувствителен на тази тема. Не обича шегите, свързани с клетката и често повтаря: „Нямаш представа, млади Ло-момко, какво правеха с тях, когато аз бях малък. Не си виждал как ги влачат от джунглата — малцината оцелели там. Не си виждал варварските методи, прилагани

от напълно нормалните, изгубили всякакъв разсъдък от страх. Много от тези, които сега наричаме с Ло и Ла, преди петдесетина години нямаше да преживеят и ден. Радвай се, че ти поне израсна в толкова цивилизовани времена.“ Да, те са били хора. Друго се питам и не за първи път — какво е да се грижиш за подобни хора — като Ле Портик?

Върнах се в селото.

Ло Ястреба вдигна глава от арбалета, чиято тетива натягаше. В краката му се търкаляха цяла дузина батерии. Изглежда беше зареждал стрелите.

— Как си, Ло Лобей?

Вдигнах една батерия и я завъртях в ръка.

— Удари ли бика?

— Не.

Натиснах скобата с върха на мачетето. Биваше си я.

— Да вървим — рекох.

— Почакай малко — той влезе в къщата и изнесе втори арбалет — за мен. След това двамата слязохме при реката.

Бреговете ѝ бяха покрити с жълтеникави наноси. По това време реката бе пълноводна и бърза, тръстиките по крайбрежието се превиваха от течението като люшкани от вятъра коси. Продължихме надолу из мочурищата и така изминахме около две мили.

— Какво уби Къдруша? — попитах накрая.

Ло Ястреба клекна да огледа един обелен дънер — по кората имаше следи от бивни.

— Бил си там. Видял си с очите си. Това на Ла Злата са само предположения.

Отдалечихме се от реката. Острите бамбукови пръчки стържеха по гамашите на Ло Ястреба. Аз нямам нужда от гамаша. Кожата ми е яка и загрубяла. Перко и Малък Джон също.

— Нищо не видях — отвърнах. — Тя какво предполага?

Един сокол албинос литна уплашено от близкото дърво. Къдруша също не носеше гамаша.

— Две са възможните причини — или онова, което е убило Къдруша, е било нефункционално, или самата тя е била такава.

— Къдруша беше функционална — заявих аз. — Сигурен съм!

— Не викай толкова, момче.

— Тя не позволяваше на стадото да се разпилява. Въртеше животните на пръста си. Биваше я да прогонва опасностите и да призовава хубавите неща в живота.

— Брей! — възкликна недоверчиво Ло Ястреба.

— Знаеше как да премества козите където иска — или където аз искам — без жест, дори без дума.

— Слушал си дрънканиците на Ла Злата.

— Не. Видях я. Вдигаше ги във въздуха също като онова камъче.

Ло Ястреба понечи да каже нещо, но изведнъж сбърчи вежди.

— Какво камъче?

— Камъчето, което вдигна и хвърли.

— *Какво камъче, Лобей?*

Е, разказах му цялата история.

— И това беше функционално — приключих. — С нея стадото беше в безопасност. Аз бях съвсем излишен.

— Но не е могла да опази себе си — заяви Ло Ястреба.

Известно време вървахме мълчаливо. Изведнъж:

— *Яааааа...* — в три различни тона.

Храсталака се разтвори и отвътре изскочиха Блойските тризнаци. Единият от тях скочи към мен и изведнъж в прегръдките ми се озова десетгодишен, истеричен червенокоско.

— Ей, я почакайте малко... — викнах ядосано.

— Ло Ястреб, Лобей! Там отзад...

— Спри, чуваш ли! — дръпнах се да не ме фрасне с лакът.

— ... там отзад! То тъпче и обръща скалите!

— Къде отзад! — попита Ло Ястреба. — Какво стана?

— Там отзад при...

— ... старата къща близо до мястото, където се срути покрива на пещерата...

— ... се показва бикът и стъпка...

— ... беше ужасно голям и стъпка...

— ... стъпка старата къща дето...

— ... играехме в нея...

— Млък! — викнах и на тримата и пуснах на земята Блой-3. — Къде точно се случи това?

Тримата се извърнаха едновременно и посочиха към гората.

Ястреба измъкна арбалета от калъфа.

— Ясно — кимна отсечено той. — Вие, момчета, се прибирайте в селото.

— Почакай... — дръпнах Блой-2. — Точно колко голям беше? Безпомощно премигване.

— Няма значение — махнах с ръка. — Изчезвайте.

Изгледаха ме и тримата, погледнаха и към Ло Ястреба, който вече доближаваше гората. После си тръгнаха.

Продължихме по пътеката от скършени клонки, оставена от децата. Реката шумеше зад нас. Прекрачихме едно паднало дърво, след него още няколко — съборени съвсем наскоро.

Три от четирите носещи колони на къщата бяха изтръгнати — огромни, тежки колони. Последната стърчеше самотно в небето. Градината, в която преди много години Керол отглеждаше цветя, сега бе изпотъпкана. Беше толкова отдавна, двамата с нея решихме да се отделим от шумотевницата в селото и да се усамотим тук, в старата къща.

Прекрачих грамадна вдлъбнатина от копито в меката почва, размазаните вътре цветчета и листа се подреждаха в мрачна наглед мозайка. Стъпалото ми се губеше вътре в отпечатъка. Няколко от градинските дръвчета бяха изтръгнати с корените. Стеблата на останалите бяха прекършени.

Не беше никак трудно да се определи откъде се е появило чудовището. Пътят му очертаваха смачкани клони, храсталаци и листа. Застанал наскоро двора на къщата Ло Ястреба размахваше безгрижно арбалета.

— Май само се преструваш на безгрижен — скастрих го аз. Огледах се — гледката беше като при земетресение. — Доста голям ще да е бил.

Ло Ястреба ми хвърли вледеняващ поглед.

— Не за пръв път излизаш на лов с мен.

— Вярно. Може да си е отишъл след като е изплашил децата.

Ястреба тръгна през двора към отсрещната страна. Последвах го.

Едва навлязохме в гората и отнякъде се разнесе трясък на повалено дърво — повторен три, пауза, четири пъти.

— Естествено, щом е толкова голям, сигурно може и бързо да се придвижва — измърморих.

Още три дървета.

После рев.

Един немумузикален звук с метален оттенък, лишен от гняв и патос, но гръмовен, породен от дробове с размери на зейнали вулкани, протяжен и несекващ и каращ листата да треперят.

Заобиколени от сребристо и зелено ние продължихме към хладните, опасни езера.

Крачка, вдишване, крачка, издишване.

Тогава сред дърветата отляво...

Приближаваше се със скокове, сянката му вече ни закриваше, а от дърветата се сипеше дъжд от клонки и листа. Очите му бяха кръвясали, кафеникави и натъпкани с гурели в ъглите. Очните му ябълки бяха големи колкото главата ми.

От влажните, черни ноздри бликаше пара.

Имаше толкова благороден изглед.

Той отметна глава, трошейки едри клони и зарови лапи в меката пръст — имаше космати крайници със завити нокти вместо предни копита, пръстите им бяха дебели колкото моите ръце — изрева, приклепна назад и скочи.

Тогава Ястреба стреля. Стрелата пропя във въздуха и звънна в левия му хълбок. Биволът се преметна напред.

Блъснах се в близкото дърво и почувствах, че дъхът ми секва.

— Ставай — викна ми Ястреба през рамо и затича в посоката, в която бе изчезнало животното.

Втурнах се след този побъркан дъртак, горящ от желание да довърша бика. Изкачихме покрит с натрошени камънаци скалист хълм (нямаше ги предишния път, когато бях минавал от тук, един топъл следобед с бръмчащи пчели, слънчеви зайчета и ръката на Къдруша, свита в моята, на рамото ми, на бузата ми). Спуснахме се от другата страна, затупуркахме с крака по неподатливата червеникава глинеста почва, тичахме и тичахме...

Някои неща са толкова дребни, че не ги забелязваш. Други пък — толкова едри, че разбираш какво са едва когато им налетиш. В случая беше дупка в земята, обхващаща и близката страна на планината. По-точно нещо като просторен и назъбен вход на пещера с диаметър поне двайсетина метра. Осъзнах че е там, едва когато отвътре се разнесе оглушителен рев, придавайки нови измерения на всичко наоколо — дърветата, скалите и глинестата почва.

Когато ехото отзвуча ние пропълзяхме до ръба на дупката и надникнахме вътре. Долу се мярна лъскаво туловище, което се въртеше и въртеше с трескава бързина. Сетне чудовището спря, надигна се на задните си копита и протегна нагоре косматите си лапи.

Ястреба отскочи назад, макар ноктите на животното да драскаха на около петнадесетина стъпки под назъбения ръб.

— Дали тунелът излиза някъде на повърхността? — попитах шепнешком. Човек може само да шепти пред нещо толкова величествено.

Ло Ястреба кимна.

— Казват, че някои от тези тунели достигали стотина метра. Други са по-къси, но този, мисля, е от големите ръкави.

— Това долу може ли да излезе навън? — глупав въпрос.

Насрещната стена на дупката не беше толкова стръмна. Животното се засили в тясното ѝ дъно, задраска нагоре и скоро се прехвърли през ръба. Спря, завъртя глава и ни погледна, приклекло нащрек. Изрева веднъж и червеният му език се стрелна навън.

След това се хвърли право към нас през дупката.

Не съумя да я прехвърли, но ние вече бягахме назад. Докопа ръба с ноктите на едната си ръка — мярнах браздите, които остави в почвата. Ръката заопипва края на дупката, търсейки нещо, за което да се закачи.

Чух предупредителния вик на Ястреба. Беше зад мен (по-бавен е в бягането) и видях косматата лапа да се вдига над рамото му. Сигурно щеше да го сграбчи, ако туловището не я бе повлякло обратно в дупката заедно с цяла лавина от камъни, храсти и клони.

Изглежда го беше закачила. Лежеше неподвижно недалеч от края. Не беше мъртъв (на следващия ден откриха, че има счупени ребра), но се гърчеше като разтърсвано от конвулсии дете.

Дръпнах го за рамото тъкмо когато отново си пое дъх.

— Ястреб, какво ти е...

Не можа да ме чуе заради рева от дупката. Но все пак се надигна, примигвайки. От носа му шуртеше кръв. Чудовището го бе зашлевило с разтворена длан. Добре, че някои по-важни части на тялото — като главата, например, не бяха пострадали при падането.

— Да се махаме от тук! — викнах по-скоро на себе си и започнах да го влача надалеч от ръмженето.

Когато стигнахме края на гората той ме спря с рязко движение на главата.

— ... почакай, Лобей... — едва дочух хрипливия му глас.

Подпрях го на едно дърво, а той ме стисна за китката.

— Слушай, Ястреб, трябва да се разкараме час по-скоро! Ще те нося, ако не можеш да вървиш.

— Не! — този път дъхът му изскочи на пресекулки.

— О, стегни се, Ястреб! Не е време за развлечение. Ранен си, а онова там е по-голямо, отколкото предполагахме. Вероятно е мутирало от радиацията в долните нива на пещерата.

— Трябва да останем — настояваше той. — Трябва да го убием.

— Да не мислиш, че ще излезе и ще нападне селото? Досега не се е отдалечавало от пещерата.

— Не... — той се закашля мъчително. — Не там е въпросът. Аз съм ловец, Лобей.

— Чакай, сега...

— И съм длъжен да те науча да ловуваш. — Той се помъчи да седне, опрян на дървото. — Изглежда обаче, че този урок ще го минеш сам.

— Ъ?

— Ла Злата казва, че е дошло време да се подготвиш за път.

— О, за бога... Какво трябва да правя?

Ревът на бика разтърси стените на пещерата.

— Слез долу и убий чудовището.

— Не!

— Заради Къдруша.

— Какво? — попитах учудено.

Той вдигна рамене.

— Ла Злата знае. От мен се искаше да те науча на тайните на лова — да те направя специалист.

— Нямам нищо против да бъда подлаган на изпитания и прочие. Но...

— Друга е причината, Лобей...

— Но...

— Лобей. — Гласът му клокочеше някъде в основата на гърлото. — По-стар съм от теб и ги разбирам тия неща. Взимай мачетето и лъка и слизай в дупката. Тръгвай.

Поседях, замислен за цял куп неща. Като например, че храбростта е нещо много глупаво. И колко много страх и респект пред Ло Ястреба е останал непокътнат в мен от детството. И колко много наглед дребни неща оказват влияние върху съдбоносните решения, които взимаме — като страха, объркването и обидата.

Биволът нададе поредния си рев. Метнах арбалета на рамо и нагласих мачетето на кръста си.

Ако ще вършите нещо глупаво — всички го правим понякога — поне гледайте същевременно да е героично.

Потупах Ло Ястреба по рамото и закрачих към пещерата.

Както вече казах, от тази страна стените й бяха стръмни. Заобиколих от другата и започнах да се спускам по сравнително по-полегатия склон, като се държах за храсти и издатини.

Слънцето озаряваше отсрещната стена, която блестеше от влага. Някъде долу в тунелите се чу приглушен тропот на копита.

Излязох на равното и продължих напред. Таванът на пещерата бе обсипан с пукнатини, подът също. Някои от цепнатините не бяха по-дълбоки от три-четири стъпки, други чезнеха в подземната бездна.

Стигнах първото разклонение, поех наляво и след не повече от десетина крачки се спънах и изтърколих по стълба от невисоки стъпала, цапнах в някаква локва, хлъзнах се на шепа изгнили листа и накрая се озовах на дъното, под сноп ярка светлина.

Тропот!

Тропот!

Още по-близо: *Тропот!*

Скочих и се дръпнах от издайническата светлина. Циклон от сияещи пращинки твореше незабравима илюминация на мястото, където седях преди миг. Безумният им бяг бързо се успокояваше.

Стомахът ми беше като мях с вода, пристегнат върху купчината черва. Опитах да вървя в посоката, от която одева идваше звукът, но не се оказа толкова лесно. С неимоверно усилие на волята вдигнах единия крак, наредих му да се премести напред — той го изпълни неохотно, добре, вдигнах другия, наведох се напред...

На стотина стъпки пред мен внезапно забелязах друга светлина, защото нещо много голямо изпълни тунела под нея. После изчезна...

Туп, туп, туп...

Мпфу!

Три негови крачки бяха голямо разстояние.

Последва цяла лавина от топуркания!

Притиснах се към стената, заровил лице във влажната почва и корените.

Но звукът се отдалечаваше.

Преглътнах всички горчилки, които се бяха надигнали в гърлото ми и се отстраних от стената.

Последвах го, отпърво вървах, не след дълго се затичах безшумно.

Звукът се измести и сега идваше отдясно.

Свих надясно и поех по един издигащ се нагоре тунел с нисък свод. Някъде отпред чух рогата му да драскат по тавана. Подът бе обсипан с камъни, остърган мъх и лишей.

Вадата, която следваше извивките на тунела, бе изпълнена с флуоресцираща слизеста тиня. Наклонът се увеличи още и тинята потече.

Изглежда копитата му бяха попаднали върху метален под, тъй като в продължение на десетина скока изпод тях хвърчаха оранжеви искри, които го озаряваха някъде до средата на туловището.

Беше само на трийсет метра пред мен.

Нова серия искри, докато завиваше в тунела.

Скоро и аз почувствах под ходилата си хладната метална повърхност. Прескочих няколко покрити с листа клони, довяни тук от неизвестно какъв вятър и за миг мракът се изпълни с мирис на есен.

Стигнах завоя и се огледах.

Изправен насреща ми, той изрева.

Чукна с копито само на метър от мен и от толкова близо искрите озариха свирепите му очи и полираните ноздри.

Една грамадна лапа закри лицето му, протегнатата към мен. Претърколих се назад и измъкнах мачетето.

Пестникът му — този път свит — се стовари върху металната плоча на мястото, където бях стоял. Вдигна се и полетя отново — право към мен.

Лежах долу, острието на мачетето сочеше напред. Юмрукът му попадна право на върха и се наниза отгоре. Тялото ми се разтърси, но в следния миг почувствах, че се отделям от пода и литвам във въздуха,

завъртян за мачетето. Стисках тази проклета дръжка с ръце и крака и пицях неописуемо.

Той също пицеше, мушкаше тавана със смъртоносните си рога и предизвикваше дъжд от парчетии. Изведнъж острието се изтръгна от раната — флейтата в него беше изпълнена с кървава пяна — а аз полетях към стената, ударих се в нея и се строполих долу.

Биволът се люшна, остърга едната стена с рамо, после и другата. Да бяхте видели само сянката, която хвърляше върху тавана!

Муцуната му се наведе бавно към мен и ме облъкна с вонята на неговия дъх. Опитах се да се изправя, но краката просто не ме слушаха (изглежда си бях разтегнал сухожилие).

Точно под мен, на пода, имаше решетка с изтръгнати пръчки, вероятно от отточен канал. Промуших се през нея и се спуснах надолу по хлъзгавата тръба. Мракът тук бе непрогледен. Имаше метални дръжки в стените на канала. Чувах го да драска по стената отгоре. Напипах мачетето и мушнах на сляпо над главата си. Това, което уцелих, мърдаше.

Рааааааааааа...

Ревът беше леко приглушен от каменната стена. Чух ноктите му да стържат някъде над мен. Това ми стигаше. Гмурнах се надолу, наклонът отпърво се увеличи, сетне взе да се изравнява. Главата ми се удари в метални тръби.

Лежах със затворени очи, а арбалетът ме притискаше болезнено в плешката. Цялото тяло ме болеше, освен ударените места — те просто бяха изтръпнали.

Ако наистина съумеете да се отпуснете със затворени очи, ще почувствате, че клепачите ви бавно се повдигат. Когато го сторих, очите ми взеха да се изпълват със светлина отдолу.

Светлина? Облещих се.

Сивкава светлина струеше зад решетката, с мекотата на слънчевите лъчи, когато се промъкват зад много ъгли.

Само дете бях поне две нива по-надолу. Лежах точно под отвора на съседния отточен канал.

Някъде отдалеч се разнесе познатият биволски рев, отеквайки в масивните каменни стени.

Сграбчих решетката и се изправих до нея, наранените лакти смъдяха, раменете ме боляха нетърпимо и нещо се опъна мъчително в

бедрото ми. Прекрачих шахтата и надникнах в следващото помещение.

Таванът беше срутен до половината, та от тази страна стените достигаха пет-шест метра височина. Виждаха се отворите и на други подобни шахти, тази от която аз се подавах бе на около петнадесетина стъпки от пода.

В средата на сумрачното помещение се издигаше някаква машина.

Докато я разглеждах, тя започна да бръмчи едва доловимо и няколко разноцветни светлилки примигнаха върху капака ѝ. Беше компютър от предишната епоха (когато Земята е била ваша, на вашите спомени и духове). И други са виждали подобни машинарии из тукашните подземия, та ми ги бяха описвали. Аз я срещях за първи път.

Това, което ме пробуди...

(нима съм заспал?) Сънувал съм, припомнил съм си онзи лик, който никога не напускаше мислите ми — на Къдруша?

... беше протяжният рев на чудовището.

Стоеше наред стаята, снишил глава, с мокра козина, прегърбен, притиснал свитата си лапа — тази, която ударих два пъти — към корема си.

Дори четириногото куцука, когато върви само на три крака.

Огледа облещено стаята и нададе нов обезумял рев, в който самовлюбеният патос се примесваше с неприкрит, клокочещ гняв. По шумното сумтене, с което завърши, стигнах до извода, че ме е подушил.

Не горях от желание да се срещаме отново.

Извърнах се, но зад мен нямаше нищо, което да прилича на подходящ път за отстъпление. Убий го, бе ми заръчал Ло Ястреба.

Понякога ловецът твърде лесно се превръща в жертва.

Биволът разлюля глава, всмуквайки следите от моята миризма във въздуха, все така притиснал немощно ранената си лапа към корема.

Ловецът е и по-хладнокръвен.

Компютърът избра точно този момент, за да изсвири няколко тона от една антична мелодия, нещо от хоровия съпровод на „Кармен“. Чудовището го погледна объркано.

Как да се справя с него?

Натегнах тетивата и се прицелих през решетките на шахтата. Нищо нямаше да постигна, освен ако не го улуча право между очите. Само дето той все не поглеждаше към мен.

Оставих лъка и измъкнах мачетето. Доближих дръжката до устните си и духнах в отвора. От дупките изскочиха кървави мехури. Последва ги нисък, мрачен звук, който пресече стаята и отекна в насрещната стена.

Биволът вдигна глава и втренчи поглед в мен.

Взех арбалета, прицелих се и натиснах спусъка...

Последва цял водопад от оглушаващи звуци, докато чудовището препускаше право към мен и ставаше все по-голямо и по-голямо зад металната решетка в стената. Тупнах по гръб, като че ли съборен от звуковата вълна, а окото му изпълни отвора на шахтата. Косматите му пръсти обгърнаха металните пръчки.

Разнесе се стържещ звук, шум на трошачи се камъни. Изведнъж отворът на шахтата се разшири и уголеми. Той запрати изтръгнатата решетка към насрещната стена, откъдето се посипа цял порой от мазилка.

След това пъхна лапа и ме сграбчи — побрах се в пестника му почти до кръста, вдигна ме над разяреното си лице (лявата му страна бе ослепена и облята в кръв), стаята се завъртя пред мен, главата ми се удари първо в едното, сетне в другото ми рамо, а аз все се опитвах да се прицеля с арбалета — докато стрелата не остърга каменните плочи в краката му. Втората се заби успоредно на онази, която Ло Ястреба бе оставил в хълбока му. Очаквайки всеки миг някоя от стените да срещне главата ми и да я превърне в кърваво желе, нагласих трескаво третата в гнездото.

По бузата му имаше засъхнала кръв. Изведнъж върху нея потече още — този път съвсем прясна. Стрелата трепна и почти изчезна в кратера от натрошени кости и бликаща лимфа. За миг зърнах да се спуска пелена върху другото му око, като че някой бе запратил шепа белезникава прах в него.

Той ме изпусна.

Не ме хвърли, просто ме изпусна. Вкопчих се в козината на китката му и се плъзнах надолу към сгъвката на лакътя.

Ръката му полетя надолу. Усуках се около нея и увиснах от долната ѝ страна. Той блъсна каменния под с опакото на китката и

тогава видях, че краката му се подгъват безпомощно.

Претърколих се на пода и бавно се отдалечих, съпроводен от агонизиращото му хъркане. Жилата, която ме наболяваше в бедрото, внезапно се скъса. Направих още една крачка и изведнъж осъзнах, че не мога да се помръдна.

Той се олюля над мен, раздруса глава и ме опръска със слюзести останки от разкъсаното си око. А беше величествен. А беше силен. А беше грамаден. Свиреп. Не можех да откъсна занемял поглед от него.

Беше величествен и красив и все още стоеше, заплашвайки да ме смаже, да ме довърши, макар да умираше. Проклето да си, грамадно чудовище...

Ето че увисна и другата ръка, задният крак подаде и той се строполи с грохот назад, далеч от мен.

Някаква невидима турбина в мрака на широките му ноздри продължаваше да хърка и извива — но все по-тихо и по-тихо. Покритите му с настръхнала козина ребра се вдигнаха рязко нагоре, отпуснаха се, наново се вдигнаха... Вдигнах арбалета, докуцуках до окървавените му устни, нагласих последната стрела и я пратих при другите две в мозъка му.

Ръцете му подскочиха конвулсивно нагоре (цели три стъпки!), сетне тупнаха (бум! бум!) на пода.

Когато най-сетне грамадното туловище замря неподвижно аз се довлачих до компютъра и седнах, опрял гръб в него. Дълбоко вътре нещо изщрака.

Болеше ме. Много. Навсякъде.

Вече не ми беше забавно да дишам. Едва сега усетих, че съм си прехапал бузата. Винаги, когато го правя, ме изкарва на плач.

Затворих очи.

— Много впечатляващо — заяви някой до дясното ми ухо. — Би било интересно да те гледам как боравиш с *мулето*. Оле! Оле! Първо *вероника*, после *пасо добле*!

Отворих очи.

— Но както казах, твоето не дотам фино изпълнение също ми достави удоволствие.

Завъртях глава. Точно до дясното ми ухо бе монтирано миниатюрно говорителче. Компютърът продължи да шепти:

— Какво да се прави, като финесът не е сред вашите достойнства. Толкова сте млади и толкова, *tres charmant*. Е, поне досега не се давахте никак лесно. Има ли нещо, за което би желал да ме попиташ?

— Ами да — кимнах. Поех си въздух и продължих: — Как да се измъкна от тук? — От мястото, където седях, виждах поне три възможни изхода.

— Това ли бил проблемът? Чакай да помисля. — Светлинките затрепкаха по ръцете ми. — Ако бяхме се срещнали преди да влезеш, щях да ти да развия някоя макара, да ти дам единия край и да те накарам да го завържеш на изхода — преди да се отправиш към съдбата, която те очаква. А ето, че се изгърсваш направо тук и чакаш готов отговор. Какво е желанието ти, храбрецо?

— Искам да си ида у дома.

Компютърът започна да цъка като будилник.

— Друго, освен това.

— Наистина ли искаш да знаеш?

— Все едно, че ти кимам със симпатия — отвърна.

— Искам Къдруша. Но тя е мъртва.

— Коя е била тази Къдруша?

Замислих се. Опитах се да кажа нещо. Не само, че бях напълно изчерпан, но сега ме присви гърлото от мъка. За малко да изхленча. Може и да съм го сторил.

— Аха. — След миг, малко по-нежно: — Май си сбъркал лабиринта.

— Така ли? А ти какво търсиш тук?

— Тук ме поставиха много отдавна човеци, които нямаха ни най-малка представа, че някога може да дойдете. Физиологичен Еквилибриум при Деградация в Реакцията на Адаптация — така се наричаше моят отдел. Съкратено ФЕДРА. А ти дойде тук долу да дириш из спомените ми твоето изгубено момиче.

Мда, нищо чудно да съм си говорил сам. Толкова бях изморен.

— И как ти харесва горе? — попита ФЕДРА.

— Къде горе?

— На повърхността. Помпя времето, когато там живееха хора. Те ме направиха. Сетне всички изчезнаха и ме зарязаха тук. Мина време и вие дойдохте да заемете мястото им. Сигурно е доста трудно да

вървите из техните пейзажи, хълмове, джунгли, да си прокарате път из мутиралите сенки на тяхната флора и фауна, спохождани от кошмарите на угаснало им съществуване.

— Опитваме се.

— Само че поначало не сте пригодени за това — продължи ФЕДРА. — Предполагам, че ще трябва да изстискате всичко от старите лабиринти, преди да се заемете с новите. Трудна работа.

— Ако това значи да се сражаваме и с други подобни чудовища... — вирнах брадичка към трупа на пода. — Но сигурно...

— Е, поне ме позабавлява. Изпуснах *ревуелтас*, когато девиците правят салто над смъртоносните рога за да се озоват върху запотения гръб на бика, преди да се изтърколят на пясъка. Ама какъв стил имаше само човечеството, малкият! Някой ден и вие може да се сдобиете, но за момента чарът ви е все още в зародиш.

— Те къде отидоха, ФЕДРА?

— Където и твоята Къдруша, предполагам. — Нещо музикално ставаше с метала зад главата ми. — Но ти не си човек и няма да разбереш правилата, които следваха. Не се и опитвай. Вече няколко поколения тук долу следим всичко, което вършите и виждаме отговори на въпроси, които никога не сме помисляли да зададем. От друга страна, вече няколко столетия се мъчим да съберем поне дузина най-банални и съществени бита информация за вас, като например кои сте, откъде се взехте и какво правите тук. Хрумвало ли ти е някога, че би могъл да си я върнеш?

— Къдруша? — подскочих. — Къде? Как? — В спомените ми нахлуха тайнствените подмятания на Ла Злата.

— Сбъркал си лабиринта — повтори ФЕДРА. — А и не съм аз момичето, което ще ти помогне да откриеш своето. Хлапето Смърт обича да се навърта наоколо и може би ще съумееш да му влезеш под кожата, за да пъхнеш чепик в процепа на вратата, да забодеш пръсти в тортата, да хванеш бога за... и каквото още там се казваше.

Застанах на колене.

— ФЕДРА, хвърляш ме в смут.

— Издухвай.

— В коя посока?

— Ето пак. Казах ти, че не съм такова момиче. Ще ми се да можех да ти помогна. Но не зная. Побързай. Когато слънцето се скрие

и мине отливът, това място потъва в мрак и идва времето на духовете и призраците.

Надигнах се и огледах вратите. Да опитам с логика? Бикът се бе появил от крайната. Значи, хващам по нея.

В дългия, тъмен коридор отекваше само мъчителното ми дишане и капещата от тавана вода. Препънах се още на първото стъпало. Паднах, охлузих си рамото и едва тогава си дадох сметка, че този тунел е много по-тесен и вероятно няма да ме изведе никъде.

Извадих мачетето и издухах последните капки бича кръв. Звукът, който бликна, беше лепкав и сякаш оставяше отпечатащи върху стените, на които да се дивят потомците.

Ритнах подутия си палец. Изругах, подскочих на един крак, отново продължих — сам, заобиколен от самотни звуци.

— Ей...

— Лобей...

— ... ва ти ли си? — детски гласове наблизко.

— Да! Разбира се, че съм аз! — Извърнах се към стената и опрях длани в камъка.

— Върнахме се обратно...

— ... да гледаме и Ло Ястреб...

— ... той ни каза да слезем в пещерата и да те открием...

— ... защото смята, че си се изгубил...

Напъхах мачетето в ножницата.

— Чудесно. Точно така беше.

— Къде си?

— Тук, от другата страна на тази... — усещах присъствието на каменната стена, пред и над мен. Пръстите ми пропаднаха в празно пространство. Не беше по-широко от три стъпки. — Чакайте! — надигнах се, опрях корем на ръба и зърнах бледо сияние в дъното на късия тунел. Трябваше да пълзя, защото нямаше достатъчно място да се изправа.

Подахох глава в другия край и видях под мен вдигнатите нагоре личица на тримата Блой. Осветяваше ги падащата от покрива светлина.

Блой-2 отри нос с опакото на ръката си и подсмъркна.

— Уф — рече Блой-1. — Значи си бил горе.

— Нещо такова. — Провесих крака и скочих при тях.

— Дявол да го вземе! — този път Блой-З. — Какво ти се е случило? — Целият бях покрит със засъхнала бича кръв, слюз и лимфа. Сигурно имаше и от моята.

— Да вървим — подканих ги. — Откъде се излиза?

Бяхме само на едно разклонение от великанския вход. Ло Ястреба ни очакваше горе.

Стоеше до едно дърво (нали помните, че едва на следващия ден щяха да открият че има счупени ребра) със скръстени на гърдите ръце. Вдигна рунтави вежди за да ме запита за онова, което чакаше.

— Да — отвърнах уморено. — Убих го. Голяма работа.

Ло Ястреба прати децата да изтичат преди нас в селото. Докато се влачехме из речната тръстика чух нещо тежко да поваля дръвчетата в близката гора.

Едва не се строполих.

Беше само някакъв глиган. Нищо повече.

— Хайде — подкани ме ухилено Ло Ястреба.

Не си казахме нищо повече, докато не убихме прасето. Повали го стрелата на Ло Ястреба, но се наложи да го насека на няколко парчета, преди старият ловец да го обяви за мъртво. След *ел торо*? Лесна работа. Опръскани в кръв догоре, най-сетне отново поехме към селото в топлата вечер.

Главата на глигана тежеше поне петдесетина килограма. Ло Ястреба я пхна в раницата си. Отрязяхме бутоните, привързахме ги и аз ги метнах на рамене, което добави поне още стотина кила към общото ми тегло. За останалото щеше да ни е необходима помощта на Перко. Почти бяхме стигнали селото, когато Ло Ястреба рече:

— Ла Злата първа откри онова за Къдруша и животните. Виждала е и други неща за теб и останалите от селото.

— Ъ? За мен? Какво за мен?

— За теб, Къдруша и Портик — пазача на клетката.

— Но това е глупаво. — Бях почнал да изоставям, но сега го изпреварих. Не откъсваше поглед от мен.

— Всички сте били родени в една и съща година.

— Но всички сме различни.

Ло Ястреба присви очи към селото пред нас, огледа реката и хълмовете. Само мен не поглеждаше.

— Не умея да хвърлям камъни, нито да пазя животните.

— Но можеш други неща. Също и Ле Портик.

Погледът му все още странеше от мен. Слънцето се спускаше над бронзовите хълмове. Реката беше кафява. Той мълчеше. По небето пълзяха облаци, аз изостанах, оставих бутоните на пясъка и се наведох да си изплакна лицето.

Когато се върнахме в селото рекох на Керол, че ще ѝ преотстъпя половината от месото, ако се заеме с обработката му.

— Готово — отвърна тя и заряза птичето гнездо, което бе домъкнала отнякъде. — Нищо работа.

— И побързай, разбрано?

— Добре де. Добре. Закъде си се забързал толкова?

— Виж, мога да излъскам бивните или да изрежа острие за копието на твоето хлапе, стига само *да ме оставиш на мира!*

— Само че... нали знаеш, че детето не е от теб?

Но аз вече тичах към дърветата. Сигурно все още не се бях отърсил от тревогата си, защото краката ми се носеха от само себе си.

Вече се стъмваше, когато стигнах клетката. Зад мрежата не долиташе никакъв звук. Веднъж нещо опря в нея и захленчи тихичко. Искри и чевръсти сенки. Не зная откъде идеха. Край бараката на Ле Портик цареше мъртвешко спокойствие. Може би бе влязъл вътре в клетката по някаква своя научна работа. Понякога питомците му се съешават, дори дават потомство. Случва се отрочетата им да са напълно функционални. Блойските тризнаци също са се родили в клетката. Вратлетата им са доста късички, затова пък ръцете им — въздлъжки, но инак са умни и будни младежи. Блой-2 и Блой-3 са почти толкова ловки с краката, колкото съм и аз. На времето давах малко уроци по свирене с мачетето на Блой-3, но той проявяваше предпочитание към лудориите с другите деца.

Поседях около час в тъмнината, замислен за съществата, които влизат, или излизат от клетката, сетне се върнах в селото, свих се на кравай в една купа сено зад ковачницата и се заслушах в равномерното бръмчене на компресора, докато ме унесе.

Размърдах се на зазоряване, остъргах гурелите от очите си и забързах към кошарата. Перко и Малък Джон довтасаха след няколко минути.

— Да имате нужда от помощта ми с козите?

Малък Джон прехапа устни.

— Чакай малко — промърмори смутено и изтича зад ъгъла.

Перко пристъпяше от крак на крак.

Малък Джон се върна.

— Амче... май имаме. — Той се ухили и Перко последва примера му.

Изненада! Изненада за мъничката топка от страх вътре в мен! Те се смеят! Перко вдигна горната напречна греда на вратата и козите дотичаха от другата страна. Някои пъхнаха нетърпеливо глави в процепите. Изненада!

— Да бе — нареждаше Перко. — Какво ще правим без теб? Добре че се върна! — Той ме тупна неочаквано по темето, замахнах да му го върна, но не улучих. Малък Джон изтегли и втората греда и всички се втурнахме след козите, които вече щъкаха по площада, по пътя и навън към ливадите.

Перко го каза пръв, когато първите топли лъчи взеха да гонят нощния хлад.

— Вече не е като преди, Лобей. Изгубил си нещо.

Цапнах една приведена върба с дръжката на мачетето и се окъпах в пръските й.

— Апетитът ми. И няколко кила.

— Не е апетитът — обади се зад мен Малък Джон. — Друго е.

— Друго ли? Хайде, казвайте вие двамата с какво съм различен?

— Ъ? — попита Малък Джон и запрати пръчка по една от козите за да му обърне внимание. Не уцели. Вдигнах едно камъче под крака си и го хвърлих. При мен празно няма. Козата облещи белите си очи в мен, заприпка да разбере какво искам, но по пътя забрави накъде е тръгнала и свърна към близкия храст. — Имаш големи крака.

— Не. Не е това — възразих аз. — Ла Злата била забелязала нещо различно в мен, което е важно, също толкова различно, колкото беше... Къдруша.

— Ти правиш музика — подхвърли Перко.

Погледнах надупченото острие.

— И това не е. Мога да науча всеки един от вас. Става дума за друг вид разлика. Така поне смятам.

Върнахме обратно козите едва късно същия следобед. Перко ме покани да ядем заедно, аз взех сушено месо, а Малък Джон донесе цял кош с плодове.

— Ще готвиш ли? — попита ме той.

— Не ми се готви.

Тогава Перко излезе на площада до компресора и извика с цяло гърло:

— Ей, кой иска да сготви вечеря на трима изморени господа, готови да осигурят продукти, забавление и поучителни разговори... А, веднъж вече ни готви. Не се блъскайте, момичета! Ти също не. Кой те е научил да ръсиш така подправките? А-ха, теб те помня. Стрихниновата Лизи... Добре, ти. Тръгвай.

Върна се с една готина, гологлава сладурана. Виждал съм я да се навърта наоколо, но за пръв път идваше в селото. Не бях разговарял с нея, та не знаех името ѝ.

— Това са Малък Джон, Лобей, а аз съм Перко. Как рече ти викат?

— Туземия.

Не, не бях разговарял друг път с нея. Още един пропуснат шанс в живота ми. Гласът ѝ не идваше от ларинкса. Звукът се зараждаше още по-надолу и отекваше с шепота на безкрайно далечни камбани.

— Можеш да ме наричаш както искаш — казах ѝ — дори както ти харесва.

Тя се засмя и това също прозвуча като камбанен звън.

— Къде са продуктите. Кой ще напали огън?

Намерихме подредени в кръг камъни малко по-надолу край реката. Туземия носеше в една торбичка сол и канела, имаше тиган и голяма метална скара, та решихме че друго няма да ни е необходимо.

— Ей, Лобей! — викна ми Малък Джон от плиткото край брега. — Хайде почвай! Трябва да ни забавляваш!

— Ами... — понечих да откажа, но тогава си рекох — какво значение имаше, защо пък не? — Легнах на тревата и се приготвих да им посвирия на мачетето. Хареса ѝ, защото продължаваше да ми се усмихва, докато готвеше.

— Имаш ли деца? — попита я Перко. Туземия тъкмо мажеше пръчките на нагорещената скара с мас.

— Едно, в клетката долу при Лайв Брайър. И още две с бившия ми мъж в Ко.

— Падаш си по пътешествията, значи? — попита я Малък Джон.

Преминах към ниските тонове и намалих малко темпото, за което тя ме надари с поредната усмивка, докато обръщаше осоленото месо върху скарата. Мазнината цвъртеше на капки в огъня.

— Скитосвам. — Усмивката, вятърът и едва доловимата насмешка в гласа ѝ бяха неповторими.

— Трябва да си намериш мъж, с който да скитосвате заедно — предложи ѝ Перко. Той винаги е пълен с доброжелателни съвети. Понякога ми ходи по нервите.

Туземия сви рамене.

— Веднъж го направих. Все не можехме да намерим общо мнение по въпроса за посоката, която да държим. Казваше се Ло Ангела. Хубав мъж. Мисля, че причината бе в него — не знаеше накъде иска да върви. Не... — тя побутна с вилица изпеченото месо. — Предпочитам някой добър, кротък мъж, който винаги да ме очаква, когато се завръщам.

Засвирих една стара мелодия — „Бил Бейли, кога ще се завърнеш у дома“. Знаех я още от хлапе. Изглежда Туземия също я знаеше, защото се засмя.

— Това съм аз — рече тя. — Бил Ла Бейли. Така ме кръсти моят Ло Ангел.

Тя оформи месото в пръстен по края на тигана, а в средата на този атолов остров изсипа ядките, зеленчуците и подправките. Накрая го захлупи.

— И колко надалеч си стигала? — попитах я, след като оставих мачетето на корема си и се протегнах. На запад слънцето все още разкъсваше тъмната пелена на небето, но на изток нощта вече бе стъпила в правата си. — На мен също ми предстои да се отправя на път. Интересува ме къде може да се иде.

Тя пусна няколко резенчета от различни плодове в димящия тиган.

— Случвало се е да стигам чак до Града. Но никога не съм слизала под земята да разучавам тунелите.

Перко и Малък Джон внезапно притихнаха.

— Това е бая път — рекох. — Ла Злата каза, че трябва да пътешествам, защото съм бил различен.

Туземия кимна.

— Ло Ангела скитосваше по същата причина — рече тя и хлопна наново капака. Над главата ѝ се вдигна ароматен облак. Устата ми се напълни със слюнка. — На времето повечето от пътешествениците са били различни. Той все твърдеше, че също бил различен, но така и не ми се отдаде възможност да открия в какво. — Тя извади торбичката и се зае да посипва вечерята с канела. Някои от кафеникавите пращинки попадаха в езиците на огъня и се превръщаха в ярки искри. Отново захлупи тигана.

— И с мен е така. Ла Злата не иска да ми каже.

Туземия ме погледна учудено.

— Искаш да кажеш, че не знаеш?

Поклатих глава.

— Но, ти би могъл... — тя млъкна. — Тази Ла Злата сигурно е от старейшините?

— Точно така.

— Сигурно има някаква причина да не ти казва. Онзи ден размених няколко думи с нея, но ми стига, за да заявя смело, че е много мъдра жена.

— Което е право — кимнах и се претърколих. — Слушай, ако знаеш, защо не ми кажеш?

Смути се.

— Първо ти ми кажи. Какво точно ти рече Ла Злата?

— Каза, че трябвало да се отправя на пътешествие и да унищожа онова, което е убило Къдруша.

— Къдруша?

— Тя също беше различна. — Започнах да ѝ разказвам историята отначало. След около минута Перко се уригна шумно, удари се в гърдите и заяви гръмогласно, че бил гладен. Явно хич не му се нравеше темата. Малък Джон се мотаеше нейде зад храстите и Перко тръгна да го търси, като подхвърли насмешливо: „Извикайте ме, като свършите. За вечеря, имам предвид.“

Но Туземия ме изслуша внимателно и после ме заля с порой от въпроси около смъртта на Къдруша. Когато ѝ съобщих, че в пътешествието трябвало да ме придружи и Ле Портик, тя кимна.

— Сега вече всичко си дойде на мястото.

— Тоест?

Тя кимна повторно.

— Ей, момчета, вечерята е готова.

— Но не би ли могла да ми кажеш...?

Тя поклати глава.

— Няма да го разбереш. Пътешествала съм много повече от теб. Но напоследък доста „различни“ се споминаха също като Къдруша. Двама бяха от Лайв Брайър. Чух за още трима през миналата година. Трябва да се направи нещо. Защо да не почнат с теб? — тя бутна капака на тигана и над главата ѝ се вдигна поредният облак.

Перко и Малък Джон се приближаваха бавно от реката, но като подушиха аромата, се затичаха.

— Елвис Пресли! — извика задъхано Малък Джон. — Какво благоухание! — Той заобиколи с радостни подскоци огъня.

От гърлото на Перко се надигна ръмжене. Такъв е механизмът на мъркане при котките.

Щеше ми се да я поразпитам още, но не исках да обидя Малък Джон и Перко, и без това бях подложил търпението им на изпитание.

Купа, натъпкана с печено месо, зеленчуци и подправени плодове ме накара да забравя грижите си поне за малко. Чак сега осъзнах, че немалка част от метафизичната ми меланхолия се е дължала на глада. Винаги е така.

Нови разговори, пак ядене, забавления. Легнахме да спим върху голата земя, с таван от надвиснали тръстики. Някъде по среднощ стана доста хладно и аз се свих на топка. Събудих се час преди зазоряване.

Измъкнах глава от мишницата на Перко (плешивата глава на Туземия веднага се бутна на моето място) и се изправих в непрогледния мрак. Темето на Малък Джон лъщеше в краката ми. Под него се виждаше вярното ми мачете — наглият тип го използваше за възглавница. Изтеглих го предпазливо под бузата му. Той изсумтя, почеса се и утихна. Загледах се през дърветата към мястото, където беше клетката.

Виждах само горния край на електрическата мрежа. Черната ѝ линия и ромонът на реката ме върнаха към спомените. По някое време съм започнал да свиря. Някой засвири с уста наблизо. Спрях, но свиркането продължи.

4

„Къде е тогава? В някоя песен“
Джин Генет,
„Екраните“

Бог рече на Аврам: „Убий сина си.“
„Пощади ме, Господи!“ — отвърна му Ави.
Боб Дилън,
„Отново на 61 шосе“

*Любовта е нещо, което отмира, в смъртта си загива,
и се превръща в тор за нова любов... Така че, всъщност, тя е
безсмъртна.*

Пар Лагерквис,
„Джуджето“

- Ле Порттик? — попитах го аз. — Порттик?
- Здравсти — отекна глас в тъмнината. — Лобей?
- Ло Лобей — поправих го. — Къде си?
- Вътре в клетката.
- Уф. На какво смърди така?
- От Белтурчо е. Братчето на Перко. Той умря. Сега му копая гроб. Помниш ли, перковия брат...
- Помня го. Вчера го видях зад оградата. Имаше болнав вид.
- Такива като него не издържат много. Ела да копая с мен.
- Оградата...
- Изключил съм тока. Прескочи я.
- Хич не обичам да влизам в клетката — признах аз.

— Като бяхме хлапета не си поплюваше да я прескачаш. Хайде, че трябва да бутам плочата. Ела ми помогни.

— Тогава бяхме деца. Вършехме доста глупости. Това е твое задължение. Ти копей.

— Къдруша често идваше тук да ми помага. Тогава ми разказваше за теб.

— Къдруша идвала тук... Разказвала ти...?

— Е, някои от нас умееха да я разбират.

— Ами да. Някои от нас умееха.

Сграбчих мрежата, но не я изкатерих.

— Мъчно ми беше, че никога не идваш да ме видиш — продължи той. Инак с нея ни беше весело. Добре, че поне тя нямаше твоите скрупули. Ние си...

— ... прекарвахме чудесно. Добре, Портик. Зная. Виж, Портик, никой не си направи труда да ми каже, че си момиче. Докато не навърших четиринадесет. Съжалявам, ако съм те обидил.

— Обиди ме. Но не ти се сърдя. Никой никога не беше казвал на Къдруша, че не съм момче. Благодарен съм им поне за това. Но не смятам, че щеше да го приеме като теб.

— Значи често се отбиваше?

— Всеки път, когато не беше с теб.

С един замах прескочих оградата и се приземих от неговата страна.

— Къде е проклетата плоча, която не можеш да поместиш?

— Тук...

— Не ме докосвай. Само я покажи.

— Тук — повтори Портик в мрака.

Сграбчих края на каменната плоча и я натиснах. Чух пукот на скъсани корени, но плочата се претърколи.

— Как е малкият, между другото?

Нямаше как. Трябваше да попитам. Дявол да го вземе, Портик, защо трябваше да ми отвръщаш с думите, които най-много се боях да чуя?

— Кой по-точно?

До оградата беше подпряна лопата. Стиснах я за дръжката и я забодох в пръстта. Проклет Ле Портик!

— Моето и на Къдруша — продължи не след дълго Портик, — другата година ще го изследват докторите. Нуждае се от специално обучение, но иначе е почти функционална. Сигурно никога няма да получи „Ла“, но поне няма да живее тук вътре.

— Не за това дете питах.

— Сигурно не говориш за другото, което е само мое — долових поне три ледени висулки в изречението. Съвсем целенасочено Портик ги изстрелваше към мен. Добре де — и твое също. — Сякаш не го знаеш, андрогенозно копеле. — Ще остане тук до края на живота си, но това не му пречи да е щастлив. Ако искаш да го видиш...

— Не. — Натиснах лопатата с крак. — Хайде да закопаем Белтурчо и да си вдигаме задниците от тук.

— Къде ще вървим?

— Ла Злата рече, че трябвало да предприемем пътешествие заедно и да унищожим онова, което е убило Къдруша.

— А — кимна Портик. — Да. Помогни ми — той се наведе до оградата.

Вдигнахме подпухналия, отпуснат труп и го пренесохме до дупката. Претърколихме го през ръба и той тупна вътре.

— Трябваше да почакаш, докато аз те потърся — подхвърли Портик.

— Вярно, но не ми се чакаше. Искам да тръгнем незабавно.

— Щом искаш да дойда с теб, ще ме чакаш.

— Защо?

— Виж, Лобей, аз съм пазач на клетката, което значи, че си имам работа.

— Пет пари не давам какво ще стане с тъпата ти клетка. Искам да тръгнем незабавно!

— От мен пък се иска да обуча нов пазач, да нанеса в дневника диетичните режими и наставленията за хранене на всички питомци, да уточня графика за поддръжка...

— Дявол да го вземе, Портик. Престани!

— Лобей, имам три деца вътре. Едното е и твое, второто принадлежи на момичето, което обичаш. А третото е само мое. Две от трите могат да излязат някой хубав ден — стига да получат достатъчно обич и внимание.

— Две от тях, значи. — Стори ми се, че някой е поставил каменната плоча на гърдите ми. — Не и моето. Аз тръгвам.

— Лобей!

Спрях, яхнал оградата.

— Виж, Лобей, време е да осъзнаеш, че живееш в истински свят. Всяко нещо идва отнякъде и изчезва другаде. Светът се променя. В него има добро и лошо, има и принципи, които трябва да се следват. Никога не си го приемал, още от съвсем малък, но няма да разбереш какво е щастие, ако не прогледнеш отвъд собствения си нос.

— Говориш за мен, сякаш съм на четиринадесет.

— Говоря за теб такъв, какъвто си сега. Къдруша ми разказа достатъчно...

Прескочих оградата и забързах към дърветата.

— Лобей!

— Какво? — попитах без да спирам.

— Уплаши се от мен.

— Не.

— Ще ти покажа...

— Много си падаш да показваш на хората разни неща в тъмното, нали? Затова ли те смятат за различен? — подвикнах през рамо.

Пресякох потока и се закатерих по скалистия хълм обезумял като Елвис. Не свих към поляната, а си запроправях път през високата трева. И тогава чух някой да се приближава, подсвирквайки, откъм сенките.

5

Тук няма други, освен умопобъркани и малцина са, които познават този свят, и които осъзнават, че оня, който се опитва да постъпва различно от другите не постига нищо, защото хората никога не са на еднакво мнение. Не знаят също, че оня, който денем е мъдър, никога не ще бъде завладян от лудост нощно време.

Николо Макиавели,
„Писмо до Франческо Витори“

Спрях. Шумът от стъпкани сухи листа се приближаваше отзад. Той също спря. Билото на хълма взе да посивява.

— Лобей?

— Значи промени намеренията си?

— Да — с въздишка.

— Тръгвай тогава. — Закрачихме. — Защо?

— Нещо се случи.

Портик не каза какво. Не попитах.

— Портик — продължих не след дълго, — изпитвам към теб нещо, което наподобява омраза. Толкова е близо до омразата, колкото онова, което чувствах към Къдруша, бе близо до любовта.

— Сега не му е времето да се притесняваш за подобни неща. Ти си егоист, Лобей. Надявам се някога да пораснеш.

— Ще ми покажеш ли как? — попитах. — В тъмното?

— Правя го в момента.

Утрото, в което навлизахме, бе обагрено в цинобър. С увеличаването на светлината очите ми взеха да натежават и бяха като забодени в черепа камъни.

— Цяла нощ си бяхтил — рекох предпазливо. — Аз пък успях да дремна само няколко часа. Защо не полегнем за малко?

— Почакай, докато стане съвсем светло за да си сигурен, че съм тук. — Което си беше доста странен отговор. Портик вече беше един сивкав силует зад мен.

Когато червеното на изток стана достатъчно ярко, а другата част на небето вече бе изсветляла, започнах да се озъртам за местенце, където да се настаним. Бях направо изстискан и всеки път, когато поглеждах към слънцето, целият свят се завърташе пред очите ми.

— Ей там — посочи Портик. Беше малка каменна ниша в основата на планината. Наместих се вътре, Портик до мене. Само че ни делеше острието на мачетето. Помня един кратък миг на златисто сияние над ръката и гърба, които ми показва преди да потъна в сън.

Докоснах ръката, която милваше лицето ми, и я задържах, докато отворя очи под нея. Клепачите се отместиха с неохота.

— Портик...?

Отгоре ме гледаше Туземия.

Пръстите ми се вплитаха в нейните. Имаше уплашен вид и излизацият на пресекулки дъх през стиснатите ѝ устни накара моя да секне.

— Перко! — викна тя към склона. — Малък Джон! Тук е!

Седнах.

— Къде се е дянал Портик?

Появи се Перко, зад него и Малък Джон.

— Ла Злата — рече Перко. — Ла Злата иска да те види... преди да тръгнеш. Тя и Ло Ястреб трябвало да говорят с теб.

— Ей, някой да е виждал Ле Портик наоколо? Странно, как се е измъкнал...

И тогава мярнах изражението, което проряза лицето на Малък Джон, като пукнатини в напечена скала.

— Ле Портик е мъртъв — промълви той. — Това искаха да ти кажат.

— Ъ?

— Намерили са го зад оградата, преди зазоряване — обади се Перко. — Лежал до пресния гроб на брат ми, Белтурчо. Помниш ли братчето ми...

— Да, помня — прекъснах го аз. — Аз му помогнах да го изкопае... Преди зазоряване ли? Това е невъзможно. Слънцето вече беше изгряло, когато легнахме да спим — точно тук. — Мъртъв?

Малък Джон кимна.

— Като Къдруша. По същия начин. Така каза Ла Злата.

Изправих се, стиснал дръжката на мачетето.

— Но това е невъзможно! — Някой ми нашепваше: „Почакай, докато стане съвсем светло за да си сигурен, че съм тук.“ — Ле Портик беше с мен след изгрев. Тогава двамата легнахме тук.

— Легнал си да спиш с Ле Портик *след* като е умрял? — попита учудено Туземия.

Върнах се в селото объркан. Ла Злата и Ло Ястреба ме чакаха пред пещерата. Поговорихме малко, видях, че често се замислят за неща, които не разбирах и това задълбочаваше объркването ми.

— Ло Лобей, ти си добър ловец — заговори накрая Ло Ястреба, — и макар да си малко извън нормата в кръста, си един чудесен нормален екземпляр. Чакат те доста опасности, но смятам, че съм те научил на всичко, което зная. Помни го, докато се скиташ в покрайнините на нощта, или в предградията на зората. — Очевидно смъртта на Ле Портик го бе убедила, че има нещо вярно в предположенията на Ла Злата, макар за мен всичко да си оставаше като в мъгла. Никой от тях не си направи труда да ме осветли по въпроса. — Използвай каквото съм те учил, за да стигнеш там, където си тръгнал — продължи той, — за да оцелееш, да постигнеш каквото е нужно и да се завърнеш.

— Ти си различен — каза ми Ла Злата. — Вече знаеш колко е опасно да си такъв. Но освен това е и много важно. Опитвах се да те науча да възприемаш света през призмата на делата, които ти предстои да извършиш, както и да оценяваш тяхната значимост. Вече знаеш достатъчно, Ло Лобей. Използвай го както намериш за добре.

Без да имам и най-малка представа накъде съм тръгнал, аз се обърнах и закрачих, все още замаян от смъртта на Портик преди изгрев слънце.

Блойските близнаци буждали цяла нощ да ловят слепи раци при извора в дъното на пещерата. Излезли призори и докато се шегували и боричкали, неочаквано зърнали трупа на Портик зад оградата. Главата му висяла надолу към незарития гроб! Трябва да е станало минутки след като си тръгнах.

Пресеях бамбуковата горичка, завладян от една-едничка мисъл — както се прояснява гледката на речното дъно, когато обереш с ръка

мехурчетата от повърхността: щом Ле Портик, вече мъртъв, е вървял с мен („Правя го в момента, Лобей“), крачел е в здрача, а сетне си е легнал, значи и Къдруша можеше да ме придружава в това пътешествие. Да знаех само какво убива тези от нас, които са различни, но чиито различия ни разкриват една реалност отвъд смъртта...

Подех бавна мелодия с мачетето, скърбейки за Портик, а ходилата ми шляпаха в такт по земята. Само след няколко часа жегата ме накара да подгизна от пот, сякаш танцувах погребален танц.

Денят вече преваляше зад хълмовете, когато подминах първите червени цветя, с цветчета едри колкото лицето ми, които приличаха на кървави мехури, разцъфнали върху шипове. Едно знаех — че тук не бива да спирам заради хищниците.

Приклекнах върху една излъскана от вятъра гранитна скамейка, под жълтеникавата светлина на следобедното слънце. Охлюв, голям колкото показалеца ми, нацапа бавно в локвичка с размерите на дланта ми. Около половин час по-късно, когато стената на каньона в който бях навлязъл, от жълта се обагри в оранжево, зърнах подходяща пещера, където да прекарам нощта.

Вътре ме лъхна застояла миризма на човеци и смърт. Което е добре. Всички опасни животни избягват тази миризма. Входът бързо се стесняваше и не след дълго трябваше да лазя на четири крака. Меката пръст под краката ми се смени първо с мъх, а сетне с бетон. Навън нощта бе покрила всичко с черната си пелена и се чуваха само отчетливите свирукания на щурците.

Още малко и ръцете ми докоснаха закривени метални релси. Последвах посоката, в която отвеждаха и склонът под мен взе да става все по-стръмен. Тъкмо се канех да спра, да се претърколя до стената и да остана там, свит на кравай, когато релсите се разделиха.

Тук се изправих.

Свирнах с мачетето и след няколко минути ехото се върна отдясно — тунелът в тази посока сякаш нямаше край. Вляво дойде почти веднага — зад входа се разкриваше подземна галерия. Избрах нея. Протегнах ръце и напипах масивна дръжка на врата. Натиснах я и влязох.

В същия миг помещението пред мен се озари в светлина. Датчиците изглежда все още функционираха. Обковани в метал стени,

пулт от синкаво стъкло, леки тръбни мебели, шкафове и вграден телевизор. Прекрачих прага като премигнах от светлината. Ярките цветове приятно галеха очите ми — обичам да им се любувам и докато го правя, в мен се поражда музика. Неколцина от нашето село бяха попадали в подобно подземно помещение и неведнъж са ми разказвали за неговата красота. Аз самият също бях слизал в тунелите до селото преди няколко години. Всъщност така открих и музиката.

Предполагам, че цветната телевизия е далеч по-забавна от този ужасно рискован генетичен метод за възпроизвеждане, който бяхме възприели. Както и да е. Бях попаднал в един свят на красотата.

Седнах на пулта и започнах да натискам копчетата, докато едно от тях премигна. Екранът посивя, блесна и се изпълни с цветове.

Чуваше се и пращане, та потърсих копчето за звука и го намалих... нуждаех се единствено от музиката на цветовете. Нещо се случи тъкмо когато приближих дръжката на мачетето към устата си.

Смях.

Отпърво го взех за мелодия. Но беше само мелодичен глас. На екрана, сред все още неясните изображения, се появи лице. И друг път го бях виждал, напоследък най-често в спомените си, та го познах почти веднага — беше лицето на Къдруша.

Но гласът принадлежеше другиму.

Лицето ѝ се разтвори. Замени го друго — на Портик. Отново се разнесе странныят смях. Изведнъж Къдруша изпълни единия край на екрана, а Портик другия. В средата — момче, което ми се смее. Картината ставаше все по-осезаема и реална, а останалата част от стаята потъна в мъгла. Зад момчето се виждаха запустели улици, щръкнали от порутените стени обгорели греди и всичко това обрасло в буренаци. Беше ден и слънцето наподобяваше ослепителен бял диск. Върху ръждивия стълб на уличната лампа клечеше същество с плавници и белезникави хриле и се почесваше с мъничък червеникав крак.

Момчето, по-червенокосо дори от Блойските близнаци, по-червено от разцъфналите цветя, се смееше със затворени очи. Миглите му бяха златисти. Имаше прозрачна кожа, която фосфоресцираше, но аз знаех, че на естествена светлина ще е блед като умиращия Белтурчо.

— Лобей — различих в смеха и устните му разкриха дребни зъби — бяха невъобразимо много. Устата му беше като на акулата, която

веднъж видях в една книга на Ле Портик — няколко реда мраморни игли. — Лобей, как ще ме намериш, а?

— Какво...? — помислих, че илюзията ще се разпадне в мига, когато проговоря.

Но някъде това голо, смеещо се момче продължаваше да стои заровило крак в смачканата купчина буренаци. Само Портик и Къдруша бяха изчезнали.

— Къде си?

То вдигна глава и тогава видях, че очите му нямат бяло — само сияещо кафяво и златисто. И друг път съм виждал подобни очи, но беше подтискащо да гледаш втренчени кучешки очи на човешко лице. — Мама ме наричаше Уилям Хубавия. А сега ми викат Хлапето Смърт. — То приседна и опря лакти на колене. — Ще трябва да ме откриеш, Лобей и да ме убиеш, както аз убих Къдруша и Портик.

— Ти? Ти, Ло Уилям Хубавия...

— Без „Ло“. Хлапето Смърт. Никакво Ло Хлапето...

— Ти си ги убил, значи! Но... *защо?* — шептах, но не от страх, а от отчаяние.

— Защото бяха различни. А аз съм по-различен и от теб. Ти ме плашиш, а когато се боя — отново смехът — аз убивам. — То премигна. — Но не си мисли, че ме търсиш. Аз търся теб.

— Какво искаш да кажеш?

— Аз те водя при себе си. Никога нямаше да ме откриеш, ако не го исках. Сега вече няма начин да ме избегнеш и това е, защото аз те искам. Мога да виждам през очите на всеки, който обитава този свят, както и всеки друг свят, където са стъпвали предците ни: там познавам най-различни неща, които не съм докосвал или подушвал. Ето ти, тръгна без да знаеш къде съм и вървиш право към мен. А краят ти, Ло Лобей — то отново вдигна глава, — ще е да бягаш от моя зелен дом, да дращиш по пясъка като сляп козел, който се мъчи да се задържи на ръба на скален комин...

— От къде знаеш за...

— ... ще паднеш и ще си счупиш врата. — То поклати пръст към мен, както го правеше Малък Джон. — Ела при мен, Ло Лобей.

— Ако те намеря, ще ми върнеш ли Къдруша?

— Вече ти върнах Ле Портик — за малко.

— *Можеш* ли да ми върнеш Къдруша?

— Всичко, което убивам, пазя. В моята собствена клетка — смехът му беше влажен. Като вода в студена тръба.

— Хлапе Смърт?

— Какво?

— Къде си?

Отново стържещият като ледени висулки по ламарина смях.

— От къде идеш, Хлапе Смърт? И къде отиваш?

Издължените му пръсти се разтвориха като броеница от мъниста. С краката си разгърна запречилите го буренаци.

— Детството си избродих сред пясъците на екваториалната пустиня — без пазач, който да се грижи за мен. Също като теб и аз бях спохождан от спомените на онези, които са обитавали земята под тукашното слънце в далечните времена, преди да се появят предците ни, за да приемат тези тела, любовта и страховете им. Повечето от другите в клетката измряха от жажда. В началото им помагах да оцеляват като им носех вода така, както Къдруша умееше да хвърля камъни — да, и на тази сцена присъствах. Аз също го правех, известно време. После започнах да убивам тези, които бяха пъхнати с мен в клетката и взимах водата направо от телата им. Често доближавах оградата и гледах през пустинята и дюните към оазиса, където живееше моето племе. Нито веднъж тогава не ми хрумна да напусна клетката, защото пред погледа ми — като мираж — минаваше светът, видян с очите на другите. Гледах какво правите ти, Портик и Къдруша, както виждах какво става в този ръкав на галактиката. Когато това, което виждах ме плашеше, аз затварях очите през които надничах. Така постъпих с Къдруша и Портик. Ако пък изпитвах любопитство към онова, което ставаше зад тези очи и любопитството ми беше по-силно от страха, тогава ги отварях наново. Това направих с Портик.

— В теб се крие сила — признах.

— Ето откъде съм дошъл — от пустинята, където смъртта се е вкопчила в изсъхналите кости на Земята. А сега? Смятам да продължа напред към морето. — Когато отново вдигна глава косата му имаше зеленикав оттенък.

— Хлапе Смърт — повиках го, но вече беше твърде далеч. — Защо са те пъхнали в клетката? Изглеждаш ми далеч по-функционален от половината Ла и Ло в моето село.

Хлапетото Смърт извърна глава и ме погледна с крайчеца на окото.

— Функционален? — попита подигравателно. — Когато си се родил в пустиня и си белокож червенокоско с хриле?

Зейналата миниатюрна акулска паст изчезна. Останах облещен в екрана. Не знаех какво да правя, та извадих всички папки с документи от шкафове, подредих ги на пода и легнах отгоре. Бях не само уморен, но и объркан.

Помня, че дръпнах една страница и зарях поглед в редовете. Ла Злата ме бе научила да чета и често ме караше да изучавам архивите на селото.

„Незабавно да бъдат евакуирани всички горни нива. Сигналната инсталация ще предупреждава за покачване на радиационното ниво. Монтираните свръхчувствителни датчици...“

Повечето от думите бяха неразбираеми. Сгънах листа с пръстите на краката си, пуснах го да се люшне върху корема ми, вдигнах мачетето и засвирих, докато сънят ме обори.

6

Какво означава терминът прекрасна абстракция? В началото тя обхваща най-съществените елементи на изучавания обект и после останалото, в зависимост от това колко е важно (така че на каквото и да се спрем, ще разполагаме с повече от това, което сме оставили) и използва всяка уловка, за да прокара онова, което позволявала в нашето съзнание, без да си даваме сметка за сухата педантичност на тази уловка.

Джон Ръскин,
„Камъните на Венеция“

Поема — това е механизъм, позволяващ да направим избор.

Джон Джиарди,
„Какво означава поема“

Часове по-късно — предполагам, че са били поне два, но може и да са дванадесет — аз се изтърколих из под пулта и се надигнах, сумтейки, прозинах се и се почесах. Когато напуснах помещението светлината зад мен угасна.

Не се върнах по обратния път, а продължих отново напред. Горните нива имат много изходи навън. Вървах, докато през един от процепите видях, че е настъпило утрото, после излязох на повърхността.

Местността тук бе обрасла с лиани, бамбукови горички и храсталак, но гледката не беше от неприятните. Освен това беше влажно и прохладно. На петдесетина стъпки по-нататък забелязах брега на неголямо езеро. Продължих към него, като заобикалях пътьом пречките. Хрущящ пясък постепенно замени каменистата почва под

краката ми. Езерото се оказа по-голямо, отколкото предполагах. Единият му край се губеше в червеникава тръстика и мочурища. Нямах представа къде се намирам, но тъй като никак не обичах блатата, тръгнах в другата посока.

Хряс, фрас, пук!

Спрях!

Хряс! Нещо се въртеше и боричкаше зад стената на джунглата. Схватката сигурно се намираше на онзи стадий, когато единият от опонентите е напълно изтощен — действието се развиваше на пресекулки. (Съсссссс!) Любопитството, гладът и дяволът ме подтикваха да вървя нататък, вдигнал в готовност мачетето. Прекрачих няколко крайбрежни камъка и се озовах на малка поляна.

Драконът умираше, нападнат от цветя. Цветовете им разтваряха люспите му, корени обгръщаха краката му. Докато гледах, той направи отчаян опит да се отскубне, да ги разкъса със зъби, но те го обградиха отново, плъзнаха отзад и запосягаха алчно към широко разтворените му очи.

Гущерът (дваж по-едър от Перко и белязан на левия си хълбок с изпъкнал кръст) се опитваше да защити външните хрилно-дихателни отвори, които пърхаха на шията му. Растенията почти го бяха обездвижили, но когато един разтворен цвят приближи, за да спре пътя на дъха му, той замахна и го отсече със закривения си нокът. Не му беше първица, защото по земята се въргаляха грамаден брой обезглавени цветя.

По кръста разбрах, че няма да ми стори нищо лошо (дори подивял, гущерът, който някога е бил използван от хора, си остава послушен и твърде рядко е готов да нападне), затова скочих върху близкия камък.

Едно от готовите да се хвърлят в атака цветя наблизко изпразни въздушния си мехур с уплашено „... съссссс...“

Посякох го и то се преви към тревата. Шипове зачегъртаха босите ми крака. Вече ви разказвах за кожата там долу. Трябваше да внимавам единствено за корема и дланите на ръцете — за краката хич не ме беше грижа. Дори сграбчих няколко стебла с пръстите на краката си и ги изскубнах яростно. Чувах как челюстите на цветната армия тракаха по хитиновите люспи на дракона.

Цветята изглежда комуникираха по някакъв начин помежду си (и те бяха различни), защото фронтът им неочаквано се обърна към мен и те ме доближиха, разтворили заплашително парализиращите си пипала, а въздухът се огласяше от зловещото им съскане. Завъртях чевръсто мачетето и всичко наоколо се опръска със сок.

Подвикнах окуражаващо на дракона и дори намерих време да му се усмихна храбро. Той изстена като ранено земноводно. Да ме беше зърнал отнякъде Ло Ястреба, щеше да се пукне от гордост.

Опашката му помете цяла дузина цветя и опря с благодарност ръката ми, но други пипала продължаваха да обсаждат коварно устата му. Сдъвка няколко, очевидно реши, че не са по вкуса му и ги изплю. Имаше и шипове в сдъвканото. Междувременно успях да освободя единия му крак.

— Ссссссссссс...

Погледнах надясно.

Което беше грешка, защото звукът идеше отляво.

Подобни грешки нерядко струват скъпо. Дълго и гъвкаво стебло се изви чевръсто около крака ми и ме дръпна рязко, за да ме събори. За щастие подобни опити най-често са обречени на провал. След като го осъзна, растението впи зъбки в пищяла ми и се зае да го гризе. Извърнах се и изскубнах белите перуники (беше албинос), които го красяха. Гризането не секваше. Вече бях замахнал със сабята. Стоварих я, но само я оплетох в топка от други подобни гъвкави тела. Нещо се впи в тила ми (където пък е едно от слабите ми места).

Както и долната част на гърба, двете подмишници, областта под брадата, между краката и зад ушите ми — набързо премислих всички подобни критични точки. За щастие тъпите цветя бяха достатъчно бавни, за да ги изпревариш.

Нещо дълго и топло остърга глезените ми. Петунии шляпаха из въздуха. Растението спря да ме гризе и се уригна недоволно върху петата ми.

Друго се обви внезапно около китката ми, но също получи рязък удар, който не идеше от мен. Една полусмазана роза се свлече от крака на динозавъра и потърси укритие зад близките храсти. Че комуникираха нямаше съмнение, но сега сигурно си говореха само за страх и отстъпление. Но музиката! Божичко, музиката!

Обърнах се и погледнах към скалата.

Утрото бе напреднало достатъчно да озари в сияние небето зад него. Той шибна за последен път една от най-упоритите рози и прибра камшика. Почесах се по глезените. Драконът изстена, но не беше в тон.

— Твой ли е? — метнах палец през рамо към чудовището.

— Беше. — Дишаше тежко и плоските му, костеливи гърди следваха този ритъм, а ребрата му се отваряха и затваряха подобно на щори. — Ако тръгнеш с нас, ще бъде твой — можеш, например, да го яздиш. Ако пък не искаш, ще си го взема.

Драконът отърка шията си покорно в краката ми.

— Бива ли те с драконовия камшик? — попита ме непознатият.

Свих рамене.

— Виждал съм такъв само веднъж — преди пет-шест години, когато няколко драконови пастири се бяха изгубили в нашия край. — Тогаз всички се изкатерихме на Берилиевата стена да зяпаме как подкарват драконовото стадо през Прохода от Зелено стъкло. Само Ло Ястреба слезе да разговаря с тях и аз го придружавах, та зърнах отблизо тези инак послушни чудовища.

Непознатият се ухили.

— Смятай, че случаят е същият. Като гледам, отклонили сме се поне на двайсетина километра от пътя. Да търсиш работа и да ти се язди гущер?

Погледнах изпотъпканите цветя.

— Защо не?

— В такъв случай животното е твое. От теб се иска да го яхнеш и да го върнеш при стадото.

— Хъм. (Чакай да си припомня, ездачите се наместваха в долната част на шията, пъхаха крака под люспестите мишници и хващаха с ръце двата съблезъбоподобни израстъка над хрилете. Ей... оп... дий сега!)

Загубихме още петнадесетина минути в крайбрежната кал, през които животното ме хвърли най-малко пет пъти от гърба си; обогатих речника си с цял куп цветисти ругатни, касаещи предимно осмото и деветото драконово коляно, но към края двамата с моя нов приятел насъбрахме достатъчно общ смях, за да се поглеждаме със симпатия, а едрото чудовище приседна до езерото да си отдъхне — малко преди това с ловко движение ме беше метнало право в студената вода.

— Хей, как мислиш, ще се науча ли някога да яздя това нещо?

С едната ръка ми помагаше да се изправа, с втората придържаше динозавъра за бивните, с третата навиваше камшика, а с четвъртата от време на време почесваше четинестата си глава.

— Не се предавай. В началото не бях по-добър от теб. Хайде, скачай.

Така и направих, метнах се на люспестата гърбина и двамата с динозавъра се понесохме в кариер по брега на езерото. Отстрани изпълнението ни сигурно беше доста впечатляващо. Така поне си мислех. Докато ме побиваха тръпките.

— Взе да му хващаш цаката.

— Трогнат съм. Чакай малко, къде е стадото — и кой си ти?

Беше нагазил до глезени в плитката част на езерото. Утрото бе достатъчно светло, за да превърне в бисери пръските по раменете и гърдите му. Той се засмя и избърса лицето си.

— Паяка. Твоето как беше, казваш...?

— Ло Лобей — изломотих, докато подскачах щастливо върху гуцера.

— Това Ло го забрави, докато си сред нас — посъветва ме Паяка. — Няма да ти е от полза.

— Прощавай, просто в мен говори селското възпитание.

— При нас, пастирите, тия не минават. — Той се метна чевръсто зад мен на дракона.

Целият беше космат, с кехлибарена козина, четирирък като мен, леко прегърбен и висок поне три метра, само дето телесата му бяха напъхани в два номера по-малка кожа. Стегнат, с яки, напомним мускули. И се смееше, сякаш някой тъпчеше сухи листа в гърдите му. Направихме един почетен кръг около езерото.

Но музиката, която бликаше — беше незабравима!

Стадото, някъде двеста и петдесет глави люспест добитък, се беше кротнало в една падина от другата страна на езерото. Първото, което чух отдалеч, бе протяжно, мелодично стенание (по-късно научих, че изразявало задоволство от живота). От съвсем малък в мен са залегнали идилични представи за живота на пастирите. Тези хора не можеш ги побра в калъп. Разбирам защо не се Ла-осват и ло-осват като другите. За двама от тях така и не можах да разбера как се задържат върху драконите. Но всички ме посрещнаха дружелюбно.

Порази ме лицето на един от младоците — одухотворено, с блясък в пронизателното, зелено око под високото чело. Драконите го слушаха като кученца. Нищо че беше ням. Не зная защо, но винаги, когато го виждах, нещо ме стягаше и си спомнях за Къдруша. И затова, че ме чака работа...

В сравнение с един друг, Белтурчо щеше да изглежда напълно нормален. Нищо не беше наред с жлезите, защото от него вонеше нетърпимо. Непрестанно се опитваше да ми разкаже историята на своя живот, но така и не успя (нямаше двигателен контрол върху устата, та когато говореше, заливаше околните със слюнка).

Викаха му Смръдльо, а аз предпочитам вместо неговата, да чуя историята на Зелено око. Всъщност щеше ми се да науча по нещичко за всеки от тях — какво са видели, какво знаят, какви песни умеят.

През нощта драконите се разбягаха. Ние ги прибрахме на заранта. На няколко пъти и аз се губих, та си дойдох в лагера с животните. Същата сутрин на закуска узнах от Смръдльо, че са ме взели на мястото на един от пастирите, който загинал предния ден. Не разбрах точно как.

— Тук оцеляват само хаховците — обясни ми Паяка. — Но и те невинаги. Като те гледам, не ми изглеждаш особено „нормален“, та сигурно ще свършиш работа.

Зелено око се блещеше в мен изпод черната си коса, но като видя, че го гледам, се зае да си навива камшика.

— Кога най-сетне ще са готови тези драконови яйца? — попита Ножа, разтворил посивелите си длани към топлината на огъня.

Паяка го ритна и дребният пастир се отдръпна обидено.

— Ще чакаш първо ние да се нахраним.

Само след няколко минути Ножа се върна сякаш нищо не е било и се сгуши до огнището.

— Топличко — мърмореше той. — Обичам да ми е топло.

Скоро сцената се повтори отначало.

— Стой далеч от храната — предупреди го Паяка.

— Къде ги водите? — посочих с ръка стадото. — И откъде идвате?

— Заплождат се в Горещото блато, на двеста километра западно от тук. А после трябва да ги откараме в Бранинг-на-море. Там яловите

се заколват, изваждат се яйцата на женските, оплождат се и ние трябва да ги отнесем при блатото, където да ги заровим в тинята.

— Бранинг-на-море? На тях пък за какво са им притрябвали дракони?

— Ядат ги. Други използват за работа. Между другото градът си го бива. Доста зашеметяващо място за някой, израснал в горите. Толкова често съм ходил там, че за мен е като у дома. Имам жена и три деца и още едно семейство, горе при Блатото.

Закусихме с яйца, пържени в драконова мазнина и обрахме тигана с едри зальци ароматен хляб. След като се нахраних, измъкнах мачетето и започнах да свиря.

Тази музика!

Изведнъж бликнаха толкова много звуци, едновременно различни и еднакви, че взех да се колебая коя от безбройните възможности да последвам. Чак сега зърнах учудения поглед на Паяка.

— Къде научи тази мелодия? — попита ме той.

— Предполагам, че току що ми е хрумнала.

— Не дрънкай глупости.

— Просто се навърташе в главата ми. Малко объркана, в началото.

— Изсвири я отново.

Засвирих. Този път Паяка подхвана с уста една от другите мелодии, които вървяха с нея, така че двете се преплитаха и следваха.

Когато свършихме той ми рече:

— Ти си различен, знаеш ли?

— И други са ми го казвали. Слушай, как се казва тази мелодия? Не е от тези, които знам.

— Казва се „Соната Кодали за виолончело“.

— За какво?

Утринният вятър разроши храстите. Един от драконите зад мен изстена.

— От моята глава си я чул, нали? — попита подозрително Паяка.
— Друг начин няма, не помня днес да съм си я тананикал.

— Да съм я чул от главата ти?

— Свиря си я наум вече няколко седмици. Миналото лято я чух на един концерт в Бранинг-на-море, нощта преди да поема обратно с

поредния товар яйца. По-късно я намерих на плоча в музикалния отдел в руините на древната библиотека в Хайфа.

— Чул съм я от главата ти? — изведнъж цял куп най-различни въпроси намериха своя отговор — като например защо Ла Злата ме смяташе за различен и как Туземия заяви същото, след като засвирих „Бил Бейли“. — Музика... — промърморих замислено. — Ето откъде идва в мен. — Забих острието на сабята в земята и се подпрях на нея.

Паяка сви рамене.

— Едва ли всички мелодии вземам от други хора — рекох намръщено. — Значи съм различен. — Прокарах пръст по острието на мачетето, после плъзнах пръстите на краката по дупките в него.

— И аз съм различен — успокой ме Паяка.

— Как?

— Ей така. — Той затвори очи и напрегна рамене.

Мачетето изхвърча от ръката ми, вдигна се нагоре и се завъртя във въздуха. Премести се встрани, люшна се и се забодя в меката пръст до огъня. Паяка отвори очи и въздъхна.

Ченето ми висеше. Хлопнах го.

Останалите намираха сцената за ужасно смешна.

— Също и с животните — продължи Паяка.

— Как?

— Драконите, например. Помагам им да запазят спокойствие, да не се разбягват и прогонвам надалеч всички опасни животни.

— Къдруша — прошепнах. — Ти си като Къдруша.

— Коя е Къдруша?

Погледнах към мачетето. Мелодията, с която скърбях по нея, си беше моя.

— Няма я — рекох. — Вече.

Тази мелодия си беше моя!

— Да си чувал някога за Хлапето Смърт?

Паяка спря да дъвче, вдигна и четирите си крайника и сведе глава. Издължените му ноздри потръпваха нервно. Отместих очи да не гледам страха му. Но другите зяпаха мен, та го погледнах отново.

— Какво за Хлапето Смърт? — попита той.

— Искам да го намеря и... — завъртях острието във въздуха досущ като Паяка, но едва не го изпуснах. — Това е, искам да го намеря. Кажи ми за него.

Всички се разсмяха. Смехът начена в крайчеца на устата на Паяка, литна към Смръдльо, изкарвайки цял фонтан от слюнки, просъска откъм Ножа и продължи нататък, залязвайки в зелените очи на хлапето с проникателния поглед.

— С тежичка задача си се нагърбил — произнесе Паяка и се надигна, — но смятай, че вървиш в правилната посока.

— Разкажи ми за него — настоявах.

— Ще дойде време да си поговорим за недостижимото, но не сега, когато ни чака работа. — Той се пресегна и ми хвърли камшика.

— Прибери тая секира — посъветва ме Паяка. — Виж с какво ще ти посвира — неговият камшик изплющя над главата ми.

Останалите наскочаха и тръгнаха да си дирят животните. Паяка извади от раницата юзди и стъпенки с куки за закачване по люспите и подложки за коленете, а също малко, но доста удобно седло. След като ги видях, престанах да мисля за язденето като за неприятно упражнение.

— Ей така се поставят — обясни ми Паяка, докато останалите пастири вече подкарваха животните.

Люспите им лъщяха на слънчевата светлина.

Отвсякъде се чуваше ритмично шляпане на смазаните с олио камшици, пейзажът наоколо заподскача в ритъма на животното между краката ми, а джунглата беше само няма публика, аплодираща прекрасния бяг на драконовото стадо.

Стенание. Което означаваше, че са щастливи.

Понякога съскане. Което значеше — внимавай.

Сумтене, ругатни и викове. Което пък значеше, че пастирите също са щастливи.

Невероятно много неща съумях да науча през онази сутрин, докато подскачах върху лъскавия гръб на едрото животно, между четири други. Достатъчно бе да направлявам водачите им в нужната посока, другите ги следваха покорно. Обръщат ти внимание само когато ги шляпаш по гърбиците. По-късно узнах, че там били съсредоточени няколко големи нервни възела — по-големи дори от мозъците им.

Един от водачите непрестанно се опитваше да свърне обратно, за да се покатери на някаква доста охранена женска (с овариален тумор,

заради който яйцата ѝ били стерилни, обясни ми Паяка) и той единствен ми създаваше известни проблеми.

Но истинската работа започна чак когато двайсетина дракона се навряха в джодженовото мочурище (подвижни пясъци, скрити отгоре с плътна завеса от високи джодженови храсталаци, ясно?). Паяка собственооръчно подкара останалите покрай брега на тресавището, докато ние скочихме от седлата и навлязохме вътре, въртейки бясно камшици, за да прогоним гладниците преди да са затънали.

— Мисля, че нататък няма да срещаме повече — викна ми успокояващо Паяка. — Наближаваме Града, ако не сме се отклонили от курса, разбира се. Гледах да държим все западна посока.

Имах пришки от дръжката на камшика.

В един съвсем кратък промеждутък на относително спокойна езда, приближих гуцера до този на Зелено око.

— Не мислиш ли, че няма по-глупав начин да си прекараш живота, приятелче?

Захили се.

Толкоз, защото в този миг между нас се напъхаха с шумно сумтене и тропане два едрички екземпляра. Пот се стичаше в очите ми, а мишниците ми бяха като смазани с машинно масло. Добре че бяха подложките, инак бедрата ми отдавна да се бяха остъргали в твърдия гръб на животното. Все по-трудно виждах какво става наоколо, та реагирах главно по слух на виковете на Паяка от типа на: „Свий наляво!“, или „Град право по курса!“

При последното напрегнах зрение, а солената пот в очите ми караше всичко наоколо да плува. Пришпорих гуцера, завладян от нетърпение.

Изпръхналата от жегата почва се трошеше като рохко яйце под ноктите на драконите. Без сенчица наблизо слънцето се впиваше в гърбовете ни с милион невидими игли. Земята също излъчваше топлина. Не след дълго стъпихме на пясък.

Тук драконите, щат не щат, трябваше да забавят ход. Паяка ме доближи, обирайки с пръст едрата пот по челото си.

— Обикновено влизаме по Маклелан авеню — рече ми, докато надзърташе над върховете на дюните. — Но мисля, че сега сме по-близо до Главната. Това означава, че Маклелан е на няколко мили на юг. Ще спрем на една от пресечките да прекараме нощта. — Драконите

съскаха над градските пясъци. Не се чувстваха уютно, привикнали към влагата на блатата. Докато кръстосвахме из това древно място, потънало в мълчание, но същевременно убежище на хиляди животинчета, за миг бях завладян от неописуем ужас. Като в мъгла ме споходи видение за един кипнал от живот град, изпълнен с милиони отдавна умрели, изсъхнали, изгнили и разложени жители от изчезналата раса на тази планета.

Магнах с камшика да прогоня видението. Слънцето продължаваше да впива горещите си лъчи в пясъка.

Два дракона започнаха да се заяждат и аз ги разделих с камшика. Единият опита да ухапе края му, но не улучи. Въздъгнах облекчено, че всичко се размина благополучно и едва сега осъзнах, че се смея. Продължихме нататък, макар че денят преваляше.

Напуснахме нощните води на Адриатика и сега заобикаляхме към залива на Пирея. Хоризонтът отдясно и отляво бе нащърбен от неописуемо красиви планини. В ранната утрин на кораба цари безгрижие. От говорителите се носи френска, английска и гръцка попмузика. Слънцето залива със сребристо сияние лакираната палуба. Бях си взел спална каюта, в която прекарах нощта и сега съм съвсем отпочинал и свеж. Като се събудих сутринта, взех да се чудя какво влияние ще окаже Гърция на „Сечението на Айнщайн“. В края на краищата централната тема на книгата е един мит. Тази музика е толкова подходяща за света из който плавам. Веднъж вече си го бях казвал — за затворения живот, който водех в Ню Йорк. Как да отведа Лобей в центъра на този ослепителен хаос, сътворяващ подобни звуци? Снощи до късно пих с неколцина гръцки моряци: разговаряхме за митовете на лош италиански и още по-трагичен гръцки. Тайки е научил легендата за Орфей не в училище или от книгите, а от леля си в Елесис. Аз къде да ида, за да я науча? Моряците на моята възраст искаха да слушат от транзистора английска и френска попмузика. По-възрастните пък настояваха за гръцки песни. „Стига с тия тъжни песни! — викна Демо. — Всички млади хора на света искат да умрат рано, защото любовта се била отнесла зле с тях!“

„Не и Орфей!“ — възрази загадъчно Тайки, после се засмя.

Дали Орфей е искал да живее, след като е загубил Евридика за втори път? Чакал го е един напълно съвременен избор, когато решил да погледне назад. Каква ли е музикалната му същност?

Дневникът на автора,

Заливът на Коринт, ноември 1965

*„На дракони чудесни настир съм,
дракони с чудесен господар,
господар на дракони чудесни,
на славната орда мъжкар“.*

Зелено око си тананикаше мислено тази песен, докато слизахме от седлата. За първи път улавях не само мелодията, но и думите. Толкова бях изненадан, че спрях и облеших очи. Но той продължаваше невъзмутимо да разкопчава колана на седлото.

Небето беше като синьо стъкло. На запад облаците оцветяваха вечерта с мръсно-жълтеникаво. Драконите хвърляха издължени сенки върху пясъците. В набързо стъкмения огън вече блещукаха първите въглени. Прилепа приготвяше вечеря.

— Маклелан и Главната — обяви Паяка. — Ето ни и нас.

— Как позна? — попитах.

— Идвал съм тук и преди.

— Аха.

Драконите изглежда също бяха съгласни с идеята за отдих. Няколко от тях налягаха.

Моят гущер (вече му бях дал име, но е твърде нецензурно за да го разкрия тук — какво да се прави, бях станал жертва на общото отношение към тях, та засега ще го наричам Моят гущер), облиза любовно врата ми, като едва не ме претърколи, сетне отпусна брадичка на пясъка, сгъна предните си крака и остави седалищните си части да тупнат където сварят. Така сядат драконите.

Изминах само десет крачки, колкото да си помисля, че никога вече няма да мога да ходя. Навих камшика около кръста си, приближих колкото се може повече до храната, без да стъпвам върху някого, и също седнах. Ръцете и краката ми бяха като налети с олово. Продуктите и екипировката бяха струпани на купчина от едната страна. Паяка лежеше отгоре, провесил ръце. Загледах се в тях през

огъня — просто се оказаха точно пред погледа ми — и узнах някои неща за Паяка.

Бяха широки като лапи, с яки, дебели китки. Кожата между пръстите бе напукана като гранит, а трапчинките между кокалчетата бяха изпълнени с наквасена от пот кал и мръсотия. По края дланите бяха обхванати в рамка от твърди мазоли — скоро и моите ги очакваше същата участ. Забелязах също, че кожата на средния пръст, откъм страната на показалеца, е загрубяла. Така беше и при Ла Злата — веднъж я попитах от какво ѝ е и тя ми обясни, че се дължало на навика ѝ да пише. Трето, върховете на пръстите му (не и на палците) бяха гладки като полирано дърво, което най-често се дължеше на упорита практика със струнен инструмент — китара, цигулка, или може би чело? Виждал съм подобни и при други музиканти. И така, Паяка е пастир на дракони. Освен това пише... и свири на музикален инструмент...

Докато си седях там, макар и със закъснение осъзнах, колко ми е трудно да си поемам въздух.

Замислих се за дърветата.

Изглежда съм се унесъл, защото ми се присъни миниатюрен кошмар, в който Прилепа се готвеше да ни поднесе за вечеря нещо трудносмилаемо като черупки на морски раци с гарнитура от варени корени.

Положих глава върху рамото на Зелено око и потънах в дълбок сън.

Мисля, че той също спеше.

Събудих се тъкмо когато Прилепа вдигаше похлупака от димящото гърне. Миризмата разтвори челюстта ми, промъкна се в стиснатото ми гърло, сграбчи с яки пръсти стомаха ми и го изстиска. Не можех да се закълна дали е приятна или мъчителна. Просто си седях, дъвчех със зъби и преглъщах болезнено. Наведох се напред и стиснах пясък в шепата си.

Паяка разпредели порциите в дървени купички, като от време на време спираше да отчетне кичура от очите си. Хрумна ми, че купичките сигурно ще са пълни с космите му. Не че ме беше грижа. Помислих си го по-скоро от любопитство. Когато подаде моята купичка седнах със скръстени крака и я нагласих между тях. Последва я препечен до черно комат хляб. Бях толкова слаб, че няхах сили да си

отчупя от него. Стана ми смешно. Бях твърде изморен за да ям и прекалено гладен, за да заспя. Парадоксално, защото и двете винаги са ми носили удоволствие, а ето, че сега не знаех на кое да отдам предпочитание. Все пак отроних парченце от хляба, пъхнах го в устата си и задъвках конвулсивно.

Трябва да съм излапал поне половината кльопачка преди да осъзная, че е гореща. Толкова бях гладен, че не обръщах внимание дори на болката от паренето.

До мен Зелено око изглеждаше не по-малко каталясал.

Единствените думи, които се чуваха по време на вечерята, бяха периодичните фъфлещи подмятания на Смръдльо: „Сипи още малко!“

По някое време, беше при второто допълнително, залъгах глада и взех да се оглеждам. Много може да се узнае за хората, докато ги гледаш как се хранят. Спомням си вечерята, дето ни я приготви Туземия — преди векове ли беше, или от тогава наистина изминаха само два дни?

— Дръжте се — рече Прилепа, — защото след малко иде десерта.

— Къде е? — попита Ножа, докато облизваше купичката с второто допълнително.

— Чакайте да ви сипя останалото — тросна се Прилепа. — Проклет да съм, ако го пренебрегнете заради десерта. — Той се наведе, дръпна купичката от ръцете на Ножа, напълни я с едно ловко движение и чевръстите му ръце отново изчезнаха в тъмнината. Известно време се чуваше само мляскане.

Паяка, който до сега не бе промълвил нито думичка, премигна със сребристите си очи и заяви:

— Вечерята си я биваше, готвачо.

Прилепа лъсна от щастие.

Паяка, който пасе дракони; Паяка, който пише; Паяка, който си свири музиката на Кодали — човек, чиято похвала има тежест.

Преместих очи от него към Прилепа и обратно. Мъчно ми стана, че не се сетих и аз да похваля вечерята и да накарам Прилепа да се захили така доволно. Опитах, но всичко, което измърдих бе тъпото:

— Какъв ще е десертът?

Сега вече знаех, че Паяка стои поне една класа над мен. Така постъпва гладът с хората.

Прилепа извади една пръстена чиния от огъня, като я придържаше за горещия край с навити около ръката парцали.

— Печени къпини — обяви тържествено той. — Нож, подай ми соса с ром.

Усетих, че дъхът на Зелено око подхваща бясно темпо. Зяпах с увиснало чене, докато Прилепа разпределяше къпините из купичките.

— Нож, разкарай си крадливите ръце!

— ... исках само да ги пробвам. — Но сивата ръка се отдръпна. Малко зад нея за миг в мрака се мярна език, облизващ жадно устните му.

Прилепа му подаде купичката.

Паяка получи последен своя дял, но всички го изчакахме да започне.

— Нощ... пясъци... и дракони — промърмори Смръдльо. — Еха... — което беше предостатъчно.

Тъкмо извадих мачетето и се готвех да им посвирия, когато Паяка ми рече:

— Нали сутринта питаше за Хлапето Смърт?

— Така е. — Положих острието в скута си. — Имаш ли нещо да ми кажеш за него? — Останалите замлъкнаха.

— Веднъж направих услуга на Хлапето — рече Паяка.

— Когато е живял в пустинята? — попитах, докато се чудех що за човек би направил услуга на твар като Хлапето Смърт. Още повече, ако е различен.

— Тъкмо бе напуснал пустинята — уточни Паяка. — Готвеше се да зимува в едно градче.

— Какво е „градче“?

— А село знаеш ли какво е?

— Че как. Нали съм израснал на село.

— Знаеш и какво е град. — Той махна с ръка към дюните. — Селото, значи, става все по-голямо и по-голямо, докато се превърне в градче. А градчето, ако продължи да нараства, си става истински град. Но онова бе призрачно градче. Кое то значи, че е от древните времена, когато тук са живели истинските хора. Още тогава е спряло да расте. Всички сгради бяха разрушени, каналите запушени, вятърът гонеше мъртви листа по улиците, събираше ги на купчини край стълбовете на уличните лампи; имаше изоставена електростанция, плъхове, змии,

пустеещи магазини — все такива неща от малки градчета. И го обитаваха най-ниските, най-мръсни отрепки на поне половин дузина животински видове — зли и зловни далеч отвъд пределите на всяко нормално изплашено въображение. Добре, че нито едно от тях не притежаваше разум, защото тогава целият този нещастен свят щеше да стене под гнета им. Такива създания не можеш напъха в клетка.

— И ти какво направи за него? — попитах нетърпеливо.

— Убих баща му.

Облещих се.

А Паяка си чоплеше невъзмутимо зъбите.

— Той беше един гаден, триок, тристакилограмов червей. Знаех, че е убил най-малко четирийсет и шест души. Три пъти се опита и мен да премахне, докато се щурах из града. Първия път с отрова, втория с железен лост, а третия с граната. Всеки път не уцелваше, но пострадаха случайни хора. Имаше поне две дузини отрочета, но пак два пъти по-малко, отколкото нещастниците, които бе погубил. Веднъж, преди да се скараме, ми предложи една от дъщерите си. За ядене. Лично я беше заклал и почистил. Градчето изпитваше постоянен недостиг на прясно месо. Излишно е да уточнявам, че въобще не го беше грижа за един от неговите потомци, обитаващ клетка в пустинята най-малко на хиляда мили от него. Нямаше и най-малка представа за престъпния гений на Хлапето, за неговата шизофренична, непознаваща разликата между доброто и злото, натура. Но именно в онова градче се срещнах и запознах с Хлапето, градчето, в което баща му заемаше най-високото място в местната йерархия. Тогава Хлапето бе на не повече от десет.

Седях в един бар, слушах тъпите фукни на присъстващите и зяпах към ъгъла, където кипеше някаква схватка. Загубилият щеше да е за вечеря. И тогава вратата се отвори и в бара се намъкна някакъв дрипав хръбльо, огледа се и седна на една купчина парцали. Все криеше очите си под онези златисти мигли, дето бяха като нарочно пригодени завеси. Кожата му беше бяла като тебешир. Позяпа борбата, заслушан в дрънканиците, а пръстите на краката му чертаеха нещо на пода. Изглежда бързо му доскуча, защото оголи единия си лакът и взе да го чеше. Спираше само, когато някоя история ставаше интересна, но дори тогава не вдигаше глава. Слушаше така, както го правят слепците. Излезе малко след като секнаха приказките. Чак тогава някой

прошепна: „Това беше Хлапето Смърт“ и всички притихнаха. Вече си беше създал репутация.

Зелено око се притисна към мен. Откъм града повя хлад.

— По-късно същата вечер, докато се разхождах навън — продължи Паяк, — го видях да плува из езерото на Градски парк.

„Здрасти, Паяк“ — викна ми той от водата.

„Здравей, Хлапе“ — отвърнах и клекнах до брега.

„Ще ми направиш ли една услуга — трябва да убиеш моя старец“. — Той се пресегна и ме сграбчи за крака. Опитах се да се освободя. Хлапето потопи лице във водата и забълбука отдолу: „Направи ми тая услуга, Паяк. Моля те“.

„Щом искаш, Хлапе.“

Той се изправи във водата с прилепнала върху лицето коса, бял, мокър и страшен.

„Искам го.“

„Може ли да попитам защо?“ Махнах прилепналата от очите му коса. Исках да видя дали е истински — хладни пръсти върху крака ми, мокра коса под дланта ми.

Той се усмихна, находчив като труп.

„Може. Този свят гъмжи от омраза, Паяк. Колкото си по-силен, толкова по-ясно възприемаш спомените, които обитават тези планини, реки, морета и джунгли. А аз съм силен! Не, ние не сме човеци, Паяк. Животът и смъртта, истинското и ирационалното не са същите, каквито са били за нещастната раса, която ни е оставила в наследство този свят. Учат ни, дори и мен са ме учили, че преди нашите предци да се появят тук, расата ни не се е интересувала от понятия като живот, смърт, обич, материя и движение. Но ние приехме тази планета за роден дом и не ни остава друго, освен да завъртим докрай лентата на миналото, преди да приключим с настоящето. Налага се да живеем като човеци, ако искаме да създадем свое собствено бъдеще. Миналото ме ужасява. Ето защо трябва да го убия — ти трябва да го убиеш, вместо мен.“

„Толкова ли тясно си обвързан с миналото, Хлапе?“

Той кимна.

„Развържи ме, Паяк.“

„Какво ще стане, ако не го сторя?“

Той вдигна рамене.

„Ще трябва да ви избия — всички вас.“ — Въздъхна. — „Да знаеш само, Паяк, колко е тихо долу в океана.“ — Тогава прошепна: „Убий го!“

„Къде е той?“

„Скита се нощем по улицата, докато озарените от лунна светлина пеперуди сияят като ореол около главата му, подметките му се хлъзгат из локвите в канавката край старата църковна стена, на която се обляга с пъшкане, докосвайки с длани лишеите...“

„Мъртъв е“ — рекох. Отворих очи. — „Ще разместя няколко плочи в пода, за да пропадне долу...“

„Пак ще се срещнем“ — прекъсна ме Хлапето засмяно и се хвърли назад в езерото. — „Благодаря ти, Паяк. Може би някой ден ще ти върна услугата.“

„Може би“ — викнах след него, но той беше потънал под жабунясалата повърхност. Върнах се в бара. Тъкмо приготвяха на огъня вечерята.

— Сигурно дълго си живял в онова градче — пръв наруших мълчанието.

— По-дълго, отколкото ми се ще да призная — рече Паяка. — Ако можеше да се нарече живот. — Той се надигна и огледа кръга около огъня. — Лобей, Зелено око, двамата сте първа смяна на пост при животните. След три часа събудете Ножа и Смръдльо. Аз и Прилепа ще хванем последната смяна.

Зелено око се надигна до мен. Аз също се изправих, докато останалите се готвеха за спане. Моят гуцер дремеше. Луната сияеше наскре небосвода. Призрачни светлини трепкаха по гърбиците на драконите. Покатерих се в седлото и го подкарах към стадото, като присвивах болезнено устни.

— Как ти изглеждат? — попитах Зелено око, сочейки с дръжката на камшика налягалите животни.

— Гладни? Сигурно, сред тия пясъци — обърнах се и го погледнах. Изглеждаше все така гъвкав и неуморен в седлото. — Ти откъде си? — попитах го.

Той ме награди с мимолетна усмивка.

„Роден съм от самотна майка,

ни татко, ни братче и сестрица зная аз.“

Погледнах го учудено.

*„Край синьото море, тя чака ме,
мойта майчица е в Бранинг-на-море.“*

— Ти си от Бранинг-на-море?

Той кимна.

— Значи се връщаш у дома.

Той кимна повторно.

Продължихме да яздим мълчаливо и не след дълго засвирих с изморени пръсти. Зелено око попя още малко.

Научих, че майка му била важна особа в Бранинг-на-море, свързана с много високопоставени лица. Изпратила го с Паяка за една година да пасе дракони. Нещо като зрелостен изпит преди предизвикателствата на живота, но сега се прибирал доволен. Имаше нещо, което не можех да разбера в това жилаво, мълчаливо момчешко.

— Аз ли? — попитах в отговор на немия въпрос в очите му. — Май нямам време за луксозния живот в Бранинг-на-море, както ми го описваш. Ще се радвам да го видя — пътьом. Но имам друга работа.

Нов мълчалив въпрос.

— Отивам при Хлапето Смърт за да си върна Къдруша и да спра онова, дето избива различните. Което вероятно значи да спра Хлапето Смърт.

Той кимна.

— Не знаеш коя е Къдруша. Защо кимаш?

Той завъртя глава и погледна към стадото.

*„Различен съм аз и раждам слова,
за песните, що скитат по света.“*

Кимнах и се замислих за Хлапето Смърт.

— Мразя го — рекох. — Трябва да се науча да го мразя много, за да мога да го убия.

„Няма смърт, само любов.“

Този удар дойде по фланга.

— Я го повтори?

Не го направи. Което ме накара да се замисля. Огромната луна на хоризонта бавно се скриваше зад облаците. По лицето на Зелено око танцуваха тъжни и малко зловещи сенки. Той премигна и извърна глава. Завършихме първата обиколка и докарахме обратно два избягали дракона. Луната се показа отново — приличаше на лъскава билиардна топка, подскочила в небето. Събудихме Ножа и Смръдльо и те незабавно яхнаха своите дракони.

Въглените едва тлееха в огъня. За миг, докато Зелено око бе приклепнал да се любува на тяхната примамлива игра, отблясъците на огъня озариха ъгловатото му лице. Той се изтегна до огъня.

Спах чудесно, но призори ме събуди някакво раздвижване край огъня. Луната беше съвсем ниско. Пясъците изглеждаха призрачно бледи на звездната светлина. Огънят беше загаснал. Един от драконите съскаше. Други два стенеха. Тишина. Ножа и Смръдльо се връщаха от обиколка. Паяка и Прилепа се надигаха.

Отново се унесох и отворих очи едва когато синкаво сияние озари върховете на близките дюни. Драконът на Прилепа се приближаваше към огъня. Зад него се виждаше животното на Паяка. Надигнах се на лакти.

— Събудих ли те? — попита Паяка.

— Ъ?

— Тъкмо въртях Кодали отново.

— Аха. — Вече долавях музиката зад студените пясъци. — Мда. — Изправих се. — Почакайте ме. Ще дойда с вас. Още одеве се събудих.

Не спрях, но аз се метнах в седлото и ги последвах.

Когато се изравних с него той се засмя тихичко.

— Потърпи още няколко дни. Тогава няма да ти е толкова лесно да ставаш сутрин.

— Не мога да спя — всичко ме боли — признах аз. Утринният хлад ме пронизваше до костите.

— Какво искаше да ме питаш?

— За Хлапето Смърт.

— И какво за него?

— Каза, че го познаваш. Къде да го открия?

Паяка мълчеше. Моят гушер се подхлъзна и забави крачки.

— Дори и да мога да ти кажа, дори и това да ти е от полза, защо да го правя? Хлапето ще се разправи с теб ей така — той шибна с върха на камшика една купчинка с пясък и я разпиля. — Освен това не смятам, че Хлапето би одобрило постъпката ми. Искам да кажа, когато упътвам към него хора, които възнамеряват да го убият.

— Предполагам, че това няма особено значение, ако е толкова силен, колкото казваш — рекох, докато прокарвах палец по острието на мачетето.

Паяка сви рамене.

— Може и да няма. Но, както вече споменах, Хлапето ми е приятел.

— Държи те под чехъл, така ли? — Трудно е да си хаплив, когато прибъгваш до банални изрази. Поне се опитах.

— Нещо такова — измърмори Паяка.

Шибнах с камшика един дракон, който се озърташе палаво наоколо. Той се прозя, разтърси грива и сгъна крака.

— Той и мен държи в ръцете си — в известен смисъл. Каза ми, че ще се опитвам да го открия, докато науча достатъчно за него. После щял съм да търся начин да му избягам.

— Играе си с теб — заяви Паяка. На устните му трепкаше подигравателна усмивка.

— Здравата ни е овързал и двамата.

— Нещо такова — повтори Паяка.

Намръщих се. — „Нещо такова“ не е всичко.

— Ами... — поде той и се огледа колебливо. — Има неколцина, които не може да закача — като баща му. Затова ме накара аз да го убия.

— Кой още?

— Зелено око. А също и майката на Зелено око.

— Зелено око, значи. Добре че стана дума, я ми кажи, защо е трябвало да напуска Бранинг-на-море? Снощи ми обясни набързо, но така и не разбрах.

— Той няма баща — рече Паяка. На тази тема бе словоохотлив.

— Защо не направят проба за бащинство? Това всеки странстващ доктор го може. Правили са го и в нашето село.

— Не съм казвал, че не знаят кой е баща му. Казах, че няма такъв.

Набърчих чело.

— Как си с генетиката?

— Мога да начертая генетичната си схема. — Повечето хора, дори от най-затъntenите села, познават добре своята генна формула, дори и да не умеят да смятат. Човешката хромозомна система е толкова беззащитна за радиационно въздействие, че познаването на генетиката отдавна се е превърнало в средство за оцеляване. Често съм се питал защо не измислим някой по-удачен метод за възпроизвеждане, който да съответства на сексуалните ни навици. Сигурно от мързел. — Продължавай — рекох на Паяка.

— Та Зелено око си няма баща — повтори той.

— Партеногенеза? Невъзможно. Хромозомите, определящи пола, се пренасят от мъжкия индивид. Жените и хермафродитите разполагат само с генетичен набор за възпроизвеждане на себеподобни. Тогава той трябва да е момиче, с хаплоидни хромозоми, и при това стерилен. Но като го гледам, не ми прилича на девойка. — Спрях да обмисля следващото. — Щеше да е друго, разбира се, ако беше птица. Там женските са, които пренасят полово-определящите хормони. — Погледнах към стадото. — Или гущер.

— Но не е.

Кимнах.

— Това е невероятно. — Озърнах се и потърсих с поглед невероятното момче — спеше край огъня.

Паяка също кимна.

— Когато се родил, насъбрал се цял куп мъдреци да му се чудят и дивят. Той е хаплоид. Коего не му пречи да е съвсем потентен, само

дето животът вече го е поочукал, та понякога проявява невъздържаност.

— Жалко.

— Де да можеше да прояви малко повече активност при сексуалните оргии или по време на есенните жътварски празненства, нещата отдавна щяха да се наредят.

Вдигнах вежди.

— Кой ще забележи дали е взимал участие в оргиите? В Бранинг не ги ли правите на тъмно?

Паяка се засмя.

— Да. Само че има още една подробност — свикнали сме да го правим чрез изкуствено осеменяване. Представянето на семенния материал — особено от членове на известни фамилии — е тържествен акт, свързан с немалко публичност.

— Това пък ако не убива романтиката!

— Така е. Но затова пък е ефикасно. Когато в един град живеят повече от два милиона души, не можеш просто да изгасиш светлините и да оставиш всички да се преследват по улиците, като във вашето село. Опитвали са няколко пъти на времето, когато Бранинг-на-море е бил още малко градче, но дори тогава резултатите са били...

— Милион жители? — прекъснах го аз. — Толкова ли има в Бранинг?

— Три милиона шестстотин и петдесет хиляди от последното преброяване.

Подсвирих.

— Брей, че навалица.

— Повече, отколкото можеш да си представиш.

Погледнах към драконите — бяха не повече от двеста.

— Че кой ще поиска да участва в оргия, завършваща с изкуствено осеменяване? — попитах.

— В големите общества — взе да ми обяснява Паяка — нещата се вършат по този начин. Докато не се получи всеобщо балансиране на генетичния резервоар, единственият начин е в непрестанната обмяна на генна информация. Всъщност в Бранинг има далеч повече семейни кланове, отколкото из планините. Въпросът е как да принудиш хората да не раждат повече от едно дете от същия партньор. Лесно ви е на вас по селата — всичко се договаря предварително. В Бранинг, за да си

сигурен, нужно е да извършиш цял куп математически изчисления. Има и такива семейства, които не биха се побояли да дублират децата си, стига да им се отдаде подобна възможност. Както и да е, Зелено око върви по свой път и само от време на време току ще изгърси нещо неподходящо и не пред който трябва. Факт е обаче, че не само е различен, но и неприкосновен за Хлапето, от уважавано семейство е и другите гледат да не му се изпречат на пътя. Стоварват цялата вина върху партеногенетичния му произход.

— На тези неща се мръщят дори там, откъдето идвам — казах на Паяка. — Това означава, че генетичната му структура е идентична с тази на майка му. Лоша работа. Ако я караме в същата посока, току виж някой ден се върнем назад към великия рок и великия рол.

— Говориш като някой от онези надуты глупаци в Бранинг.

— Фу! Така са ме учили, да знаеш!

— Я напъни мозъчните гънки. Всеки път, когато го казваш, приближаваш Зелено око към смъртта.

— Какво?

— Вече няколко пъти се опитвах да го премахнат. Защо, мислиш, го изпратиха с нас?

— Аха. Но защо се връща?

— Той иска — сви рамене Паяка. — Не можеш да го спреш, щом е решил.

— Като те слушам, хич не ми се нрави този ваш Бранинг-на-море. Навалица, половината смахнати и дори не знаят как се прави оргия. — Нагласих мачетето до устата си. — Нямам време за подобни глупости.

Музиката бликаше направо от Паяка. Бяха съвсем леки, приглушени звуци.

— Лобей.

Погледнах го.

— Нещо се случи, Лобей, нещо, което е ставало и преди, когато другите са били тук. Много от нас са обезпокоени от него. Мисля, че е много сериозно. В легендите поне така се казва. Може да пострадаме всички.

— Писна ми от тия легенди — магнах с ръка. — От *техните* легенди. Ние не сме те, ние сме нови, нов е и този свят, този живот.

Зная легендата за Ло Орфей и Ло Ринго. Тя е единствената, която ме интересува. Трябва да открия Къдруша.

— Лобей...

— Нищо друго не ме интересува — продължих малко пискливо.
— Събуждай пастирите си, Паяк. Драконите започват да стават нетърпеливи.

Пришпорих Моя гуцер напред. Паяка не ме повика.

Слънцето още не беше ударило в зенита, когато на хоризонта изплува отсамната част на Града. През цялата сутрин от главата ми не излизаха думите на Зелено око: как бих могъл да си върна Къдруша, когато на света има смърт? И дали любовта ми щеше да е достатъчна? Сетих се и за Ла Злата, която веднъж ми каза: няма смърт, само промяна на ритъма.

Когато пясъците наоколо почервеняха, а изгладнелите животни ускориха крачка, извадих мачетето и засвирих. Градът беше зад нас. Пясъците също, защото драконите припкаха радостно по меката трева. Не след дълго се изравнихме с игриво поточе и те протегнаха шии да утолят жаждата си. Водата заливаше коленете ми и отнасяше със себе си праха от пътя. Една доста едричка муха, трябва да беше колкото юмрука ми, кацна на близкото клонче и взе да чеше крилата си. Засвирих (донякъде и в нейна чест), а мелодията се получи странна и накъсана. Мухата се ококори в мен и дори като че ли прошепна одобрително нещо. Драконите изпружваха назад шии да си правят гаргара.

Няма смърт. Само музика.

8

*„На това му казвам старомоден вкус — заяви Дурсет.
— Добре, Курвал, какво мислиш за този?“*

„Чудесен — отвърна Президентът, — тук имаш индивид, който желае да се запознае с идеята за смъртта и следователно не се бои от нея, и който до този момент не е измислил друго, освен да я свърже с представата за свобода...“ — Вечерята беше сервирана, последваха обичайните оргии и обитателите на къщата си легнаха.

*Маркиз дьо Сад,
„120-те дни на Содом“*

*„... всеки мехур съдържа по едно водно око.“
Самюъл Гринберт,
„Стъклените мехури“*

Постепенно навлязохме в каменна пустош. (Така я нарече Паяка). Хвърли едно камъче в близкия каньон и то затрака надолу. Драконите оглеждаха с любопитство напуканата земя, стръмните стени на каньоните, пропастите. Забавихме ход. Слънцето се скри в облаци. Над камънаците трептеше гореща мараня. Все по-често се намествах в седлото, за да избегна ожулените места. За моя изненада болката неусетно бе изчезнала.

Паяка ме осведоми, че до Бранинг-на-море нямало повече от трийсетина мили. Горещ вятър бръснеше лицата ни. Пет от драконите се втурнаха към единствения оскъден и трънлив храсталак. Единият беше женската с овариалния тумор. Заобиколихме ги по фланговете със Зелено око. Паяка също не можеше да се оплаче от липса на работа, но беше някъде към челото на стадото. Чак сега осъзнах, че всъщност животните бяха по-скоро уплашени, отколкото гладни. Не

забелязвахме нищо нередно, нито ни глождеха лоши предчувствия (подобни неща са във възможностите само на екземпляри като Паяка и Къдруша). Просто препускахме след тях, а те се промушваха между скалите. Викнах им да спрат. Камшиците ни изплюяха. Все не успявахме да ги изпреварим. Изгубихме ги само за секунда, после чухме съскането им зад скалата и отдолу.

Черни облаци се влачеха по небето, пътеката пред нас се губеше във вода. Моят гущер скочи на един влажен камък и се подхлъзна.

Изхвърчах от седлото и си ожулих хълбока и рамото. Някъде наблизо изтрополи мачетето. Камшикът неизвестно как се бе усукал около шията ми. За миг си помислих, че ще ме задуши. Затъркалях се надолу по склона, опитвайки се да се задържа за камъните. Изведнъж се озовах над някакъв ръб. Вкопчих се в него с ръце и крака. Гърдите и корема ми удариха гладка отвесна скала. Въздухът излетя от гърдите ми и хич не бързаше да се върне обратно. Когато най-сетне го стори, изтръгна мъчителен стон от стиснатото ми гърло. Дали не бях си счупил ребра? Усещах неистова болка. Ръмжах и стенех при всяко вдишване. Погледът ми се замъгли от бликналите сълзи.

Държах се за скалния ръб с лявата си ръка, с дясната стисках някакъв корен, а краката ми се люшкаха във въздуха. Излишно беше да поглеждам надолу, за да осъзная колко дълго падане ме очакваше.

Избърсах очи в рамото си и погледнах нагоре.

Виждах съвсем малка част от пътеката.

Над нея разгневеното небе.

Звуци? Свистене на вятър в цепнатина. Никаква музика.

В този момент рукна дъжд. Понякога има и такива катастрофални съвпадения. Дъжд. Заплаках.

— Лобей.

Погледнах отново.

Върху скалния ръб над мен бе прилекнало Хлапето Смърт.

— Хлапе...?

— Лобей — рече той и разтърси мократа си коса. — По мои изчисления ще издържиш още двацет и седем минути, преди да тупнеш долу от изтощение. Ще изчакам двацет и шест от тях и тогава ще ти спася живота. Съгласен?

Закашлях се.

Толкова отблизо изглеждаше не повече от шестнайсетгодишен, или дваисетгодишен с бебешко лице. Кожата на китките, врата и мишниците беше набръчкана.

Дъждът продължаваше да ме шиба в очите, дланите ме сърбяха, а това, за което се държах, ставаше плъзгаво.

— Обичаш ли да гледаш уестърни? — Той поклати глава. — Жалко. Няма нищо по-добро от уестърните. — Зачопли носа си, ухили се и подсмъркна. Дъждовните капки танцуваха по раменете му, когато се наклони към мен.

— Какво е това „уестърн“? — попитах. Гърдите продължаваха да ме болят. — Наистина ли възнамеряваш да ме държиш тук... — закашлях се отново — цели дваисет и шест минути?

— Това е една от формите на изкуство на Старата раса, на човечеството, което е било тук преди нас. Да, възнамерявам. Мъчението също е форма на изкуство. Искам да те спася в последната минута. А докато чакаме, ще ти покажа нещо. — Той посочи с пръст горния край на обрива, откъдето бях полетял.

Там стоеше Къдруша.

Затаих дъх. Болката в гърдите се усили, дъждът изгаряше очите ми. Мургаво лице, слабички, мокри рамене, познатия наклон на главата (под тялото ми се посипаха ситни камъчета, камшикът все още бе омотан около шията ми и дръжката му се люшкаше до бедрата ми). Тя погледна назад и аз видях (или чух?) как се удивлява на завръщането към живота и колко е изненадана от дъжда, скалите и облаците. След това погледът ѝ се спря върху мен. Тя ме повика, видях как се отварят устните ѝ — произнесе името ми, завладяна от необясним възторг, дори протегна инстинктивно ръце към мен (дали не долових страха ѝ?).

— Къдрушо!

Беше по-скоро писък.

Само вие и аз знаем думата, която извиках. За останалите бе свистене, напускащо белите ми дробове.

И всичко това, повярвайте, само за секунда, за миг, достатъчен да отвориш очи в дъжда, да оближеш капката от устните си, да се съсредоточиш върху онова, което е пред теб, да си дадеш сметка, че някой, когото много-много обичаш ей сега ще умре и да изкрешиш името му. Това е, което успя да стори Къдруша горе, върху обрива.

А аз продължавах да крещя.

Ролята на Хлапето Смърт бе да се киска.

Къдруша се огледа, търсейки най-краткия път към мен. Изправи се, изчезна за миг и се появи отново, приведена, опипваща края на обрива.

— Къдрушо, недей!

Но тя започна да се спуска, докато изпод краката ѝ се сипеха пръст и камъни. После, когато увисна на самия край, а тялото ѝ бе като тъмен контур на фона на черните скали, тя сграбчи дръжката на камшика — нито с ръце, нито с крака, а така, както някога бе запратила онова камъче, както Паяка веднъж завъртя мачетето ми, сграбчи дръжката от мястото, където висеше, дръпна я, вдигна я, опъна камшика и го преметна през един щръкнал камък. И тогава започна да пълзи нагоре, като ме теглеше с резки движения зад себе си, право нагоре, към същото онова място, където за мен бе свършила пътеката. А аз все си повтарях, че се е пробудила за съвсем кратко от небитието и вместо да се радва на живота, тя се опитва да спаси моя. Вече знаех какво е намислила — да закачи камшика на някое дърво, а след това аз да се изтегля по него, докато бъда в безопасност. Болката ме разкъсваше, но аз не пусках камшика и драпах нагоре.

Не паднах. Хлапето Смърт продължаваше да се киска. Изведнъж посочи с пръст върха на дървото и заповяда:

— Счупи се!

Дървото се прекърши на две.

Тя падна, отби стоварващия се отгоре ѝ клон, претърколи се и се вкопчи в скалата, а с другата ръка дръпна рязко камшика, но сетне го пусна, за да не ме повлече със себе си.

— Беее... беее... — пропя Хлапето. Имитираше козел. Пак се захили.

Ударих с лице скалната стена.

— Къдрушо! — Не, не можете да си представите как извиках тази дума.

Музиката, идеща от главата ѝ, замлъкна заедно с глухия удар на тялото ѝ долу в каньона.

Скали. Камъни. Искаше ми се да се превърна в скала, да стана като камъка, на който бях увиснал. Тя загина, опитвайки се да ме спаси. И аз трябваше да умра с нея. Да умра, но да не го допусна.

Сърцето ми също бе станало на камък. Камък, който туптеше. Висях, вцепенен, на поклащация се камшик, и усещах, че дланите ми бавно се плъзгат надолу.

Нещо ме стисна за китката и ме затегли в обратна посока. Остра болка прониза рамото ми. Седях на обрива и се опитвах да си поема въздух. Хлапето Смърт ме беше издърпало до мястото, където седеше.

— Спасих ти живота. Не се ли радваш, че ме познаваш?

Треперех, очаквайки да изгубя съзнание.

— Сега ще почнеш да крещиш, че съм я убил. Да, убих я отново. И пак ще го направя, докато не разбереш...

Скочих, опитвайки да се измъкна и да се хвърля след нея. Но той ме държеше здраво с мократа си ръка, а с другата ме зашлеви. Дъждът спря.

Изглежда не само ме беше ударил. Обърна се и започна да се катери нагоре, към пътеката. А аз го последвах.

Стигнахме ръба.

Ноктите ми бяха набити с кал. Добре, че имах навика да ги гриза, инак щях да ги счупя, докато драпах нагоре. Хлапето подскачаше и крещеше възбудено. Аз плъзях.

Всичко бях забравил — има такива състояния. Движиш се, дишаш, спиращ, почиваш, отново поемаш напред с една едничка мисъл — да допълзиш. Така живееш сега. По корем. Затаил дъх. Без да зная къде отивам. Местех се в някаква мъгла, докато пред мен не изплуваха две познати фигури — едната с червеникава коса, а другата, сгърбената — на Зелено око.

Лежах на една скала и дишах като риба на сухо, когато ги зърнах. Небето зад тях се люшкеше застрашително.

— Виж, партньоре — тъкмо казваше Хлапето Смърт, — трябва да стигнем до някакво съгласие. Едва ли си мислиш, че съм изминал такъв дълъг път, за да отмъкна пет дракона на моя приятел Паяка. Нека той смята, че обитавам в щастливо неведение някъде другаде. Но ти. Ти и аз — ние имаме нещо общо. Истината е, че сме хаплоиди. Ти си извън обсега ми. Трябваш ми. Страшно си ми нужен, Зелено око.

Дребничкият пастир сви рамене с безразличие.

— Погледни — каза Хлапето и вдигна ръка към обезумялото небе.

Там, сред разпокъсаните от вятъра облаци, точно както върху сияещия екран в пещерата, се появи равнина, заградена от бодлива тел (може би клетка?). Вътре се издигаше грамадна метална игла с множество подпори. Започнах да си давам сметка за гигантските ѝ размери едва когато осъзнах, че малките бетонни кубчета до оградата всъщност са къщи, а точките, движещи се отдолу — мъже и жени.

— Космическа сонда — рече Хлапето. — На прага са да открият метода, с чиято помощ хората са пътешествали от една планета до друга, и от една звезда до друга. Някъде сред руините са се натъкнали на съхранени от древността чертежи, събирали са металните части късче по късче, а кабелите и останалите прибори са им отнели десетки години от живота. Но сега вече сондата почти е завършена. — Той махна с ръка. Картината се смени. Сега там имаше океан. Плаващо селище сред водата, разположено върху метални понтони, между които сновяха лодки. Кранове спускаха контейнери към океанското дъно.

— Измерват дълбочината — обясни Хлапето. — Скоро дъното на океана няма да е така недостижимо.

Отново махване и нова картина. Този път подземие. Многосегментни метални червеи управлявани от жени с каски.

— Копаят в скалите на едно място, което някога се е казвало Чили.

Още едно, последно движение на ръката — и видяхме милиони хора, заети с най-разнообразни дейности. Едни мелеха жито, други използваха някакви сложни, непознати инструменти.

— Всички тези хора — мъже, жени и хермафродити — обясняваше Хлапето Смърт — създават огромни богатства, защото са си върнали мъдростта на древните. И аз мога да ти ги поднеса, Зелено око. Кълна ти се. — Зелено око го гледеше изцъклено. — Знаеш, че мога. Всичко, което искам е, да тръгнеш с мен.

Бялата му ръка се спусна върху рамото на Зелено око. Но пастирът отново се освободи от нея.

— Каква сила имаш? — попита го Хлапето. — Какво си мислиш, че можеш да постигнеш с това, че си различен? Да разговаряш с глухите, дори с мъртвите, да проникваш в умовете на шепа идиоти? — Едва сега осъзнах колко уплашен е Хлапето. Даваше мило и драго Зелено око да се съгласи с него.

Зелено око понечи да си тръгне.

— Ей, Зелено око! — викна му Хлапето Смърт. Видях как се сви коремът му, за да изпомпа въздуха навън. Беше стиснал юмруци.

Зелено око го погледна през рамо.

— Скалата! — Хлапето посочи върха на близкия хълм. — Ей тази скала — хайде, превърни я в нещо за ядене!

Зелено око почеса брада с мръсни пръсти.

— Близо година откакто не си се прибирал в Бранинг. Хайде, обърни този дънер на легло, като онова, в което се гушеше, докато живееше с майка си. Ти си принца на Бранинг, а миришеш на гущерови говна. Виж тази локва, направи от нея мраморна баня с чешми за пет различни вида вода, подавани от бронзови кранове! Имаш мазоли по пръстите си, а краката ти са загрубели от продължителната езда. Къде са сега танцьорките, които подскачаха заради теб върху нефритовите постаменти на терасата? Къде са музикантите, които те забавляваха всяка вечер? Превърни тази планина в свой дворец...

Мисля, че едва тогава Зелено око погледна нагоре и ме видя. Тръгна към мен, спря се само за да вдигне мачетето ми, което се въргалаше в основата на хълма и ме доближи.

Застанал на самия край на обрива Хлапето кипеше от гняв. Стискаше юмруци, блъскаше ги в хълбоците си и се зъбеше в неистови гримаси. Изведнъж се завъртя и извика пискливо нещо...

Гръмотевица.

Разтърси ме и тялото ми се плъзна назад. Зелено око не й обърна внимание, а вместо това ме подхвана за ръцете и ми помогна да седна. Хлапето Смърт мятеше ръце от скалния ръб. Светкавици разцепваха небосвода. От черни, листата на самотното дърво придобиха виолетов оттенък. Зелено око дори не трепна. Нова гръмотевица, сетне някой взе да лее кофи с вода.

А Зелено око ме влачеше нагоре по склона. Чак сега осъзнах, че нещо не е наред с тялото ми. Вътре ставаше нещо. Дъждът беше студен. Треперех. По някакъв необясним начин всичко това ме караше да чувствам безмерно спокойствие — отпуснах се, затворих очи и светът наоколо се завъртя...

Зелено око разтърсваше рамото ми. Отворих очи и първото, което видях, бе моето мачете. Протегнах ръка и Зелено око го пъкна в дланта ми.

— Ъ?... Какво...? — Пръстите ми бяха съвсем вкочанени. — Какво стана? — Дъждът пареше устните и ушите ми.

Зелено око плачеше, оголил в тъжна гримаса снежнобелите си зъби. Дъждът отмиваше мърсотията от лицето му, спускаше се на ручейчета по косата му, плющеше по раменете му.

— Какво стана? — попитах аз. — Съзнание ли изгубих?

„Ти умря!“ — той ме разглеждаше едновременно сърдито и изумено. „Дявол да те вземе, Лобей! Защо трябваше да умираш? Просто се предаде, изведнъж реши, че не си заслужава и позволи на сърцето ти да спре, а мозъка да потъне в мрак. Ти умря, Лобей! Издъхна!“

— Но сега не съм мъртъв...

„Не.“ Той ми помогна да тръгна по пътеката. „Музиката продължава. Върви с мен.“

Отново потърсих мачетето. Подаде ми го. Нямахме какво да отсека, но все пак ми беше приятно да го държа. А и дъждът бе твърде проливен, за да свиря.

Открихме животните в една долчинка, където пороят бе образувал неголямо езеро. Като ни видяха, нададоха радостни стенания. Зелено око ме придържаше, докато се намествах в седлото. Да се държиш върху подгизнал от дъжда дракон, дори в седло, е направо загубена работа. Доста време измина преди да видим останалите от стадото, крачеци съвсем бавно под нестихващата водна стихия.

Паяка препусна да ни посрещне.

— Ето ви, най-сетне! Мислех, че сме ви изгубили! Хващайте отсрещния край и внимавайте да не затънат към блатото!

Така и направихме. Докато яздехме, опитах се да подготвя разказа за случилото се. Знаех, че Паяка щеше да ме попита. Предъквах думи и изрази, но все не им хващах края. Излизаше нещо безсмислено. Когато напрежението стана нетърпимо, извъртях дракона и го насочих през един кален хълм към Паяка.

— Ей шефе, Хлапето Смърт идва след...

Това беше грешка. Човекът, който се обърна, не беше Паяка. Имаше червеникава коса и бели вежди. Остри като игли зъби лъснаха назад, докато се смееше с отметната глава под екота на поредната гръмотевица. Яздеше съвсем гол своя дракон, с една сребристо-черна

широкопола шапка, която размаха за поздрав към мен. Чифт старовремски пистолети се полюшваха в кобурите на хълбоците му, а млечнобелите им дръжки лъщяха. В мига, когато драконът му се изправи на задни крака (а моят се отдръпна изплашено), видях, че на глезените му са пристегнати с каиши остри метални шпори, които забиваше в страните на гуцера. Главичките им бяха нацърбени като цветчета.

Вдигнах замаян ръка и разтърках очите си. Когато я дръпнах, видението бе изчезнало.

9

Джийн Харлоу? Христос, Орфей, Били Кид — тези тримата мога да ги разбера. Но защо обикновени, млади, начеващи писатели като вас са готови на всичко, за да подражават на Великия Бял Кучи син?

Отговорът, предполагам, е очевиден.

*Грегъри Корсо,
„Беседи“*

Работата не е в това, че любовта понякога извършва грешки, а че тя самата е една грешка. Влюбваме се, когато нашето въображение придава несъществуващи достоинства на избраната личност. А разсее ли се илюзията, с нея си отива и любовта.

*Ортега-и-Гасет,
„За любовта“*

Бях скован от умора. Дъждът бе секнал преди около час — така поне ми казаха. Пейзажът наоколо също се бе променил. Отляво се нижеха скали. Драконите се провираха с трясък през влажните храсти. Отдясно — някаква равна, гола, сива ивица земя. Попитах Смръдльо:

— Вдясно ли ще се спускаме?

Той се засмя и изплю:

— Ей, Лобей, не си ли виждал павиран път?

— Май не съм. Какво е „павиран“?

Ножа, който яздеше отзад, се изхили. Смръдльо заряза разговора и си намери работа другаде. Никой от останалите не се затърча да ме образова. Трябваше да изтрополят три-четири каруци, преди да разбера за какво служи тая пущина. Много умно. Наближаваше

пладне. Бях толкова изморен, че чудесата на света отскачаха от очните ми ябълки без да оставят следи върху тях.

Повечето от каруците бяха теглени от четири или шесткраки животни, които ми бяха смътно познати. Но новите животински създания не са странна гледка, когато твоето собствено може да ги погълне по няколко наведнъж.

Една от каруците ми направи особено впечатление.

Беше ниска, от черен метал и нямаше впрегнато животно нито отпред, нито отзад. Носеше се по пътя с десет пъти по-голяма скорост от останалите и изчезна в облак дим преди да я разгледам подробно. Досега драконите не обръщаха внимание на минаващите каруци, но тази ги накара да се разсъскат недоволно. Като видях, че зяпам след нея, Паяка ми викна:

— Още едно от чудесата на Бранинг-на-море.

Заех се да успокоявам гущерите.

Когато отново погледнах към пътя, видях картина. Беше изрисувана върху един широк статив с дървени подпори, така че да се вижда отдалече. Картината представляваше лице на млада жена с памучнобели коси и детска усмивка, а раменете ѝ бяха вдигнати. Имаше малка брадичка и зелени очи, които бяха разширени като от изненада. Устните ѝ бяха разтворени и разкриваха два реда изящно оформени зъби.

„ГУГУТКАТА КАЗВА: ВЕДНЪЖ Е ПРИЯТНО?
ДЕВЕТ ИЛИ ДЕСЕТ ПЪТИ ЩЕ Е ОЩЕ ПО-ПРИЯТНО!“

Засричах текста буква по буква и сбърчих вежди. Прилепа се мотаеше наблизко и аз го викнах.

— Ей, това пък какво е?

— Гугутката! — викна той и разтърси гривестата си коса. — Тоя иска да знае коя е Гугутката! — останалите също избухнаха в смях. Колкото повече приближавахме Бранинг-на-море, толкова по-често ставах причина за всеобщо веселие и присмех. Гледах да не се отделям от Зелено око, той единствен не ми се смееше. Оглеждах с бдителен поглед близките дракони, когато той спря и посочи напред. Вдигнах глава. Или по-скоро — сведох поглед.

Тъкмо бяхме изкатерили един хълм и гледката пред нас се разстилаше надалеч. Ако това, което привлече вниманието ми, бе на не повече от двайсет метра, значи беше голяма играчка. Ако пък се намираше на двайсет километра — тогава бе грандиозно творение. Много пътища водеха право към това белокаменно и сияещо изящество върху пурпурната вода. Някой някога бе започнал да го строи, но в процеса бе изгубил контрол и то бе продължило да расте от само себе си. Виждах просторни площи, засадени с кактуси, стройни полюшващи се палми; тук-там имаше хълмове, покрити с горички, отделни сгради бяха заобиколени от равно подстригани морави; много от къщите стърчаха или се надвесваха с някои свои части над виешките се улици. Още по-нататък — зад стъклените здания, се виждаше морето и пристанището, край което бавно се носеха величествени кораби.

— Бранинг-на-море — произнесе тържествено Паяка. — Ето го.

Замигах учестено. Слънцето протягаше сенките ни надалеч, топлеше вратовете ни и караше стъклените прозорци да хвърлят заслепяващи отблясъци.

— Колко е голям! — промърморих аз.

— Ей там долу — продължи той и посочи с ръка едно място, което не можах да видя — ще отведем стадото. Цялата отсамна страна на града се препитава от животновъдство. Оттатъшната пък се храни от морето и от търговията с островите.

Другите се скупчиха около нас. Макар гледката да не им беше непозната, когато продължихме надолу се възцари почтително мълчание.

Скоро стигнахме още една табела край пътя. Този път Гугутката бе изрисувана от друг ъгъл и ни намигаше в здрача.

„ГУГУТКАТА КАЗВА: МОЖЕ ДЕСЕТ ПЪТИ ДА ВИ Е ПРИЯТНО, НО ДЕВЕТДЕСЕТ И ДЕВЕТ ИЛИ СТО ПЪТИ ЩЕ ВИ Е МНОГО ПО-ПРИЯТНО!“

Докато я разглеждах, някъде от горната част на плаката блеснаха ярки светлини. Грамадното, неотразимо лице сякаш подскочи към нас.

Сигурно съм имал изненадан вид, защото Паяка посочи с пръст към плаката и рече:

— Цяла нощ го осветяват, та пътуващите да могат да разчитат и в тъмното думите на Гугутката. — Той се подсмихна, сякаш ми разкриваше някоя пикантна тайна. Ръцете му навиваха машинално камшика. — Нощта ще прекараме на платото и чак призори ще влезем в Бранинг.

Двайсет минути по-късно се заехме да събираме стадото в кръг, докато Прилепа приготвяше вечерята. Небето над морската шир бе съвсем черно, но над нас си оставаше безгрижно синьо. Бранинг хвърляше своя собствена светлина и сияеше като разсипани по плажа светулки. Дали местността бе спокойна, или Паяка бе направил нещо, но драконите бяха съвсем притихнали.

След вечеря се излегнах в тревата, но сънят не идваше. Двамата с Ножа бяхме определени за среднощната смяна. Когато Зелено око разтърси рамото ми с крак, аз се надигнах, завладян от неочаквано вълнение. Едва сега си помислих — скоро ще напусна пастирите и тогава какво ще правя?

С Ножа се уговорихме да обикаляме стадото в противоположни посоки. Продължих да размишлявам и скоро стигнах до извода, че едва ли ще се чувствам самотен, ако заживея в гората. Виж, друго е да си сам сред стоманобетон, стъкло и няколко милиона души. Четири-пети от животните спяха кротко. Някои от тях, вдигнали глави към Бранинг, надаваха тихи, протяжни стонове, а градът отвръщаше с невъзмутимо сияние. Дръпнах юздите на моя гуцер да се полюбувам на...

— Ей, там горе!

Погледнах надолу към пътя.

Някакъв гърбушко бе спрял каруца с кучешки впряг до банкета.

— Здравсти.

— Тия гуцери в Бранинг ли ще ги карате? — ухили ми се той, бръкна в тясната каручка и извади пъпеш. — Гладен ли си, човече? — Счупи го с ръце и понечи да ми хвърли половината. Спрях го с ръка, скочих от седлото и се спуснах при него.

— Благодаря, Ло страннико.

Той се изсмя.

— Не съм никакъв Ло.

Точно тогава кучето, което местеше поглед между мен и непознатия, започна да хленчи:

— Аз. Аз. Аз гладен. Аз.

Гърбавият ми подаде половината, след това се пресегна и го почеса зад ушите.

— Ти вече вечеря.

— Ще му дам от моя — рекох.

Гърбавият поклати глава.

— Той работи за мен — аз го храня.

Отчупи част от своя дял и го подхвърли на животното. Разнесе се лакомо мляскане. Докато опитвах пъпеша, непознатият ме попита:

— Откъде идеш, човече?

Казах му името на нашето село.

— За първи път ли виждаш Бранинг-на-море?

— Да. Как позна?

— Ами... — Той се ухили, разкривайки непълен ред жълтеникави зъби. — Първо — някога аз също съм дошъл за първи път в Бранинг. И второ — има някои неща, които те отличават от местните, правят те различен...

— Различен?

Той вдигна глава.

— Без да се обиждаш.

— Не се обиждам.

— Което е диамант тук, там не струва пукнат грош — произнесе загадъчно той. — Бас държа, че Гугутката го е казала в един, или друг момент.

— Гугутката — повторих аз. — Тя е Ла Гугутката, нали?

Погледна ме учудено.

— Тези Ла, Ло и Ле са объркани там. Не. Диаманти и грошове. Предполагам, че в твоето селце много държите на титлите. И в моето беше така. Раздавахме ги, за да отличим потенциално нормалните от засегнатите, поставяйки акцент върху тяхната функционалност.

— Точно така е.

— Било е. Било е и в Бранинг-на-море. Но вече не е. Толкова малко се знае за различията в селата, че вече никой не се гневи, ако го наричат нефункционален.

— Но аз съм различен. Защо да се гневя? Така е прието.

— Пак ти повтарям, някога и в Бранинг спазваха същите ритуали. Но не и по наше време. Сега е друга епоха: на гроша и диаманта. Надявам се само твоята селска изостаналост да не ти донесе неприятности. Аз самият доста си изпатих, когато цъфнах тук преди петнадесетина години. А тогава градчето бе много по-малко.

Спомних си, че и Паяка бе споменавал нещо за враждебното отношение към пастирите.

— А сега как е? — попитах го. — Искам да кажа — там долу, в Бранинг-на-море?

— Ами... — гърбавият вдъхна палци в кожения си колан, — има четири-пет фамилии, които контролират всичко в града, притежават корабите, вземат рента от половината къщи и вероятно ще ти платят заплатата, преди да купят драконите. Тях, заедно с петнайсетина знаменитости като Гугутката, можеш с пълно право да титулуваш с твоите Ло, Ла и Ле. Особено, когато се обръщаш пряко към тях. Но не се учудвай, ако зърнеш някои определено нефункционални личности, окичени със същите титли.

— И откъде ще знам кои са свестните, щом тяхната очевидна функционалност вече няма значение?

— Ще ги познаеш веднага щом се сблъскаш с тях, което едва ли ще стане по твоя воля. Можеш да прекараш целия си живот в Бранинг-на-море и нито веднъж да не се наложи да използваш някоя титла. Затова пък почнеш ли да титулуваш всички наред, смятай, че ще те вземат или за глупак, или за побъркан. Може да си изкараш и боя.

— Не ме е срам от моя селски произход!

Той сви рамене.

— Не съм твърдял подобно нещо. Опитах се само да отговоря на някои от въпросите ти.

— Да. Разбирам. А как е положението с различните?

Гърбавият изчегърта нещо с език от устната си кухня, сетне го изплези и огледа върха му.

— В Бранинг-на-море различието е лична работа. На него се дължат тези прекрасни сгради, каменните блокове под пристанището, то е вплетено дори в дърветата на градския парк. Половината от това място е построено върху различието. Другата половина не може да съществува без него. Но да се говори за него открито се смята за признак на ниска култура.

— Моите го обсъждат открито — възразих като вдигнах палец през рамо. — Говоря за останалите пастири.

— Защото са вулгарни и невъзпитани. Такъв ще станеш и ти, ако пребиваваш в обществото им цял живот. Може пък да ти харесва да говориш каквото ти скимне.

— Но аз съм различен... — подех отново.

Този път търпението му изглежда бе на изчерпване. Това поне прочетох в погледа му.

— ... добре, ще го запазя за себе си — довърших.

— Умна мисъл — одобри той.

Как да му разкажа за Къдруша? Как да продължа търсенето, ако трябва да пазя в тайна различията си?

— А ти? — рекох след малко. — Ти какво търсиш в Бранинг-на-море?

Въпросът очевидно му достави удоволствие.

— Държа там едно местенце, където уморените могат да си отдъхнат, гладните да се нахранят, жадните да пийнат, а тези, на които им е скучно, ще намерят малка разтуха.

— Ще взема да ти дойда на гости — заявих аз.

— Може. Но да знаеш, че пастирите рядко се отбиват в моята страноприемница — струва им се малко префърцунена. Поразходи се първо из Бранинг, а като ти омръзне — заповядай. Само гледай да имаш сребро в кесията. Ще ти го взема, макар да прекарахме приятно времето тук.

— Бъди сигурен, че ще намина — рекох, но си мислех за Хлапето Смърт. Носех се надолу през непрогледната нощ. И търсех Къдруша. — Как ти викат и къде е тази страноприемница?

— Наричат ме Пищов, но можеш да го забравиш. Ще ме откриеш в „Перлата“ — там си изкарвам прехраната.

— Звучи примамливо.

— По-примамливо е от много места, които си посещавал — произнесе с престорена скромност.

— Остави аз да преценя. Какво търсиш толкова късно по друмищата?

— Същото като теб — отивам в Бранинг-на-море.

— А откъде идеш?

— Мой чуждоземни друже, маниерите ти се нуждаят от шлифовка. Но след като вече попита, бях на гости при мои приятели, които живеят извън града. Занесох им подаръци, в замяна получих същото. Не те интересува какви, защото те са мои, а не твои приятели.

— Прощавай — рекох, усещайки, че съм прекрачил граница, която не разбирах.

— Малко ти е непонятно всичко това, нали? — попита ме той с поомекнал глас. — Като износиш един чифт обувки и се научиш да си пазиш джобовете, ще почнеш да се отравяш. Затова съм по-търпелив с теб.

— Не смятам да оставам толкова дълго в Бранинг.

— Напълно възможно. Може пък да прекараш там целия си живот. Почакай и ще видиш. Там има толкова чудеса, колкото не би могъл да си представиш.

— Минавам пътьом — не се предавах. — Отивам на едно място, където ще е краят на Хлапето Смърт.

Той ме погледна странно.

— Ще ти кажа нещо, селски — произнесе наперено, — време е да забравиш овчарските изхвърляния. Не викай кошмарите, че не знаеш какво може да те сполети.

— Никакви кошмари не викам. Онази гадина сама ме преследва, мен и останалите пастири.

На този етап гърбавият Пищов явно реши, че дърво като мен не се нуждае от повече нравоучения. Засмя се и ме потупа по рамото.

— В такъв случай, желая ти успех, Ло Мръсно лице и, дай Боже, онзи дявол да издъхне скоро от твоята ръка.

— От моето мачете — поправих го и извадих острието да му го покажа. — Помисли си за някоя песен.

— Какво?

— Помисли си за някоя песен. Изпей си я наум. Каква музика свирите в тази твоя „Перла“?

Той сбърчи вежди и аз засвирих.

Очите му се разшириха, сетне се засмя. Облегна се назад в каручката и се тупна по шкембето. Продължих да свиря, макар да се смеех с него. После обаче осъзнах, че не разбирам какво го е развеселило толкова и прибрах мачетето.

— Не се сърди, момче — зае се да ми обяснява поведението си.
— Имам два избора — или да се присмивам на невежеството ти, или да приема, че ти ми се присмиваш.

— Не съм от обидчивите, както вече ти казах. Но все пак ще те помоля да ми обясниш шегата.

— Вече го сторих — при това няколко пъти. Но щом настояваш... — очевидно го забавляваше учудването ми. — Не се перчи с различието си. То си е твоя работа и на никой друг.

— Но това е само музика.

— Приятелю, какво ще си помислиш, ако срещнеш някой непознат и още преди да се разговорите се окаже, че умее да надзърта в теб?

— Не разбирам.

Той се чукна с пръст по челото.

— Не бива да забравям откъде започнах. На времето бях същия невежа като теб, но убий ме, ако помня кога беше това.

Настроенията му се меняха като планински вятър.

— Виж — рекох. — Може да ти се стори странно, но не разбирам връзката...

— Още ти е рано — прекъсна ме той. — Приеми го както го чуваш, или се махай. Едно обаче помни — спазвай обичаите на другите, не се присмивай на глупците и не призовавай прокълнатите.

— Ще ми кажеш ли тогава, *моля*, кои обичаи не спазих и с какво ти се присмях? Да знаеш, че казвах това, което ми беше на ума.

Селското му лице отново придоби суров изглед (в Бранинг щях да срещна още много с такива селски лица).

— Говориш за Ло Зелено око, сякаш е пасял редом с теб добичетата и споменавах Хлапето Смърт, като че си надничал в дулото на неговия шестзаряден.

— А къде — попитах малко ядосано, — според теб е сега Зелено око? Хърка при огъня там горе. — Посочих склона. — А пък Хлапето Смърт...

Лумна изненадващ пламък и ние подскочихме. Той стоеше на сред огнените езици зад нас и се усмихваше. Вдигна дулото на пистолета да побутне назад широкополата си шапка и под нея щръкна немирен червеникав кичур.

— Здравсти, авери — захили се с половин уста. Сянката на високата трева танцуваше в краката му. Струйка дим се вдигаше от китката му, на мястото, където го бе парнал пламъкът.

— Аххххх-ахххх-ииииии! — Това беше Пищов. Той се строполи върху каручката, зяпнал с уста. Хлопна я, но ченето му пак увисна. Кучето изръмжа. Аз само гледах.

Пламъкът трепна, изпука и взе да намалява. Скоро остана само миризмата на обгорени листа. Очите ми пулсираха от заслепение и гняв. Огледах се. Зад мътната пелена на сиянието, точно до банката на пътя, озарен от светлината на лампите, стоеше Зелено око. Той изтри умората от лицето си с длан. Хлапето Смърт бе изчезнал, сякаш въобще не се е вясвал насам.

Колелата на каручката затракаха по калдаръма.

Пищова все още се опитваше да се намести и същевременно да управлява кучето. Помислих, че ще падне. Задържа се. Шумът от каручката постепенно утихна. Изкатерих се при Зелено око. Той ме погледна и в очите му видях... тъга?

Скулите му тънеха в сенки и наскоро изкласила брада. Очите му бяха като тъмни входове на пещери.

Върнахме се обратно при огъня. Легнах и сънят почти веднага обори изнурените ми клепачи. Цяла нощ сънувах невероятни сънища за Къдруша.

10

*Гугутката бе с прекършено крило и любовната ѝ песен
секна.*

*Тук не сме дошли за песни, идваме да убием Гугутката.
Брел Жак,
„Ла Коломбе“*

*Мисля, за хората които въздишат над
поезия,*

мисля,

но не зная защо го правят...

О, ще ви върна терзанията!

Джоан Кигър,

„Прасе на закление през май“

Тя е с мен вечер.

Ушите ми са кладенец, където отекват гласове и звуци от
отминалия ден.

В утрините тя е с мен.

Прибрах се вкъщи рано. Бяха донесли вино за Нова година. Работеха като музиканти, долу, в големия град. Помня, преди половин година, когато завършвах „Падането на кулите“ си казах: „Сега си на двайсет и една, скоро ще навършиш двайсет и две, вече си твърде стар за вундеркинд, по-важно е какво си сътворил, а не кога.“ Но въпреки това някои образи от младежките години продължават да ме преследват: Чатертън, Грийнбърг, Радигет^[1]. Надявам се да се избавя от тях със завършването на „Сечението на Айнщайн“. Били Кид ще си замине последен. Люшка се из този абстрактен роман като едно от обезумелите деца из Критските възвишения. Лобей ще те спина накрая, Били. Утре, ако времето позволи, ще се върна Делос, за да огледам руините около Трона на Смъртта в центъра на острова, разположен срещу некропола отвъд пролива Рения.

*Дневникът на автора,
Миконос, декември 1965*

Почти през цялата си история човечеството е осъзнавало значението на ритуала, тъй като именно чрез ритуалните действия човекът утвърждава своята идентичност с възстановителните сили на природата, което пък улеснява и облекчава неговия преход към по-висок стадий на лично развитие и опит.

*Мастерс и Хюстън,
„Разнообразието на психоделичния опит“*

Светлините на Бранинг изглеждаха жълтеникави зад завесата на мъглата и тръстиките, докато тъмносиньото небе бавно просветляваше

в утринния хлад. На запад звездите още блещукаха, а от изток вече се показваше яркият диск на слънцето. Прилепа раздухваше самоотвержено огъня. Три дракона бяха слезли долу на паважа, та се наложи да ги заобиколя и да ги подкарам обратно. Закусихме мълчаливо, ако не се брои шумното сумтене.

Въздухът беше влажен, сигурно заради близостта на морето. Първите лодки вече бяха напуснали пристанището на Бранинг и се носеха към близките острови. Като свършихме, метнахме се без много приказки в седлата и подкарахме добичетата по пътя. Настроението ни се разведри и дойде време за първите разговори.

— Я погледнете там — посочи с пръст Паяка. — Тези пък кои са?

Някакви хора тичаха по пътя, други, зад тях, вървяха по-бавно. Тъкмо в този момент уличните лампи, почти незабележими на дневна светлина, угаснаха.

Препуснах към челото на стадото, завладян от безгрижно любопитство.

— Но те пеят! — извиках през рамо.

Паяка имаше смутен вид.

— Чуваш ли музиката? — попита той.

Кимнах.

Главата му не помръдваше, само тялото му следваше ритъма на ездата. Той прехвърли камшика от едната си ръка в другата — целият беше настръхнал. Засвирих мелодията, тъй като звуците ѝ още не бяха стигнали до нас.

— Всички заедно ли пеят?

— Да. Хорово.

— Зелено око — рече Паяка. — Стой до мен.

Оставих мачетето.

— Нещо не е наред ли?

— Може би — кимна Паяка. — Това е семейният химн на Зелено око. Сигурно знаят, че е с нас.

Погледнах го неразбиращо.

— Искрахме да го вкараме в Бранинг без особен шум — обясни Паяка. — Чудя се, откъде са разбрали, че идва точно тая сутрин.

Преместих поглед към Зелено око. Малкият зяпаше хората край пътя. Не знаех какво да правя и продължих със свиренето. Реших да не

разказвам на Паяка за мъжа с каручката снощи.

Гласовете им ни застигнаха.

В този момент реших, че ще е най-добре да му разкажа всичко. Паяка ме изслуша без коментар.

Неочаквано Зелено око пришпори дракона си напред. Паяка се опита да го спре, но той се изплъзна. На лицето му се четеше безпокойство.

— Не биваше ли да го прави? — попитах.

— Той знае какво върши. — Тълпата край пътя растеше. — Надявам се.

Докато ги приближавахме, кой знае защо се сетих за Пищова. Ужасът му трябва да се е разпрострял из Бранинг като нефт върху вода. Пътят пред нас бе обграден от плътен шпалир.

— Какво мислиш ще стане?

— Ще го приветстват — отвърна Паяка. — Сега. А после — кой знае?

— С мен — рекох. — С мен какво ще стане.

Изглеждаше изненадан.

— Трябва да открия Къдруша. Нищо не се е променило. Трябва да унищожа Хлапето. Всичко си е по старому.

Спомних си изражението на Пищова, когато побягна от Хлапето. Лицето на Паяка — това ме потресе най-много — изглеждаше досущ като неговото. Всъщност не съм — тук имаше и сила, и воля. Да, Паяка не беше случаен човек.

— Не ме е грижа нито за Зелено око, нито за който и да било. Смятам да открия Къдруша, пък дори ако трябва...

— Ти... — прекъсна ме гневно той, но сетне размисли. — Желая ти успех. — Отново погледна към Зелено око. Мислите му бяха там, а не тук. Едва сега осъзнах колко държи на момчето. — Ти свърши добре работата си, Лобей. Веднага щом предадем стадото ще ти платят и... — той млъкна. Отново бе другаде. — Всъщност, ще дойдеш в моята къща да ти платя.

— В твоята къща?

— Да. Моята къща в Бранинг-на-море. — Той вдигна камшика и шибна дракона.

Минахме край поредната табела. Белокосата жена със сочни устни и топли очи ме проследи с поглед, докато яздех край нея.

„ГУГУТКАТА КАЗВА: ЗАЩО ДА БЪДЕ
ДЕВЕТДЕСЕТ И ДЕВЕТ, КОГАТО МОЖЕ ДА Е ДЕВЕТ
ХИЛЯДИ?“

Обърнах гръб на подигравателната ѝ физиономия, питайки се колко ли наброява тълпата, излязла тази сутрин край пътя. Шпалирът се простираше докъдето ми стигне окото. Всеки път, когато в някой участък разпознавах младия водач, се надигаха възторжени викове и песни. Скоро тълпата ни погълна.

Джунглата се състои от милиони самостоятелни дървета, лиани, храсти, но докато я преминавате, виждате само една зеленикава маса. По същия начин се възприема и тълпата: в началото отделно лице тук (възрастна жена, махаща с шал), там (ококорено момче, захилено, с нащърбена уста), по-нататък (три уплашени момичета, прегърнали се през раменете). Малко след това забелязвате само различни части на тела, ръце, лакти, рамене, уста, които произнасят несвързани думи като: „... път!“ „Ооо!“ „Махни си...!“ „Не виждам...“ „Къде е той? Това ли е?“ „Не!“ „Да...!“ Те крещат възторжено. Размахват юмруци във въздуха пред портите. Работата ми приключи, мисля си аз. Посрещачите сочат Моя гуцур: „Това ли е той?“ Драконите изглеждат нещастни. Удържа ги единствено невероятното спокойствие на Паяка. Промъкваме се през задръстената от зяпачи порта и влизаме в града. В този момент едновременно се случват няколко неща.

Повечето така и не можах да разбера. Сигурно е естествено за някой, свикнал да вижда наоколо не повече от петдесет души и изведнъж се озове на улица, където присъстват няколко хиляди. Драконовото стадо ме заряза (или аз него), но продължих напред пеш, зяпнал с уста и изпънал нервно шия. Хората непрестанно се блъскаха в мен и ми подвикваха „Отваряй си очите!“, сиреч точно това, което се опитвах да правя. Но не беше никак лесно, дори да не се помръдвах от мястото си. Докато зяпах в едно, друго вече напускаше полезрението ми и нищо не можех да разгледам в тази налудничава суета на градския живот. Ето ви малък пример:

Милион човешки мелодии се сливаха в ушите ми като кънтящ звън. На село зърнех ли лице на човек, знаех кои са майка му и баща му, какво работи, как псува и се смее, кои изрази предпочита и кои

избягва. А тук — един се прозява, друг дъвче, трети е изплашен, четвърти се смее, пети сияе от обич, шести... — те са хиляди и нито един от тях не виждаш повече от веднъж. Опитваш се трескаво да побереш всичко това в главата си, започваш да търсиш място за тези лица, за мигновените им емоции. Най-добре ще е ако ви опиша Бранинг-на-море с кратки, но съдържателни изрази, като: реки от мъже, потоци от жени, буря от гласове, порой от пръсти и джунгла от ръце. Но това няма да е никак честно нито към Бранинг, нито към моето селце.

Вървах по улиците на Бранинг с поклащащо се на пояса ми мачете, оглеждах петнадесететажните здания, а зад тях изникваха двайсететажни, броях ги, протегнал пръст, докато не зървах по-нататък сгради, чиито етажи бяха неизброими. Кой би могъл да допусне, че съществуват толкова високи къщи?

Срещаха се прекрасни просторни улици, където над едноетажните домове шептяха листа на дървета. Имаше и такива, по тротоарите на които се въргаляха боклуци, а къщичките бяха построени толкова близо една до друга, че нямаше никакво свободно пространство за движение нито на въздуха, нито на хора. Въздухът стоеше неподвижно, почти неподвижни бяха и хората. И едното, и другото бяха мръсни. По стените висяха изпокъсани плакати на Гугутката. Имаше и други плакати. Подминах няколко момчетии, които се бутаха с лакти, за да разгледат един плакат на ъгъла. Пъхнах се между тях. Лицата на две жени надничаха сред вихър от крещящи цветове. Надписът гласеше: „ТЕЗИ ДВЕ ЕДНОРОДНИ БЛИЗНАЧКИ НЕ СА ЕДНАКВИ“.

Младежите се кискаха и побутваха. За мен картината и надписа бяха свършено непонятни. Обърнах се към едно от момчетата.

— Не разбирам.

— К'во? — Имаше лунички и изкуствена ръка. Почеса се по главата с пластмасовите си пръсти. — К'во рече?

— Кое й е смешното на тази картина?

Първо недоверие, после широка усмивка.

— Щом не са еднакви, значи са РАЗЛИЧНИ! — Другите избухнаха в смях. Имаше нещо зловещо в звуците, които издаваха.

Разблъсках ги и продължих. Търсех музика, но не можех да я чуя. Ето я самотата, за която ви говорих по-рано. Твоите въпроси са им

чужди, техните отговори — непонятни. Крачех в настъпващата вечер, стиснал мачетето, самотен, сякаш напълно се бях заблудил в този град.

Познатите звуци от сонатата на Кодали! Завъртях се рязко. Тук тротоарът блестеше от чистота и изглеждаше непокътнат. По ъглите се издигаха дървета. Зад металните огради стърчаха само покривите на къщите. А музиката продължаваше да се разгръща в главата ми. Местех поглед от врата на врата. Приближих една от тях, вдигнах мачетето и я ударих с дръжката.

Звънът отекна надолу по улицата. Звукът бе толкова пронизителен, че ме изплаши, но зачуках отново.

Вратата бавно се отмести встрани. Бравата ѝ щракна автоматично. Пристъпих предпазливо. Напрегнах очи в мрака и продължих малко по-смело, макар и сляп, но вече насаме с музиката.

Когато очите ми привикнаха със сумрака, различих в далечината прозорец. Над черната камина имаше мозайка, изобразяваща драконова глава.

— Лобей?

[1] английски поети-романтици — Бел.прев. ↑

12

Но имам нещо против тебе, защото остави първата си любов.

„Откровение на Свети Йоана Богослова“, гл. 2,2

Безпокоя се, че подобна тема не може да се разглежда в цялата ѝ сериозност, ако не се надникне в същността на нещата, която често лежи зад пределите на които и да било писателски способности... Опитите да се пише за това с термини от моралната проблематика са над възможностите ми. Правя го едновременно за да обявя темата и да ви призная собственото си невежество.

*Джеймз Агии,
„Писмо до отец Фли“*

Къде е тази страна? Как се стига до нея? Не е никак трудно за онзи, който притежава вродена склонност към философията.

*Платон,
„Разум, идея и битие“*

Седнал до масата, Паяка вдигна глава от книгата.

— Така си и знаех — че ще си ти.

В сянката зад него съгледах още книги. Ла Злата имаше най-малко стотина. Ала лавиците отзад стигаха чак до тавана.

— Дойдох... за парите.

— Сядай — кимна той. — Искам да поговорим.

— За какво? — Гласовете ни отекваха. Музиката почти бе притихнала.

— Трябва час по-скоро да открия Хлапето Смърт и Къдруша.

Паяка кимна отново.

— Затова ти предложих да седнеш.

Той натисна някакво копче и пред масата, в конус от танцуващи пращинки неочаквано се появи табуретка. Седнах предпазливо, поглаждайки острието на мачетето. Паяка взе да прехвърля от ръка в ръка черепа на някакъв бозайник, както съвсем наскоро бе прехвърлял камшика.

— Какво знаеш за митологията?

— Зная само историите, които ми е разказвала Ла Злата, една от старейшините на нашето село. Някои от тях изглежда й харесваха, защото ги повтаряше често. Ние пък си ги преразказвахме един на друг и така са заседнали здраво в главата ми.

— Пак повтарям, какво знаеш за митологията? Не ме интересува какви легенди сте си разказвали. Едно питам — откъде ги знаем и за какво са ни нужни?

— Аз... нямам представа. Малко преди да напусна село Ла Злата ми разказа легендата за Орфей.

Паяка остави черепа и се наведе напред.

— Защо?

— Аз не... — замислих се. — За да ме упъти?

Друго не ми идваше на ум.

— Ла Злата различна ли беше?

— Тя беше... — В главата ми отекна зловецният смях на момчетата от улицата, не разбирах над какво се смеят, но ушите ми и сега пламнаха при спомена. Сетих се как Перко, Малък Джон и Ло Ястреба се мъчеха да разсеят мъката ми по Къдруша, същото бе сторила и Ла Злата — но по друг, *различен* начин. — Да — признах накрая. — Тя е различна.

Паяка кимна и затропа с пръсти по масата.

— Лобей, разбираш ли какво означава да си различен?

— Живея в свят, където мнозина притежават това качество, а други — не. Моите способности ги открих едва преди няколко седмици. Съзнавам, че светът се движи към това с всеки удар на великия рок и великия рол. Но аз лично не го разбирам.

Усмивката изгря на зачервеното му лице.

— Виж, тук приличаш на другите. Всички сме готови да се закълнем, какво *не* е това.

— И какво не е то?

— Не е телепатия, нито телекинеза — макар и двете да са случайно възникнали феномени, които увеличават степента на различие. Слушай, Лобей, Земята, светът, петата планета от слънцето — съществата, които стъпват на два крака и тъпчат трошливата й кора — те се променят, Лобей. Вече не са същите. Някои живеят под слънцето и приемат промяната, други затварят очи, притискат ушите си с длани и отричат света. Повечето се присмиват, кискат, хият и сочат с пръст, когато никой не ги гледа — така са постъпвали хората през цялата си история. Ние наследихме изоставения от тях свят и сега неговите останки преживяват време на промяна, само дете не сме готови дори да й дадем нужното определение с бедния човешки речник. Приеми го точно по този начин: като неопределен процес — удивителен, страшен, дълбок, непроницаем за опитите ни да проникнем в същността му, но същевременно превръщащ ни в неделима част от него. Процес, който изисква от нас, от теб, да пътешестваш, да определяш сам местата, където да се задържиш и времето, което да им отреждаш, без дори да съзнаваш, че любовта ти към твоята Къдруша и омразата към Хлапето Смърт са само движещи механизми...

— ... също и любовта ми към музиката — довърших вместо него. — Какво всъщност искаш да кажеш, Паяк?

— Ако ти го кажа и не ме разбереш напълно, то ще изгуби своето значение. Преди много войни, хаос и необясними парадокси, двама математици са приключили една ера и започнали друга... за бившите обитатели на тази планета — призраците, които наричаме Човеци. Единият бил Айнщайн, който в своята Теория на относителността определил границите за човешкото възприемане на света и изразил математически до каква степен условията на наблюдателя влияят върху наблюдавания предмет.

— Запознат съм с тази теория.

— Вторият е Гьодел, съвременник на Айнщайн. Той първи дал математически точни определения на по-широки области от познанието, лежащи отвъд пределите, които е поставил Айнщайн: „Във всяка затворена математическа система“ — може да бъде

изтълкувано като: „Реалният свят, с неговите непоколебими логически закони“, — „съществува безкрайно число верни теореми“ — тук подразбирай: „... явления, поддаващи се на възприемане и измерване“, — „които, макар и съдържащи се в изходната система, не могат да бъдат изведени вън от нея“, — чети: „доказани по пътя на нормална и свръхестествена логика“. Тоест, Лобей, приятелю мой, в небесата и на земята има толкова много неща, колкото не са се и присънвали на вашите мъдреци. В света съществуват безкрайно много истини, чиято достоверност обаче не може да бъде доказана. Айнщайн е определил степента на рационалното, а Гьодел забил карфица в ирационалното и го приковал към стената на вселената, където виси достатъчно дълго, та хората да го забележат и да осъзнаят какво представлява. От този момент светът и човечеството започнали да се променят. По същото време, някъде в другия край на вселената, ние сме започнали бавно да се придвижваме насам. Видимите следствия от Теорията на Айнщайн се устремили нагоре по една изпъкнала крива, и растежът им бил невероятно мощен през първия век след тези открития, но постепенно настъпило изравняване. Резултатите от Закона на Гьодел поели по вдлъбната крива, отначало съвсем микроскопични, но постепенно се изравнили с кривата на Айнщайн, пресекли я и се извисили. В точката на пресичане човечеството било в състояние да достигне границите на познатата вселена с помощта на кораби и проекционни сили, които и до ден днешен са достъпни в нашия свят за всеки, който би желал да ги прилага...

— Ло Ястреба — рекох аз. — Той е посещавал други светове...

— ... и когато кривата на Гьоделовия закон излетяла над Айнщайновата, сянката ѝ паднала върху обезлюдената Земя. Човечеството се изгубило някъде сред звездите, в светове извън този континиум. Ние сме дошли, за да вземем телата и душите им — захвърлени черупки от някогашното човечество. Градовете, някога кипящи центрове на междузвездна търговия, ги погълнали пясъците, които виждаш днес. А те са били далеч по-величествени от Бранинг-на-море.

Той млъкна, а аз го гледах замислено.

— Доста време трябва да е минало оттогава — рекох.

— Така е — кимна Паяка. — Градът, през който минахме, е най-малко на трийсет хиляди години. Слънцето е уловило още две планети,

откак престанал да съществува Стария свят.

— А подземните пещери? Там какво е имало?

— Никога ли не си питал за това вашите старейшини?

— И през ум не ми е минавало.

— Мрежата от пещери опасва цялата планета и в най-долните ѝ нива съществуват източници на радиация, с чиято помощ могат да бъдат предизвиквани случайни вариации на гени и хромозоми, когато възпроизводителните ресурси започнат да се изчерпват. Не се е налагало да прибегваме до този метод почти хиляда години, но радиацията съществува. В началото сме били моделирани по човешки образ и подобие, но с течение на времето се превръщаме във все по-сложни създания. И колкото по-сложна е конструкцията ни, толкова по-трудно е да запазваме първоначалната ѝ съвършеност: сред „нормалните“ започват да се появяват все повече и повече вариации и клетките се изпълват с бракуван човешки материал. Ето че стигнахме и до теб, Лобей.

— Какво общо има всичко това с митологията? — попитах, изморен от този продължителен монолог.

— Спомни си първия ми въпрос.

— Какво зная за митологията?

— От теб искам гъделов, а не айнщайнов отговор. Не ме интересува тяхното съдържание, нито това, което се крие зад него, нито как си взаимодействат; не ме е грижа за главозамайващите обрати на техните сюжети, за техните мащаби и произходи. Нужна ми е тяхната форма, структурата им, какво става с тях, когато се прокрадваш наблизо по тъмните пътища, когато се разсейват в мъглата; тежестта им, когато те потупват отзад по рамото. И бих искал да узная, как ще ти се хареса идеята да носиш трима, когато вече си се натоварил с двама. Кой си ти, Лобей?

— Аз съм... Лобей? Ла Злата веднъж ме нарече Ринго и Орфей.

Паяка опря лакти на масата и сплете костеливите си пръсти.

— Да, така си и помислих. А знаеш ли аз кой съм?

— Не.

— За Зеленото око аз съм Искарот. Пат Гарет — за Хлапето Смърт. Съдията Минос пред вратите на ада, същият, когото трябва да омагьосаш с твоята музика, преди да получиш опрощение заради Хлапето Смърт. Аз съм всички предатели, които можеш да си

представиш. И, освен това, аз съм пастир на дракони, с което се опитвам да нахраня две жени и десет деца.

— Ти си голям човек, Паяк.

Той кимна.

— Какво знаеш за митологията?

— Вече трети път ме питаш. — Извадих мачетето и го опрях до устните си. Любовта, която ме изпълваше, търсеше отдушник навън.

— Лобей, опитай се да проникнеш в смисъла на думите ми. Аз знам много повече от теб. Истинското облекчение за виновните е познанието. — Той вдигна черепа над масата. Помислих, че ми го подава. — Зная къде ще намериш Къдруша. Мога да те пусна през вратата. Искам и ти да го знаеш, макар че Хлапетото Смърт би могло да ме убие за това. Той е млад, безжалостен и много по-силен от мен. Стиска ли ти да вървиш нататък?

Изпуснах острието.

— Това е предопределено! Аз ще се проваля! Ла Злата ми разказа как се е провалил Орфей. Ти се опитваш да ми внушиш, че в легендите се крие истината за онова, което ни чака. Намекваш, че сме много позрели, отколкото си мислим, че реалността е като написана от друг песен, а ние трябва само да изсвирим партиите си. Заявяваш ми право в очите, че съм се провалил в мига, когато съм започнал!

— Вярваш ли в това?

— Ти го казваш.

— Лобей, всичко се променя. И тъй като можем да запазваме нашето минало все по-добре, остава ни много повече време да остаряваме. Лабиринтът в наше време не е същият, какъвто е бил в Крит преди петдесет хиляди години. Ти може да си Орфей, може да си някой друг, който предизвиква смъртта и побеждава. А Зелено око може още тази вечер да увисне на някое дърво, докато изгние, без никой да го потърси. Светът не е същия. Тъкмо това се опитвах да ти кажа. Той е различен.

— Но...

— Днес в него стават толкова много интересни неща, колкото тогава, когато първият певец, пробудил се от своята песен, е осъзнал цената на поднесената жертва. Ти още не я знаеш, Лобей. Всичко това някога може да се окаже фалшива нота, в най-добрия случай мимолетен дисонанс в хармонията на великия рок и великия рол.

Известно време обмислях чутото. Накрая рекох:

— Искам да избягам.

Паяка кимна.

— Някога един каменоделец опитал здравината на двуострата си секира върху камъните на Феста. Ти носиш двуостър меч, който свири. Питам се, дали Тезей е строял лабиринта, докато се е лутал из него.

— Не мисля — отвърнах пресипнало. — Легендите са като закони, които трябва да спазваме...

— ... и които можеш да нарушаваш.

— Те ти поставят цел...

— ... която можеш да постигнеш, или да загубиш, а би могъл да надминеш и себе си дори.

— Защо? Защо не можеш просто да игнорираш тези стари легенди? И без твоя помощ ще открия Хлапето. Пукнат грош не давам за твоите смешни басни!

— Ти сега обитаваш реалния свят — произнесе тъжно Паяка. — Светът, който идва отнякъде и отива някъде. Митовете винаги касаят онова, пред което е най-трудно да си затваряме очите. В тях неизменно се смесва любов и омраза. Когато ги четеш, ти губиш привичната си дързост. — Той остави черепа на масата. — Знаеш ли защо си нужен на Хлапето толкова, колкото и Зелено око?

Поклатих глава.

— Аз пък зная.

— Хлапето има ли нужда от мен?

— Защо, според теб, си тук?

— Причината... различна ли е?

— По начало. Сядай и слушай. — Той се облегна на стола. — Хлапето може да променя всички материални тела в рамките на неговото възприятие. От дървото да направи скала, от мишката — купчинка мях. Това, което не може, е да създаде нещо от нищо. Не може да вземе този череп и да го превърне във вакуум. А Зелено око може. Затова Хлапето се нуждае от него.

Спомних си срещата в планината, когато зловният червенокос демон се опитваше да съблазни принца-пастир.

— Второто, което му е нужно, Лобей — е музиката.

— Музиката?

— По тази причина те преследва — или те кара да го преследваш. Той се нуждае от ред. Нуждае се от модел на света, взаимовръзка, от познанието, което идва, когато шест ноти предвещават седмата, когато три ноти се преплитат една с друга и поражда ритъм, създават тоналност, мелодия. Музиката е неподправеният език на пространствените и временните връзки. Той не знае нищо за това, Лобей. Хлапето Смърт може да управлява, но не знае как да създава — за това му трябва Зелено око. Може да управлява, но не умее да заповядва — тук си му нужен ти.

— Аз ли...?

— Няма думи за това нито в твоя, нито в моя речник. Различията, Лобей. Всичко, което се случва в света на различията намира своето сюрреалистично отражение в нашия свят. Зелено око създава, но това е само страничен ефект на нещо, заложено в него. Ти възприемаш и твориш музика, но това също е само страничен ефект на това, което си...

— Кой съм аз?

— Ти си... нещо друго.

Въпросът ми бе прозвучал настоятелно. Неговият отговор — насмешливо.

— Но той се нуждае и от двама ви — продължи Паяка. — Ти какво смяташ да му дадеш?

— Острие в корема, докато кръвта му тече през отворите и шурти навън от мундщука. Ще го гоня по морското дъно докато и двамата се строполим на пясъка. Аз... — едва сега почувствах, че устата ми е пресъхнала. — Страх ме е — прошепнах. — Страх ме е, Паяк.

— Защо?

Погледнах го, разглеждаше ме с немигащите си, черни очи.

— Защото не разбирах колко самотен съм в това — погалих дръжката на мачетето. — Дори и да ми е съдено да откроя Къдруша, по-нататък ще трябва да продължа сам — без любовта ѝ. Ти също не си на моя страна. — Почувствах, че гласът ми изтънява, но не от страх — това беше тъга, която засяда в гърлото и ви кара да се закашляте, преди да заплачете. — Ако намеря Къдруша... не зная, какво ще стане с мен? Дори тя пак да е моя.

Паяка чакаше да заплача, но реших да не му доставям удоволствието. След кратка пауза ми рече:

— Е, май наистина ще е най-добре да те пропусна.

Вдигнах глава.

— Трябва да се срещнеш с един човек. Сега. — Той се надигна. В ръката си държеше малка кесия. Разклати я и вътре звъннаха монети. След това ми я подхвърли. Едва успях да я хвана.

— Кой?

— Гугутката.

— Онази от рекламите? Но коя...

— Коя е Гугутката? Тя е Троянската Елена, Стар Антим, Марио Монтез, Джийн Харлоу. — Той млъкна.

— А ти? Ти си Юда и Минос и Пат Гарет? Кой си ти за нея?

Засмя се, но имаше тъга в смеха му.

— Ако Гугутката е Джийн Харлоу, тогава аз съм Пол Бърн.

— Но защо...

— Стига, Лобей. Време е да вървиш.

— Тръгвам — рекох. — Тръгвам. — Бях смутен. По същата причина, по която и вие. Макар *не съвсем* същата. Поех към вратата, но не свалих поглед от Паяка. Изведнъж той подхвърли черепа във въздуха. Бялата топка се изравни с мен, тупна долу и се разби на хиляди парченца. Смехът му отекна в стаята. Беше добронамерен смях, без зла умисъл и без рибешките люспи и трънаците, които изпъстрят смеха на Хлапето. Въпреки това ме изплаши до смърт. Дръпнах вратата и побягнах навън. Едно от парченцата на черепа се бе заболо в петата ми. Чух вратата да хлопва зад гърба ми. В очите ме удари ярка слънчева светлина.

*Остави Крит и идвай в този свят храм.
Сапфо, откъс*

Тази сутрин се скрих от лекия ръмеж в чайната заедно с докерите. Над Босфора плуваха жълтеникави облаци. Открих един, който говори френски и други двама с гръцки. Разговаряхме за пътешествия и греехме ръцете си на чашите с чай. И четиримата бяха обиколили доста голяма част от земното кълбо. Радиото над камината редеше турски мелодии с песните на Азнавур и битълсите. Лобей започва последния етап от своето пътешествие. Не мога да го следвам там. Когато дъждът спря слязох на рибния пазар — повечето риби бяха изкормени и приличаха на свежо откъснати рози. Улицата с дървените къщички се виеше нагоре по хълма. Тук неотдавна беше бушувал пожар. Повечето къщи практически бяха изгорели, а близо до моста децата играеха върху овъглени каменни плочи. Няколко от тях гонеха едно русокосо момче. Лицето му беше мокро, то се спъна, падна в калта, но скочи и ме изпревари. Подметките му бяха съвсем изтъркани. Стана ми мъчно за него и дори си помислих, дали да не сменя косата на Хлапето Смърт от рижка на черна. Разходих се покрай стените на двореца, където алеята бе покрита с есенни листа. Спрях да надникна в Султанхамет Джамия. В купола над мен имаше синкави амбразури. Не зная защо, но атмосферата вътре ми поддейства успокояващо. Само след седмица идеше следващия ми рожден ден и тогава ще мога отново да се захвана с досадния процес по натрупване на поредния словесен слой върху замисления скелет на романа. Усещах с босите си крака хладината на камъните. Погледът ми се

плъзгаше по неразбираемите надписи. Излязох навън, нахлузих обувките и се загледах през двора. Качих се на втория етаж в една от близките чайни, избрах маса в ъгъла и се опитах да отведа моите герои към дългоочакваната развързка. Скоро ще започна отново. Незавършеният край крие най-много възможности.

Дневникът на автора,
Истанбул, март 1996

Какви са вашите постижения? Ще дръзнете ли да живеете на Изток, където живеем ние? Боите ли се от слънцето? Ще бъдете ли решителен, когато чуете, че един нов цвят си проправя път сред божествата?

Емили Дикинсън,
„Писмо до К. С. Търнър“

Останах поразен от „Перлата“. Милион души са твърде много за някой, слязъл от гората. Но гражданите са толкова стереотипни. И тогава, в тази бурна вечер, зърнах надписа в дъното на улицата. Надникнах в кесията. Какво толкова, Паяка не беше от тези, които се стискат.

Черните врати сияеха в отблясъците на залязващото слънце. Поех нагоре по стълбата озарен от оранжеви светлини. Из въздуха се носеха аромати. Беше шумно. Стисках здраво дръжката на мачетето. Килимът бе изтъркан от обкованите подметки на безброй посетители. Върху лявата стена някой бе изрисувал натюрморт: плодове, пера, сребърни съдове върху набръчкана кожа. Гласове, да. Но там, в мястото, където звуците се превръщаха в музика, цареше тишина.

— Ло? — попита кучето в горния край на стълбището.

— Ло Лобей — отвърнах и му се усмигнах. Но мордата му остана непроницаема.

Тя се изправи на терасата отвъд шумната зала, където се веселеше нейната компания, наведе се през перилата и извика „Ти кой си?“, а контраалтовият ѝ смях се разпиля над залата.

Беше прекрасна. Носеше сребриста рокля с дълбоко изрязано, остро деколте. Устните ѝ, изглежда, бяха създадени главно за да изразяват емоции — най-вече смях. Косите ѝ бяха гъсти и блестящи, като тези на Малък Джон. Оказа се, че има пред вид мен.

— Ей, глупчо. Кой си ти?

Бях забравил, че когато се обръщат към някого, той трябва да отговори. И с вас щеше да е същото, ако ви заговори такава пищна красавица.

Кучето се покашля и обяви:

— Това е Ло Лобей.

Всички в залата притихнаха. Трябваше да настъпи тишина, за да осъзная, колко шумно е било. Звън на чаши, шепот, смехове, разговори, влачене на крака, скърцане на столове: изведнъж ми се прииска всичко това да се върне отново. В рамката на вратата, чиято дръжка обвиваха две змии, мярнах познатата охранена фигура на Пищова. Изглежда бързаше отнякъде за да види какво е станало. Той също ме видя, затвори очи, пое си въздух и се облегна на стената.

И тогава Гугутката каза:

— Крайно време беше, Ло Лобей. Вече си мислех, че въобще няма да дойдеш. Пищов, донеси му стол.

Останах като гръмнат. Пищова също. Но след като хлопна ченето изтича за стол. С голо мачете в ръка си запробивах път към Гугутката между масите, отрупани с цветя и заметнати с ръчновезани покривки, между мъжете със сгушени в краката им кучета и жените с позлатени клепачи, чиито гърди бяха прихванати в медни подложки или сребърни мрежички. Всички се обръщаха след мен.

Стигнах витата стълба, която водеше към нейната тераса. Опряна небрежно на перилата, Гугутката ми протегна ръка.

— Ти си приятеля на Паяк — рече ми, като се усмихваше. Когато ви заговори, отивате на седмото небе.

— Пищов, — тя се озърна и роклята ѝ хвърли милион отблясъци. — Постави стола до моя. — Пищова незабавно изпълни молбата ѝ. Виждах само нея. Тя се наклони към мен, дишайки учестено.

— Другите очакват да си говорим. За какво искаш да поприказваме?

Понякога е изумително да наблюдаваш как дишат жените.

— Е... аа... ами — нужни ми бяха невероятни усилия на волята за да откъсна очи от лицето ѝ. — Наистина ли девет хиляди е толкова по-приятно от деветдесет и девет? (Да не смятате, че знаех за какво говоря?) Тя започна да се смее, но свършено беззвучно. Което е още по-умопомрачително.

— Ах! — рече накрая. — Опитай и ще разбереш.

В този момент всички подеха отново прекъснатите си разговори. Гугутката продължаваше да ме оглежда.

— С какво се занимавате? — попитах я. — Паяка каза, че ще ми помогнете да открия Къдруша.

— Не знам коя е тази Къдруша.

— Тя беше... — Тя отново задиша учестено. — Хубава... като вас.

На лицето ѝ се изписа искрено съчувствие.

— Да — кимна тя.

— Не искам да разговаряме тук — погледнах към Пищова, който кръжеше наоколо. — Проблемът не е такъв, какъвто си мислите.

Тя вдигна изрисуваните си вежди.

— Той е малко...

— О — каза тя и вирна брадичка.

— А вие? — рекох. — С какво се занимавате? Коя сте, всъщност?

Веждите ѝ подскочиха още по-нагоре.

— Сериозно ли питаш?

Кимнах.

В смущението си тя обходи с очи околните. След като никой не ѝ предложи обяснение, отново погледна към мен. Устните ѝ се разтвориха, леко разтреперани.

— Казват, че аз съм онова, което им помага да продължават да обичат.

— Как?

— Той наистина ли не знае? — попита някой отзад.

От другата страна: — Не е ли чувал за необходимостта от смесване на генетичната информация?

Тя вдигна пръст към устните си. Всички замлъкнаха.

— Аз трябва да му го кажа. Лобей... това ли е името ти?

— Паяка ми каза, че трябва да говоря с теб... — опитах се да ѝ помогна. Мъчех се да се закрепя за нещо в нейния свят.

— Твърде много опростяваш нещата. Паяка. Великият Господар Ло Паяк? Предателят, лъжливият приятел, онзи, който вече е подписал смъртната присъда на Зелено око? Забрави го, той е обречен. Мисли за себе си, Лобей. Какво искаш да знаеш...

— Смъртната присъда...?

Тя ме докосна по бузата.

— Прояви малко егоизъм. Какво искаш?

— Къдруша! — Почти се надигнах от стола.

Тя се облегна назад.

— Ще ти задам един въпрос, без да отвърщам на твоя. Коя е тази Къдруша?

— Тя... Тя беше красива почти като теб.

Брадичката ѝ се отпусна. Светлината в очите ѝ малко помръкна.

— Да. — Само аз чух този звук, останалите доловиха въздишка. Постепенно въпросителното изражение на лицето ѝ бе заменено от ирония.

— Аз... — Погрешно начало. — Тя... — Невидим юмрук ме заблъска в ребрата. Челото и бузите ми пламтяха. Очите ми пареха. Гугутката си пое дъх.

— Разбирам — рече тя.

— Не, не разбираш. Нищо не разбираш.

Всички се блещеха в мен. Тя се огледа и прехапа устни.

— Ние с теб... не сме еднакви.

— Какво? Ах... да. Но...

— Да, Лобей?

— Къде се намирам? Дойдох тук от село, от пущинака, през дракони и цветя. Захвърлих моето Ло, за да диря едно мъртво момиче и да преследвам някакъв гол каубой, зъл като камшика на Паяка. И ще продължавам по своя път, докато тук един мръсен, едноок принц скоро ще умре. Къде съм сега, Гугутко?

— Ей толкова близо до едно древно място, наречено Ад — тя ми показа с пръсти. — Там можеш да влезеш мъртъв, или с песен. Но ще ти е нужна помощ да откриеш обратния път.

— Търсех моето мургаво момиче, а намерих една сребърна красавица.

Тя се изправи и светлината, отразена в роклята ѝ, ме заслепи. Гладката ѝ ръка увисна до хълбока. Сграбчих я с моята груба лапа.

— Ела — рекох.

Докато се спускахме от терасата тя се облегна на ръката ми.

— Ще обиколим веднъж стаята. Имаш две възможности — или да слушаш, или да гледаш. Съмнявам се да съвместиш и двете. Аз не бих могла, но ти опитай. — Завихме покрай стената и мачетето ме удари с плоското по крака.

— Уморихме се да се преструваме на хора, Лобей. За да издържим още поне дванадесет поколения трябва да смесваме, смесваме и смесваме гени.

Облегнат на едрото си шкембе, един старец не откъсваше рибешките си очи от момичето срещу него. То облиза устни. Имаше огромни, сини, изумително красиви очи. На лицето ѝ трепкаше присмех.

— Не можем да принудим хората да имат повече деца от други хора. Бихме могли обаче, да направим по-привлекателна подобна идея... — тя сведе поглед.

На съседната маса седеше възрастна жена, чиято кожа бе толкова увиснала, че по-скоро напомняше непроницаема маска. Но тя се смееше. Сбръчканата ѝ ръка лежеше върху нежните пръсти на момчето до нея. Тя погледна завистливо изпод натежалите си клепачи към неговите пърхащи мигли, към блестящата му, буйна коса и живите, игриви очи.

— Коя съм аз, Лобей? — въпросът ѝ прозвуча риторично. — Аз съм главната героиня на една рекламна кампания. Аз съм доброто и лошото, което всеки желае, аз съм тази, която предпочита деветдесет и девет мъже, вместо един. Аз съм тази, която страстно желаят да оплодят всички мъже. Тази, на която подражават всички жени, защото аз диктувам модата. Светът се учи от моята духовитост, копира жестовете ми, дори грешките ми, за да ги изпробва върху поредния любовник.

Двойката на съседната маса отдавна бе забравила какво е да си на четиридесет. Изглеждаха щастливи, доволни и богати. Завидях им.

— Беше време — продължи Гугутката, притискайки ръката си към моята, — когато оргиите и изкуственото осеменяване вършеха

работа. Ала изглежда забравихме предразсъдъците. Това е, с което се занимавам. Сега сигурно ще ми зададеш един друг въпрос.

Двама младежи, настанени на една маса недалеч от нас, се държаха за ръцете и се кискаха. На времето смятах, че двацет и една е отговорна възраст, но това беше, когато до нея имах още много. Тукашните млади можеха да правят каквото им скимне и тъкмо с това се занимаваха, причиняваха си един на друг болка, удивляваха се от света и бяха невероятно щастливи от възможностите, които се разкриваха пред тях.

— Чийто отговор, се крие в странния талант, който облекчава моята работа.

Пръстът ѝ отново се вдигна към устните. Другата ѝ ръка докосна мачетето.

— Ще посвириш ли, Лобей?

— За теб?

Тя махна с ръка към залата.

— За тях. — Гугутката се обърна към присъстващите. — Ей, вие! Искам малко тишина. Ще слушаме нещо. Никой да не става...

Всички замръзнаха по местата си.

— Слушайте сега.

И те се заслушаха. Мнозина се облегнаха на лакти върху масите. Гугутката се обърна и ми кимна. Погледнах моето мачете.

В далечния край на залата Пищова се държеше за главата. Ухилих му се. Сетне приседнах на една свободна маса и опрях пръсти в отворите.

Изсвирих първата нота. Погледнах публиката. Изсвирих следващата. И се засмях.

Засмяха се и младежите.

Изсвирих още две ноти — ниска и висока.

Започнах да пляскам с ръце, бавен, отсечен ритъм. Свирех с пръстите на краката. Децата го намериха за особено забавно. Заклатих се на ръба на масата, притворил очи, свирех и плясках с ръце. Някой от дъното на залата започна да пляска в такт с мен. Ухилих се във флейтата (трудна работа) и мелодията стана по-игрива.

Спомних си музиката, която бях научил от Паяка. Тогава реших да опитам нещо, което не бях правил никога. Оставих едната мелодия да се лее без моето участие и засвирих друга. Тоновете се сливаха и

надпреварваха в хармония, а присъстващите ме окуражаваха с пляскане. Оставих тези двете и подхванах трета мелодия. Свирех, без да откъсвам очи от публиката, заливах ги с моята музика, притисках ги с тежестта ѝ и когато тя стана достатъчно, скочих на масата и затанцувах. С всички сили. Шибях ги с музика. Звуците се блъскаха един в друг като вълни и изригваха. Акордите разцъфваха като пролетни цветя. Хората викаха, а аз ги пронизвах с нови потоци от музика. Някои от тях също наскочаха върху масите. Трима-четирима взеха да танцуват край мен. Свирех за тях. Телата им подскачаха, следвайки неотлъчно ритъма. Старецът се друсаше около синеокото момиче. Младежите шляпаха с ръце. Пляс. Престарялата жена не стискаше конвулсивно ръката на момчето. Пляс. Звукът направи примка и стисна присъстващите за шията. Пляс. Разля се из цялата зала и хората застанаха също като драконите в пустинята.

Горе на терасата, където беше компанията на Гълъбицата, някой отвори широкия прозорец. Вятърът блъсна мокрия ми гръб и ме накара да се закашлям. Кашлицата изръмжа в кухнята на моята флейта. Едва с появата на вятъра осъзнах колко задушно е било в залата. Танцуващите изтичаха на терасата. Аз ги последвах. Подът бе застлан със сини и червени плочи. Неколцина от танцуващите седнаха да си починат на перилата. Златистата вечер бе разкъсана от синкави рани. Мачетето само се отдели от устните ми и аз се огледах...

Веднага я видях. Сребърната рокля се развяваше от вятъра. Но не беше Гълъбицата. Тя доближи мургави пръсти до тъмното си лице и сочните ѝ устни се разтвориха във въздишка. Клепачите ѝ подскочиха, тя приглади косите си, докато оглеждаше лицата на танцьорите. За известно време се изгуби сред тълпата, сетне изплува отново.

Мургавата Къдруша...

Появяваше се и изчезваше сред танцьорите.

Красивата Къдруша, която търсих и която намерих...

Веднъж толкова бях огладнял, че когато дойде време да се храня, направо се уплаших. Същият страх ме завладя сега. Само че по-силен. Музиката свиреше сама, а мачетето падна от ръката ми. Веднъж Къдруша хвърли едно камъче...

Затичах се през лабиринта от танцьори.

Тя ме видя. Сграбчих я за раменете, тя се вкопчи в мен, опряхме гърди в гърди, а ръцете ѝ ме обгърнаха. Знаех, че я боли. Името ѝ

изплува в главата ми. Очите ми бяха широко отворени и влажни. Исках да открия всичко в нея. Стиснах крехкото ѝ тяло, отслабих хватка и пак я притиснах.

Долу в парка стърчеше самотно дърво, а над него висеше обезумялото слънце. На един от клоните, с прекършен врат и завързани отзад ръце, се полюшваше Зелено око. Ръцете му бяха окървавени.

Тя надзърна в лицето ми, извъртя се да види какво гледам и веднага прикри очите ми с длани. В тъмнината на шепите ѝ аз разпознах музиката. Това беше траурната песен на девойката, която прикриваше очите ми, скърбяща за обесения принц.

И през музиката се прокрадна шепот:

— Внимавай, Лобей. — Беше гласът на Гугутката. — Наистина ли искаш да го видиш?

Пръстите останаха върху очите ми.

— Виждам те целия, като на тепсия. Ти си умрял, Лобей. Някъде сред скали и дъжд, там те е застигнала смъртта. Искаш ли и ти да надзърнеш отблизо в...

— Аз не съм призрак!

— О, не, Лобей, съвсем истински си. Но може би...

Извих глава, но тъмнината ме следваше.

— Искаш ли да чуеш за Хлапето?

— Искам да знам всичко, което би ми помогнало да го убия!

— Слушай, тогава. Хлапето Смърт може да връща живота само на онези, на които го е отнел. Властта му се простира единствено над цветята, които е откъснал. А знаеш ли теб кой те върна от...

— Махни си ръцете.

— Решавай, Лобей, решавай бързо! — прошепна Гугутката. — Искаш ли да видиш какво те чака? Или само това, което вече е било?

— Ръцете ти. Не мога да видя нищо, когато скриват това, което е пред... — млъкнах ужасен от това, което възнамерявах да кажа.

— Аз съм много талантива, Лобей, в това, което правя. — През пръстите ѝ започна да се процежда оскъдна светлина. — Трябваше да усъвършенствам този свой талант, за да оцелея. Не можеш да игнорираш законите на света, който си избрал...

Сграбчих я за китките и ги дръпнах встрани. Почти не се съпротивляваше. Зелено око продължаваше да виси на въжето под мен.

— Тя къде е? — викнах аз и огледах терасата.

— Аз се превърнах в онази, която обичаш, Лобей. Това е част от моя талант. Затова съм Гугутката.

— Но ти... — не намерих сили да довърша.

Тя сви рамене. Ръката ѝ се плъзна по сребристите тъкан на роклята.

— Ами те... — махнах с ръка към посетителите в залата. Младежите се държаха за ръце, сочеха дървото в градината и се кискаха. — Наричат те *Ла* Гугутката.

Тя завъртя глава и приглади сребристите си коса.

— Не, Лобей. Кой ти го каза? Каж ми кой? Аз съм Ле Гугутката.

Тръпки ме побиха. Гугутката протегна изящната си ръка.

— Ама ти не знаеше ли? Лобей, ти наистина ли не...

Отстъпих назад и вдигнах мачетето.

— Ние не сме хора, Лобей! Живеем на тяхната планета защото те са се самоунищожили. Опитваме се да възприемем формата им, спомените, дори легендите. Но не се получава. Всичко е илюзия, Лобей. Само това и нищо повече. Зелено око — ето кой те върна към живота. Той е този, който можеше да ти даде Къдруша.

— Зелено око...?

— Ние просто не сме като тях, Лобей. Ние сме...

Обърнах се и избягах от терасата.

Вътре преобърнах една маса и креснах нещо на кучето, което ме лаеше.

— Ло Лобей! — Беше приклекло до масата, където се бе събрала компанията на Гугутката. — Почакай. Гледал ли си вечерното представление на „Перлата“?

Преди да отговоря то натисна едно копче в стената.

Подът започна да се върти. Въпреки истерията, която ме владееше, осъзнах какво става. Подът се състоеше от две широки платформи, разположени една върху друга. Горната се вдигна, а долната остана на място. Когато и двете станаха прозрачни, видях долу — под столовете и масите, между цепнатините в камъните — да се движат фигури.

— „Перлата“ е построена над един от коридорите, който води към клетката на Бранинг-на-море. Погледни, те бродят долу из лабиринта, препъват се един в друг, падат, стават, вкопчват се с

окървавени нокти в стените. Тук нямаме пазач на клетка. Старата компютърна система, която хората са използвали за постигане физиологичен Еквилибриум при Деграцията в Реакцията на Адаптация се грижи за техните илюзии. Там долу е един миниатюрен ад, изпълнен с удовлетворени желаниа...

Хвърлих се на пода и притиснах лице към прозрачната платформа.

— ФЕДРА! — извиках, по-скоро изпищях. — ФЕДРА, къде е тя?

— Здравсти, бебче! — В тъмнината под мен блеснаха миниатюрни светлинки. Двама влюбени се прегръщаха с най-малко три чифта ръце до металната машина.

— ФЕДРА...

— Пак си сбъркал лабиринта, малкия. Тук долу има само илюзии. Тя ще те следва до самата порта, но когато се извърнеш, за да се увериш че е до теб, ще откриеш, че е прозрачна. Когато излезеш пак ще си сам. Защо тогава въобще трябва да влизаш? — Гласът зад прозрачната платформа бе леко приглушен. — Тук долу мама се грижи за всичко. Не идвай да ми свириш с кървавия си нож. По-добре опитай да си я върнеш по друг начин. Всички вие сте уродлива тълпа, полисексуална и безплодна и се опитвате — непрестанно се опитвате да се напъхате в човешка маска. Само че тя ви е тясна. Върви си, Лобей. Иди да я търсиш нейде извън пределите на огледалото...

— Но къде...

— Помоли ли се под дървото?

В коридорите под мен неспирно се блъскаха, заобикаляха и дърпаха изгубените синове на човечеството. Само мигащите светлини на ФЕДРА осветяваха пътя им. Изправих се, а когато стигнах вратата кучето отново се разлая.

Пропуснах първото стъпало и успях да сграбча перилата едва четири по-надолу. Вратата ме изплю точно срещу парка. Отръсках се от главозамайващото слизане. Металните кули около площада пращяха по шевовете от зяпачи, които танцуваха по терасите и пееха с цяло гърло от прозорците.

Застанах под дървото и започнах да свиря за него. Да свиря и да се моля. Пуснах акордите по течението, уповавайки се на слепия случай и се молех за решение. Започнах смирено и мелодията ме опустошаваше, докато от мен остана само празна яма. Превърнах се

във фонтан, от който блика ярост и обич — и всичко това беше за него. Звучите на флейтата къртяха в металните стени.

Ръцете му, под лактите, бяха счупени. Една от тях помръдна леко и...

... и нищо. Закресях, обладан от неистов гняв. Сграбчих дръжката с две ръце и забих острието в бедрото му, натисках, докато потъна в податливата плът, излезе от другата страна и опря в кората на дървото. Отново изревах и дръпнах мачетето, а тялото ми се гърчеше от страшни конвулсии.

Научих, че давате 1000 долара за тялото ми, което, както разбирам, ви интересува в качеството на свидетел. Появата ми в съдебната зала несъмнено ще доведе до излагането на полезна за вас информация. Срещу мен обаче са предявени обвинения за събития, станали в Линкълн по време на местната война и аз се боя да се предам, тъй като неминуемо ще бъда убит от враговете ми.

Уилям Х. Бони (Били Кид),
писмо до губернатора Уолъс

С венец се опитах аз злото да поправа.
Ендрю Марвел,
„Венецът“

Морето бушуваше. Утрото се носеше над водата. Вървах по брега, обсипан с морски черупки. Спомних си вчерашния ден, когато влязохме в Бранинг на дракони. Сега неговият живот и моите илюзии бяха безвъзвратно изгубени. Зад мен Бранинг-на-море се губеше в предутринната мараня. Острието на мачетето дращеше мокрия пясък.

Не бях уморен, въпреки че бях вървял цялата нощ. Струваше ми се, че някой непрестанно навива пружината в мен и аз просто не мога да се спра. На изгрев слънце брегът бе неописуемо красив. Изкачих една дюна, увенчана с висока, полюшваща се трева.

— Ей, Лобей.

Подскочих като от звъна на будилник.

— Как я караш?

Седеше на един дънер, забит в мокрия пясък в подножието на дюната. Вдигна глава, примижа към мен и отметна назад един немир

кичур. Слънцето подпали кристалите по раменете и ръцете му — бяха от морска сол.

— Да знаеш само откога те чакам — той се почеса по коляното.
— Как си?

— Не зная — рекох. — Уморен.

— Ще ми посвириш ли? — Той посочи меча. — Слез долу.

— Не искам.

Между пръстите на краката ми се стичаше пясък. Погледнах надолу тъкмо когато част от дюната под мен взе да се свлича. Олюлях се. Страхът ми шепнеше да бягам надалеч от това място. Паднах и започнах да пълзя в пясъка. Изтърколих се долу, съпроводен от кикота на Хлапето. Лежах под него, а той ме разглеждаше с любопитство.

— Какво искаш? — прошепнах. — Вече изгуби Зелено око. Аз за какво съм ти?

Хлапето се почеса зад ухото. Усмивката му беше като на гризач — с безброй малки квадратни зъби.

— Искам ей това — той посочи мачетето. — Да не мислиш, че Паяка наистина щеше... — той спря. — Паяка смята, че Зелено око, ти и аз не бива да живеем в един и същи свят — било твърде опасно. Ето защо той подписа смъртната присъда, а докато го бесеха, ти свиреше в кръчмата, а аз плачех в морето, където сълзите не се виждат. Вярваш ли ми?

— Не зная... просто не зная.

— Аз пък вярвам, че Зелено око е жив. Има го някъде, само дете не мога да го открия, както откривам вас. Може и да е мъртъв... — той се наведе към мен и оголи зъби. — Но не е.

Опрях гръб в пясъка.

— Дай ми мачетето.

Освободих едната си ръка и замахнах със сабята. Той отскочи. Разхвърчаха се трески от дънера.

— Ако ме удариш — рече, — няма да ми е никак приятно. Ще ми потече кръв. Но след като чета мислите ти, струва ми се, че подобни опити предварително са обречени на провал. — Той вдигна рамене, засмя се, протегна ръка и докосна острието.

Ръката ми трепна. Той пое острието и плъзна пръсти по дупките.

— Не — въздъхна тогава. — Не, няма да ми свърши работа. — Подаде ми го обратно. — Ще ми покажеш ли как се прави?

Взех го от него, защото беше мое и не ми харесваше да го докосва.

— Хайде, покажи — той се почеса по петата. — Не ми е нужно острието. Трябва ми музиката вътре. Свири, Лобей. — Той кимна.

Завладян от ужас, опрях дръжката в устата си.

— Давай.

Прозвуча една трептяща нота.

Той се наведе напред в очакване.

— Сега ще взема всичко, което е останало. — Той сплете пръсти. Ноктите на краката му драскаха по земята.

Още една нота.

Започнах третата...

Това беше звук и движение, и чувство — едновременно. Звукът беше „ссат!“. Хлапето изпъна тяло и сграбчи с ръце шията си, чувството беше ужас и още няколко тоналности под него. От върха на дюната Паяка ми извика:

— Продължавай да свириш, да те вземат мътните!

Грачех във флейтата.

— Докато правиш музика той не може да използва ума си за нищо друго!

Хлапето се надигна. Драконовият камшик изплющя над главата ми. Гърдите му бяха обагрени с кръв. Той се препъна назад върху изхвърления от морето дънер и падна. Изпълзях встрани, свих крака под мен и все надувах и надувах флейтата.

Паяка се спусна надолу по дюната, а камшикът плющеше из въздуха.

Хлапето се претърколи по корем, подскочи при поредния удар и се повлече назад. Хрилете на шията му бяха зейнали като кървави рани. Паяка разцепи гърба му и ми викна:

— Само не спирай да свириш!

Хлапето изсъска и зарови пръсти в пясъка. Преобърна се по гръб, а на устните му имаше полепнал пясък.

— Паяк... оу, Паяк. Спри! Недей, моля те... недей...

Камшикът го парна по бузата и остави там кървава диря.

— Свири, Лобей! Свири, дявол да го вземе, иначе ще ме убие!

Вдигнах мелодията с една октава и звуците нащърбиха покоя на утрото.

— Аааааа... не, Паяк! Не ме удряй повече! — Той се задави в кървава пяна. — Спри... ааааа... боли! БОЛИ! Нали ми беше приятел, Паяк... нали бяхме прия... — Гласът му премина в хленч. А камшикът продължаваше да къса меса от Хлапето.

Раменете на Паяка бяха плувнали в пот.

— Стига — рече накрая той и нави камшика, като дишаше тежко.

Езикът ми беше прехапан, почти не си чувствах ръцете. Паяка обърна гръб на Хлапето и ме погледна.

— Свърши се — каза той.

— Наистина ли... трябваше?

Паяка забодде поглед в земята.

Нещо се размърда в храстите. Отвътре бавно изпълзяха шипове, свиха се в пръстен и от него разцъфнаха цветчета.

Паяка погледна нагоре към склона.

— Да вървим — рече той. Последвах го. На върха спрях и се огледах. Букет от цветя скриваше главата на трупа и жадните им корени се протягаха хищно към очите и езика му. Заспусках се надолу след Паяка.

Обърна се към мен едва в подножието. Лицето му беше намръщено.

— Забрави го, момче. Аз само ти спасих живота. И това е всичко.

— Паяк?

— Какво?

— Зелено око... Струва ми се, че едва сега разбрах.

— Какво? Хайде, време е да се връщаме.

— И аз като Хлапето... мога да връщам живота на тези, които съм убил.

— Да, там, на скалите — кимна Паяка. — Тогава ти сам се върна. Първо си позволи да умреш, а после се върна. Сега Зелено око е единствения, който може да върне твоята Къдруша.

— Зелено око — повторих след него. — Той е мъртъв.

Паяка кимна.

— Ти го уби. С последната нота на твоето... — той посочи мачетето.

— О! — възкликнах. — Какво става в Бранинг-на-море?

— Безредици.

— Защо?

— Хората жадуват за своето собствено бъдеще.

За миг си спомних цветята върху лицето на Хлапето. Призля ми.

— Аз се връщам — каза той. — Ти ще дойдеш ли?

Морето се отдръпна, оставяйки следи по пясъка.

Замислих се.

— Да. Но не сега.

— Зелено око ще... — той млъкна и заглади с крак пясъка. — ...
ще трябва да те почака. И Гугутката, също. Тя сега води танца и едва
ли ще ти прости лесно избора, който направи.

— Какъв избор?

— Между реалността и... останалото.

— Аз кое избрах?

Паяка се засмя и ме бутна по рамото.

— Може би ще разбереш, когато се върнеш. Къде отиваш?

— Паяк? — спрях го аз.

Той ме погледна.

— В нашето село имаше един, който никак не харесваше живота
си. Един ден той напусна този свят, поработи известно време на
луната, прехвърли се и на външните планети, сетне на светове, които
са на много и много звезди от нас. Може пък да ида там.

Паяка кимна.

— Веднъж и аз го сторих. Но като се върнах всичко, от което
бягах, ме чакаше отново.

— Какво е там, горе?

— Не и каквото очакваш — Той се засмя и ми обърна гръб.

— Значи ще бъде... *различно!*

Паяка крачеше невъзмутимо по пясъка. Утрото се разля над
морето, а мракът продължи да отстъпва към далечните върхове.
Обърнах се и го последвах.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.